

56432

56433

EVK

□ KLASIKI □
OVID-HOMÉR

Tiskarna Gloy. Paternolli
GORICA

DS 56473

Izbrani spevi HOMERJEVA ODISEJA

poslovenil

== Blazij Bevk ==

z uporabo orig. besed. prev.

J. H. Voss, A. Kragelja, J. Pindemonte,
J. Minckwitz, Freund itd.

Druga popravljena izdaja.

=====
Lastniške pravice pridržane.
=====

V Gorici 1913

Tisk. Giov. Paternolli.

25453

izbrani spevi
HOMERJEVA ODISEJA

poslovenil
Blazij Bek

z uporabo prev.
38495
J. H. Voss, A. Kragels, J. Pindemonte,
J. Minckwitz, Freund itd.

Druga izdaja.

Lastniške pravice pridržane.

IN=030003234

V Gorici 1913
Tisk. Giov. Paternolli

Odiseja.

I. Spev.

SNOV : Uvod v spev. — Zborovanje bogov določi, naj se vrne Odisej domov iz Kalipse otoka Ogigje, ker ga Pozejdon preganja. — Minerva se poda v Itako, v podobi Menta obišče Telemaha; mu svetuje naj gre v Pil in v Sparto, da izve kaj o očetu naj se da tam spoznati. — Gostije snubačev, ki želijo Penelopo za soprogo. — Femij opeva vrnitev Orkov iz Troje; Ko Penelopa spev sliši, pride z dvema služkinjama iz sohe, proseč pevca, naj izbere drugo snov. — Telemah z resnim in odločnim nastopom materi in snubačem nasvetuje ženitev opustiti.

Muza, povej mi dejanja možá, ki mnogo je trpel,
Blodil je daleč okrog, ko Trojo je svetov uničil,
Mnogo videl je mest, ljudij je spoznaval navade,
In na valovih morjá neznanskih nadlog je pretrpel,
V dušno rešenje in za pospešenje vrnitve sodrugov,
Rešil prijateljev ni, če tudi si je prizadeval,
Ker so pripravljali sebi pogin s hudodelstvi si sami:
Norci! ki klali govedo visokega kralja so solnca;
Bog pa zato odvzel jim dan je presrečne vrnitve,
Daj, le povej nam nekoliko tega, Kronidova hčerka. 10
Drugi vojaki, ki so se borili pred Trojo, ušli so
Vojni nemirni, pogubnemu morju, in kruti usodi;
Njega (Odiseja), kateri hrepenel po domu; soprogi
[je srčno,

Je zadržala na pustem otoku boginja Kalipsa.
V neki votlini je skritega htela za moža imeti.
Ko pa je leto pač minilo v teku krožečih se vékov.
So mu dejali bogovi, da v Itako spet se povrne;
Ni pa dovršil junak življenja poti še napornih,
Niti pri svojih. Usmilili vendar so se ga bogovi;
Razven Pozejdona, ki je preganjal zelo Odiseja,
Dokler ni vrnil nazaj, v domovino se svojo predrago. 20

Ko je Pozejdon odšel, v goste k Etijopom vabljen,
Narod etijopski razdvojen je bil na dva dela različna.
Proti izhodu se raztezajoči in proti zahodu:
Ti so donašali v žrtev mu juncev in jaret udano.
Tu pri bogatem obedu sedel je v dvorani prekrasni.
Zbrani pri Zenu ostali bogovi Olimpskega doma.
Oče ljudi in bogov začne govoriti med njimi;
Spomne se Ajgista namreč ki bil je brez vsakoršne
[graje.

30 Tega ubil je Orest, Agamemnona sin znameniti;
Tega on spomni se zdaj, in reče bogovom v zboru:
„Ktere obtožbe pa imajo smrtniki proti bogovom.
Zlo vse prihaja od nas, vpijejo; vendar kljub temu
Norci, pripravljajo sami si bedo in bridko nadlogo.
Proti usodi poročil je Ajgist soprogo Atrida,
Kterega ubil je, ko vračal se isti zmagalno domov je;
Težke je sodbe si svest bil! Mi smo ga dolgo
[svarili;
Njemu poslali smo Hermeja, res zmagovalca čuječega,
Naj ne ubije junaka, soproge njegove nikar ne
[poroči.

19 Ker maščeval se bo sin Atridov Orest, ko doraste.
Skoro gotovo zahteval mladenič bo delež očetov.“
Hermej mu to svetoval je po našem ukazu, naj
[uboga.

Hotel ni Ajgist ubogati, vse naj naenkrat prenaša.
44 Zenova hči modrooka Atena tako je dejala:
„Oče naš Kronid, vladar vladajočih številnih je kraljev.
Kazen zaslužil je on, izdajalec; zato pa je padel,
Naj bi še padel vsakdo, ki dela zvršuje enaka
Ból Odiseja junaka mi vendar vso dušo pretresa,
Toliko časa oddaljen od svojih tuguje on bridko,
50 Tam na otoku bedi, osamljen, krog njega je morje.
Neka boginja prebiva tam v gozdnato solnčnem
[obližju,

Atlasa hči, izvedljivca, kateri pozna vsa temotna,
Brezdna morjá in postavlja samo stebre se v zrak
[dvigajoče,

Kteri razdaljo nebes visokih in zemlje delijo.
Hčerka Atlantova, zvana Kalipsa, pa le zadržuje
Tamkaj trpina, laska se mu z nežno presladko
[besedo,

Da bi pozabil deželo očetno. Odisej pa vedno
Le hrepeni še po domu, da videl bi dim, ki se dviga
Z Itake gričev domačih v sinje višave ponosno!
Potlej pa naj le umre! Li to te ne gane Olimpčan?
Nimaš sočutja, usmiljenja nič več do žrtve trpeče?
Ali ti ni Odisej pri ladjah pred Trojo že večkrat
Žrtev bogatih darov v spravno daritev podelil?
Kaj ga preziraš, črtiš, o Zen vsemogočni, veliki?“
Dal jej odgovor sledeči Kronid je, oblakov zbiralec;
„Kakšne besede, moj otrok, izustile ustne so tvoje?
Jaz Odiseja bi naj božanskega kédaj pozabil?
Njega, ki smrtnike vse premagal v modrosti veliki,
Ter doprinaša bogate darove bogovom obilno,
Nam neumrjočim, planjav nebeških, bivalcem po-
[nižnim.

Samo Pozejdon preganja ga, kteri vso zemljo objema
S srdom in pa z maščevanjem prestrašnim; ker v
[sili oslepil

Hrušta orjaškega je Polifema, kateri se dviga,
Spenjal mogočno se, kakor sam bog, mu mati bila je
Nimfa Toosa kot Porkyna hčerka, vladarja vodovja.
Zemlje tresitelj Pozejdon ne misli junaka usmrtiti,
Ampak pregnati ga iz domovine, tja v kraje neznane.
V zboru se hočemo posvetovat o pregnanca vrnitvi,
Jezo in srd bo Pozejdon opustil, ga nehal črtiti.
Nič ne opravi če upira se nam neumrjočim bogovom
Sam, če bojuje se z raznimi sredstvi in se zoper-
[stavlja.

Zenu odvrnila je modrooka zdaj hčerka Atena;
„Oče naš Kronid, kateri vladar vladajočih si kraljev,
Ako je ljubo velikim bogovom, da vrne domov se
Zopet Odisej, kot sklenjeno bilo je v sklepih iz-
[bornih;
Hitro pošljimo božanskega sela Hermeja na otok

Daljni v Ogigijo, sporočit boginji bogov lepolasi
 8 Trdni ta sklep in odredbo vrnitve in za Odiseja.
 Hočem tja v Itako iti osebno k njegovemu sinu,
 Ter ga navdušiti hrabro s pogumom in čilo močjo,
 Da v zborovanje on skliče Ahajce, veleč jim zatrdno,
 30 Ne več zahajati v hišo le v svrhu razkošnosti drage.
 Ktera zahteva le črede ovac in govede rogate
 V žrtev, poslati gačem jaz v Šparto in v Pil tja
 [peščeni,
 Pozvedovati po svojem očetu, če se mu posreči
 Stem pridobil si bo slavo in pa spoštovanje zem-
 [ljanov.
 Ko to izreče, naveže na noge si krasne opanke,
 Kot iz ambrozije, in iz zlata, so nosile jo tja po
 [vodovju
 In čez ozemlje brezmejno, kot piš se je naglo po-
 [dila.
 Sulico močno zagrabi, ki špičasto ost je imela,
 Silno, mogočno, izborno junake z njo trla je k
 [tlom,
 400 Če dvignile v jezi očeta so se srditega hčere,
 Naglo kot piš je navzdol letela iz vrhov Olimpa;
 V Itake mestu stala tedaj pred Odiseja dvorom,
 Skoro na pragu dvorišča in kopje je v roki držala;
 Mentu podobna je, kralju sosednih junaških Tafijev.
 Našla prevzetne snubače je še na dvorišču sedeče,
 S kamenčkov igro izgrali so, jih premikali po deski.
 Je razprostrta po kožah goveda, ki so jo zaklali.
 Semintja tekali klicarji, sluge v opravkih so vedno;
 Oni so mešali vino v vrčih in časah tam z vodo,
 413 Prali z luknjatimi gobami ti so pogrnjene mize,
 So jih postavili v vrste, meso so pa rezali tretji.
 413 — Telemah vidi najprvo Ateno, bogovom podobno;
 Sedel je namreč v vrsti snubačev, a s srcem po-
 [trtim,
 Gledal je v duhu zamišljen, očeta podobo predrago
 Da bi se vrnil že oče, snubače odpravil od hiše;
 Venčan in z žezlom v rokah imetje naj sam oskrbuje.

To premišljuje sedeč pri njih, kar zagleda boginjo.
Teče prav hitro k dvoriščnim vratom nevoljen v srcu;
Tujca, ki toliko časa pri vratih sameva in čaka,
Prime za desno rokó, medeno mu sulico vzame,
Nagovorivši prijazno mu reče krilate besede:
„Tujec veseli se! O naš gost si ti, dobro nam došli,
Ko okrepčaš se z jedjo pa povej nam kaj hočeš imeti.“
Ko to izreče naprej koraka, za njim gre Atena.
Ko sta dospela v prostorno palačo postavi on kopje
V shrambo uglajeno krasno, ob stebru visokem oprto,
Tam je slonelo Odiseja mnogo še sulic različnih.
Palado pelje tja k tronu, na s prtom pregrnjeni
[sedež
Krasni, umetni; jej sesti veli, podnožnik prezal pod
[nogami.
On se pa zraven usede na krasni slonilnik, oddaljen
Ravno pri mizici proč od snubačev, da njega ne moti
Vrišč in pa šum pogovorov, vršeč se za časa obeda,
Da mu ne skvarijo teka oholi snubači neslani;
Zraven, da utegne izvedeti kaj o odsotnem očetu.
Služkinja vode prinese v prekrasno pozlačenem
[vrču,
Na medenici srebrni za gostovih rok umivánje;
Hišnica skrbna mu kruha, mesa še v obilju prinese
In raznovrstnih jedil iz založenih shramb in zakladov.
Došel služabnik je s skledo mesa in pečenk razno-
[terih,
Zlate kozarce in kupe razložil je v vrsti na mizo;
Klicar postrežni pa jima nalival je sladkega vinca.
Vstopijo zdajci predrzni snubači v hišo. Po vrsti
Sedejo tja na stolice in pa naslonjače prekrasne.
Klicarji so na roke jim iz vrčev ulivali vodo,
Dekle prinesle košare so polne pogač in potičic.
Kupe s pijačo do vrha postrežniki so napolnili.
Roke stegujejo se po jedilih, v splošno veselje.
Ko poželenje po jedi pijači se vsem potolaži,
Novo si dušno zabavo omislijo zbrani snubači.
Petje in ples si zberó v posladek obeda po vrhu.

Femiju harfo lepó upodobljeno klicar ponudi,
Ta je bil zvezban v petju in bolj znamenit kakor
[drugi.

Silili so ga snubači, zagode, zapoje naj milo.

155 Strune potiplje, zabrenka jim pesmico milodonečo.

Telemah k Palas Ateni upogne zdaj glavo pozorno,
Reče jej tiho, da nič ne opazijo gostje v bližini:

„Ljubljeni gost, oprostiš gotovo mi, kar ti navedem

Svirajo gosli in petje glasi se za bujno zabavo;

Z igro in s petjem tam zbrani brezplačno gostijo

[se dobro.

Židane volje so vsi z imetjem očeta mojega;

Gnijejo morda kosti njegove že zdaj na obrežju

Morja, vrtinci podijo v valovih jih krog neprestano

Ko bi odsotnega videli vračat se zopet v domovje

V itako rodno, bi rajši imeli vsi hitre noge, kot

Polno nakladov, obilno zlata in oblek za spremembo.

Toda ne vrne se več, mu usojeno bilo je umreti,

Splavali upi po vodi so, čakanje je brezuspešno;

Tujcev tolažbe so plitve, da vrne še enkrat nazaj se.

Žalibog, dan presrečne vrnitve za vselej je zgubljen.

Prosim, napravi to uslugo, sporoči mi pristno res-

[nico.

Kdo, iz katerega naroda si? Kje ti mesto je rodno?

V kakoršni ladiji prišel, kako so te sem pripeljali?

Saj vendar peš nisi prišel iz take grozne daljave?

Vse po resnici povej, da vedel bom ali današnji

Častni obisk tvoj je prvi, če bil si ti gost že očeta

Mojega; hišo je našo obiskalo mnogo junakov,

Ker se on shajal je z vsemi in znal je vse pogo-

[stiti.“

173 In modrooka je Zenova hčerka Atena dejala:

„Hočem izvestno ti in po pravici jaz vse razložiti.

Ment sem jaz Anhjalov sin ali Tafijev kraljič mo-

[gočni.

Vrlo jaz vladam svoj rod, ta kateri, le véslanje ljubi.

Z ladjo sem prišel jaz v spremstvu mornarjev po

[morju širokem

K tujemu ljudstvu, katerega govor jaz skoraj ne
[umem.

Baker u Temezi jaz zamenjujem z železom bli-
[ščečim.

Ladja je moja zdaj zunaj že mesta, na prostem
[obrežju,

V Rejtre zalivu, ob vznožju košate in senčnate Neje,
Dolgo prištevamo se gostoljubnim, že z dobe očetov.

Jdi le tja povprašaj Laerta junaka še živega,
Kteri pa v mesto sedaj ne prihaja, sameva v samoti;

Bridko tuguje in pa obupuje, pozabljen od vseh je,
Starka mu streže, jedil, pijač mu vsakdanjih donaša,

Ko z rodovitnih vinogradov često se vpehan že
[vrača,

Kjer je po dnevu prebival. Potrj je že, ves omaguje.
Prišel sem, ker se je reklo, da spet se je vrnil tvoj

[oče
K dragim domov; a bogovi mu branijo morda vrnitev.

Mislim, da ni še umrl na zemlji junaški Odisej,
Skoro gotovo nahaja na kakem se morskem otoku,

Kier ga imajo ujetega divji ljudje; ne pustijo
Iti mu proč, zadržujejo s silo ga, tam da ostane.

Prorokovati ti čem, kot vdihnili so mi bogovi;
Saj se gotovo zgodilo že bode tako, je verjetno:

Vedež jaz nisem, ne znam razlagati rekov nobenih:
Dolgo oddaljen ne bode Odisej od svojega doma,

Skušal se bode vrniti, če tudi vkovan je v okove,
Saj je prebrisan. Obvesti me vendar, povej mi

[zaupno,
Si li Odisejev sin, ker čudno ti njemu podoben

Si po obrazu in čelu in blesku očij premetenih.
Bila sva skupaj večkrat, še prej ko odšel je od doma,

V vrsti Ahajskih junakov pogumnih pred Trojo. Od
[takrat

Nisva se videla več, preteklo je mnogo že časa,
Videl jaz nisem več njega, a niti on mene kedaj.

Hitro razumni Telemah na to je dejal še sledeče:
„Sem zadovoljen prijatelj, resnico ti čem razodeti.

Mati mi pravi, da sin njegov sem, ne znam pa
[zatrdno
Nihče ne more pač sam, podrobnosti rojstva poz-
[nati.

Sin bi bil rajši jaz sreče moža, ki živi se le skromno,
Starost visoko dočaka, z imetjem ukrene potrebno,
Smrtnikov vseh, kot se sliši, bil oče moj žrtev nes-
[sreče.

To v pojasnilo ti bodi na tvoje vprašanje o stvari.^a
Zdaj modrooka mu Zenova hčerka Atena odvrne:
„Vendar bogovi ne bodo izbrisali hišnega imena,
Ker je Penelopa v tebi predragega sina dobila.
Vendar povej mi, naznani zdaj pristno, gotovo resnico.
Kaka gostija je tu, tovaršija? Li svatba vrši se?
Kaka pojedina? To ni podobno nobeni gostiji!
Gostje prevzetno se vedejo in razbrzdano v dvorani.
Strastno rojijo in krog kolovratijo. Pameten človek
Z mržnjo to ravsanje, kavsanje vedno le gleda,
[poslušša.

230 Telemah vzorni mladenič mu dal je sledeči odgovor:
„Tujec, ker vprašaš me in prenatančno ti vse poz-
[veduješ;

Hiša ta morala biti nekdej imovita je strašno
In spoštovana, ko bival je on še na ljubljnem domu
Zdaj so drugače sklenili bogovi, menjali, njih mnenje
[o stvari

Ker počrnili moža so uzornega, skoro prvaka!
Oh, miloval jaz očetove smrti bi ne tak potrto,
Ko bi bil padel s tovariši v daljni deželi Trojancev,
Ali v naročje prijateljsko, ko končal hudo je bitko.
Ljudstvo Ahajsko spomin postavilo bi mu prekrasni,
Sina dosledno, vnuki bi daljni slavili s proslavo.
Toda harpij podivjanih je žrtev, pozabljena vedno;
Zginil naenkrat je, ne da bi videl kedo ali slišal
Glas in sledove; zapustil mi bol je in strašno nad-
[logo!

Zdaj ne milujem le njega; pripravljajo meni bogovi
Druge bridkosti, nadloge in toge brez konca in kraja.

Vsi plemeniti mladeniči, knezi okrog po otokih,
V Sami, v Dulihju, v Itaki skalnati in po Zahintu
Snubijo zdaj mojo mater, hoteč jo imeti za ženo,
Ona ne more se še odločiti in ne odpovedati,
Strašni možitvi, in ne jo zvršiti. Čuj, snedeži grdi
Skoro požrli so delež imetja! Snubači brezvestni
Hočejo konečno mene jednako z drugim požreti.

251 S srdom in bolom togotnim dejala je Palas Atena:
„Res potrebuješ očeta, kateri odsoten je dolgo;
Roko njegovo, da bi kaznovala snubače nesramne!
Ko bi prikazal se zdajci na vratih dvorane prekrasne,
Ves oborožen s čelado in s ščitom in sulico dvojno,
Kakoršen bil je tedaj, ko v hiši sem prvič ga videl,
Ko se povrnil z Efire od Ila je, Mermera sina,
V hiši se naši zabaval s pijačo, krepivši si ude!
260 Tjakaj odjadral Odisej bil v ladjah je brzotekočih,
Kjer bi strupenih zelišč dobil za različne potrebe,
Pušicam dobrokovanim bi osti namazal, zastrupil.
Ilos ni hotel jih dati, nesmrtnikov srda boječ se.
Oče moj dal mu je strupa, ker ljubil iskreno je njega.
Ko bi prikazal se oče snubačem v taki obliki,
Bridka bi bila ženitev, in smrt jako hitra in kratka.
To pa odvisno od sklepa mogočnih božanskih bo-
gov je.

Li se povrne domov, maščevanje li resno zasnuje.
Tebi svetujem pa to-le, da brž odsloviš vse snubače.
Govor moj prav razmišljuj v srcu ohrani ga dobro.
Jutri junaške Ahajce vse k zboru uljudno pokliči,
Vsem v zborovanju veleval, za pričo pozovi bogove,
Vrnejo naj se domov prav hitro snubači predrzni.
Materi zraven svetuj, možiti se v zmislu znamenja;
V hišo očeta nazaj bogatega naj se povrne,
Tam ženitnina naj bo, kot spodobi se ljubljenim
[hčerkam,

Ženinu naj se zroči z darovi vsa obdarovana.
Brž se po svetu podaj, pozveduj po očetu prav
[skrbno,
Morda ti smrtnik kateri pove kaj in Zen razodene

297 Potom poslanca, ki ti ga on pošlje med vožnjo
[z novico.

Prvo podaj se v Pil, vprašaj tam Nestorja starca,
V Šparto k Meneiaju idi, domov je on prišel naj-
[zadnji,

Kar je Ahajskih junakov, ki bili so hrabri v boju.

Ako izveš, da živi še oče, se vrni v domovje!

Če se godi ti krivica, potrpi vsaj eno še leto.

Če pa izveš, da ga ni med živimi in je umrl,

Vrni se brz v domovino preljubljeno zopet, postavi

Njemu spominek, daruj potrebne darove bogovom.

Ko izvršil in storil boš to, premišluj, pa še dalje;

298 Vendar previdno in modro razsodi, ter vspelji v
[zvijačo,

Kak bi pobil vso druhal ti razkošno snubačev v
[palaci.

Biti ne smeš več otročji, ker velik si in že dorasel.

Nisi še slišal o slavi, katero dobil si. Orest je

Od vsemogočnih, umoril zvijačno je, Ajgista kruti,

Ki svoječasno neusmiljeno mu je umoril očeta?

Dragi, si velik, močan, po zunanji postavi upo-
[števan,

Drži možato se, da boš še slavljen pri poznih po-
[tomcih.

K ladiji, k svojim tovarišem hočem jaz zopet oditi,

Morda nevoljni že čakajo, da se povrnem v kratkem.

300 Skrbi sam zase in k srcu si vzemi vse moje besede:

Telemah vzorni mladenič zahvali se gostu za svete!

„Res govoriš mi prijatelj z ljubeznijo, srčno, udano;

Oče zamore le sina bodriti s tolažbo enako!

Prosim pomudi le malce se tukaj, če tudi podvižeš.

Dragi, okopaj se dobro, in srcu podaj osvežilo.

K ladjam povrneš z veselim se srcem, nesoč še
[darilo.

Častno seboj, dragoceno, prekrasno, ki njeno ve-
[ljavo

V trajni spomin, kot prijatelj prijatelju slavo izreka.

314 Zdaj modro je Zenova hčerka Atena spet rekla:

„Dalje me ne zadržuj, ker nujni so moji opravki.
Dar, ki ga s srcem namenil si dati, podaj mi ga
[hitro.

Kadar odšel bom domov, ga nesem kot biser pre-
[dragi,
Zraven vsprejmi še dar dragocenosti zdaj ti od
[mene!“

448 Zenova hčerka tako govorila je, urno skočivši
Kakor kak ptiček navzgor v višave. Mladenič navduši;
S čvrstim pogumom srcé, z močjo, se spominja očeta
Živo še bolj nego prej, kar čutil je kmalu v srcu,
Strašno čudeč se, opazil upliv ves božanke moči je
Vrne k snubačem se spet božanski mladenič veselo.
V pričo njih pevec je pel sloveči, molčaje sedeli
Vsi so poslušali glas zveneči. Opeval je glasno,
347 Bridko Ahajcev vrnitev iz Troje po sklepih Atene.
Tu Penelopa, Ikarja hčerka, začula nebeško
Vbrane čarobne glasove, ko bdela je v gornjem
[nadstropju.

Hitro podala se v spremstvu devic dveh tja dol v sta-
[novanje;

Pajčolan tanki raz glave viseč jej ovijal je lica;
Ravno ob strani nje vsaki je stala ugledna devica.
Zdajci s solzami v očeh se k pevcu obrne, mu reče:
„Femij znaš še premilodonečih nam pesmic pre-
[mnogo:

Dela ljudij in bogov, proslavljajo v pevskih se krogih;
Eno uberi, zapoj v prisotnosti mož, ki so tukaj,
Vince vsakteri molče, ko bo pil. Ne muči me s
[spevom,

Kteri potrto in revno srce mi vznemirja z bolestjo,
Kajti gorje me zadelo je neizrekljivo umorno,
Ker objokujem soproga, kateri je bil med Argivi
Vedno povsod znamenit in proslavljen; jaz ga ne
[pozabim!

347 Telemah moder mladenič dejal je na to še sledeče:
„Mati, čemu zabranjuješ ti pevcu preljubemu peti,
S spevi vedriti nas, ki mu prihajajo iz srca globine?“

Pevcev ni treba dolžiti, bogovi so krivi le vsega.
Zlasti pa Zen, ki usod je deljivec vsakteremu, vendar;
On podeli kot se zljubi mu, kolikor hoče vsakteri.
Ter navdušuje vse mojstre umetnosti ved in pa
[znanja]

Treba ni tebi jeziti se, bolj če opeva Danajce,
Kjer razmotrivajo snov, umetnosti čarobno zbrane.
Dušo junaško učvrsti, da bode poslušala rada;
Ni li Odiseju dan ponesrečil se srečne vrnitve
S Troje, saj tamkaj poginila brojna je četa junakov.
Idi domov in izvrši pozorno ti vsa opravila!
Statve, kolovrat, vreteno, vse suče naj urno se v
[delu!]

Pridno vrsté naj se dekle! Saj govor pristuje le
[meni,

Imam oblast vso v hiši, posameznim dam navodila.“
Mati povrne strmeča, zamišljeno zopet se v sobe,
In preiščuje v srcu, kak' modro govoril je sinko.
Toda, ko pride do vrha z devicama, začne ihteti
Ter obžaluje moža Odiseja, bridko izgubo,
364 Dokler jej blaga Atena očij ne zatisne z zaspancem,
V senčni dvorani rohneli so dalje snubači veseli.
366 Telemah vrli mladenič, razsoden, je zbranim še
[rekel:

„Matere ljube snubači, predrzni ste in pa prevzetni.
Zdajci gostije se le veselite, pustite hrumenje,
Srca prešinja radost, ko čujejo petje ubrano,
Tako, kot pevci jih ta, nebeške glasove posnema.
Jutri se hočemo zbrati, na trgu na sedežih naših,
Da vam očitno in pa dobrohotno odkrito svetujem,
Hišo takoj zapustiti, gostijedajalcev iščite,
Z lastnim gostite se blagoimetjem, okoli hodite,
Če vam ugaja moža zapravlјati enega imetje,
Ne da vas kazen zasači in ne da bi kaj mu vrnili,
Le nadaljujte, a prosil nebeške bogove bom udano;
Zen bo ukrenil potrebno, da dela hudobna kaznuje
V naši palači brez vsega vračila, vas kazen zadene.“
Ko je govoril tako, so se ujedali v ustne sedeči,

Vsi so strmeli, čudeč se govoru tega mladenča
Eupejt Antinoa sin mu dal je sledeči odgovor:
„Telemah, ti duhovit, gotovo te učijo bogovi,
Da znaš v zboru tako navdušeno tu govoriti!
Kronij mogočni otoka vladarstvo ti lahko poveri,
Itake, z morjem obdane, ki tiče že tebi po rojstvu!“
389 Telemah vzorni mladenič odyrnil, na to je pogumno:
„Antinoj, boš li ti meni zameril, če nekaj ti rečem;
Rad bi vladarstvo sprejel, ko Zen bi mi hotel ga
[dati!

Morda pa misliš, da to je na svetu najhujša za-
[deva?

Slabo gotovo ni vladati ljudstvo; ker hiša kraljeva
Hitro je polna z zakladi in čislau vladar je na zemlji!
Sicer pa biva še mnogo tu knezov na It ki morski;
Mladi in stari, mladenči in starčki so vladanja željni;
296 Eden teh odi, vladar če umrl trpin je Odisej!
Jaz pa ohranim vladarstvo domovja, ki meni pri-
[stuje,

398 Hiše in hlapcev imetje in vse kar je last Odisėja.“
Eurimah, Polibov sin, mu reče v sledečih besedah:
„Telemah, to je sedaj v oblasti nesmrtnikov večnih,
Itake kdo bo imel v bodoče kraljestvo sijajno.
V hiši ostane oblast, imetje bo tvoje gotovo!
Saj se ne bliža nikdo, po sili da ropno ukrade
Tvoje imetje, dokler močje še živijo v Itaki!
Kdo je dotični možak, iz ktere dežele je prišel,
Kje se nahaja mu rod, kje delež očetov se najde?
Morda prinesel novost je zdaj o očeta vrnitvi,
Ali je morda prišel, vsled raznih opravkov pre-
[važnih?

Kaj se tako mu mudi, da naglo podviže od znancev?
Neplemeniti pač ni bil, stas krepki je imel in čili.“
412 Zdajci razsodni mladenič Telemah odvrne sledeče
„Eurimah, meni se zdi, očeta vrnitve je konec;
Vere poslancem ne dam, od koder prihajajo tudi.
Ne uvažujem znanil, četudi različne osebe
Matí še kliče na dom, da našo usodo sprašuje.

Bil je to vrli možak, prijatelj moj prav gostoljubni,
An hjala sin, ali Ment junaka bojevnika dika;
Zval se je Tafe, može on ljubi za veslanje vnete.
Reče tako in spozna v srcu presveto boginjo.
Rajanje zopet prične, se petje veselo razlega,
Radostno se vesele od zore do mraka rajalci.
Ko se približal večer, razšli so se židane volje.
V svoje prostore, kjer krog razgled se odpiral je

[divni,
Tjekaj globoko potrč podal se k počitku je trudni
(Telemah).

Z bakljo gorečo svetila je njemu Eurikleja pridna,
Opsova bila je hči, Pejsenorja sina, razumna,
Ktero je ravno Laert s svojim odkupil imetjem:
Dal za devico cvetočo, goved je on dvajset najlepših,
V svoji palači redil jo je, kakor lastno soprogo,
Ni se dotaknil pa nje, boječ se on lastne soproge.
Ta ga je spremljala z bakljo gorečo, ima je najraje
Njega med deklami, ker ga zredila v otročjih je
[letih.

Vrata šotora odpré, on sede na sedež prekrasni,
Sleče vrhno obleko jo vrže tja starki v naročje;
Spravi ta suknjo, obesi na kljuko pri postelji vbito.
Ta je bila iz lesa, obešalo prikladno in trdno,
Šel je iz sobe, zapah srebrni zapahnil je trdno.
Spal je po noči odet z volneno odejo prelepo,
Mislil pa vedno na pot, v smislu nasveta Atene.

II. Spev.

SN OV : Zborovanje Itčanov. — Telemah se obrne do snubačev, do plemenitnikov naroda. — Antinoj njih načelnik graja mater in zahteva naj Telemah vpliva, da ona med snubači izbere enega za možá, ker ni več upanja, da se Odisej kedaj vrne. — Sin ji odvrne, da ne more in ne sme tega storiti. — Jupiter pošlje dva orla v to svrho, starí Halister prorokuje bližnjo vrnitev Uliksa. — Telemah prosi dve ladji in dvajset ves-

larjev, da odjadra v Pil in v Šparto. — Mentor draži ljudstvo naj vkroté snubače. — Lejokrit mu preti in zborovanje zaključi. — Telemah se poda k morskemu obrežju, prosi Minervo pomoči, prikaže se mu v podobi Mentorja, mu obljubi naklonjenost. — On gre v grad, obvesti Euriklejo in jo prosi naj mu poskrbi sredstev za potovanje. — Ta žaluje, ko je odšel. — Zvečer stopi mladenič z Minervo v ladjo, spremlja ga v podobi Mentorja.

Rano ob zoru, ko začne se svitati jutranja zarja, Vzdignil iz svoje postelje se Telemah sin Odiséja; Se je oblekel, obul, opasal si meč je krog ledij, Krasne sandale privezal si brzo na noge prelepe. Šel je okrašen iz spalnice bogu podoben v obličju, Klicarjem velel je sklicati v zbor dolgolase Ahajce, Glasno so vpili in hipoma bili so zbrani v vrsto. Ko so se zbrali pa uvrščeni v gnečo, napotil se [sam je V zbor sredi ljudstva, držaje on kopje medeno v [roki; Spremljala sta ga dva psička, skakaje pokončno krog [njega, Čezenj razlila je blesk milobe prečudne Atena, Da na prišedšega ljudstvo je nemo osuplo strmeló; Sedel na prostor očetov je, starčki se umikajo njemu Vzdigne najprvo junak se, zvan bil Egíptij je slavni, Sključen od starosti, zveden v stvaréh tisočeriéh [izbornó. Sinko ljubljeni Amfil je šel z Odiséjem junaškim, Tjekaj pred Trojo odpeljal se v ladjah prostornih [junak je Čvrstvo, pogumno; a njega prestrašni je Kiklop [Polifem V jami razkosal in hlastno pohrustal pri zadnjem obedu. Imel je zraven tri druge sinove; Eurynom, vrine se V vrsto snubačev, dva druga skrbela sta mu za [imetje. Žalosten vendar spomin potrl je njega prebridko; Rayno vsled sina solzeč se, starček se dvignil je v [zboru:

„Zdaj, Itačanje, možje, poslušajte, kaj bom povedal,
Mi zborovanja in seje še nismo nikake imeli,
Kar je Odisej junak v Trojo vse ladje odpeljal.
Kdo nas je sklical v zbor? Iz kakih nagibov uzrokov?
Slišal je morda kak glas razširjen o vojski sovražni
Se bližajoči, da hitro sporoči nam kar je on zvedel?
Prvi, ki hoče predlagati kaj še deželi v bla-
[ginjo,
Vrli se zdi mu možak, naj blagoslov vedno ga
[spremlja!“
Telemah razveselil se besed je tolažilnih, ugodnih,
Vzdigne se s svojega sedeža in hrepeni po govoru,
Stopil sred zbora je z žezlom, ki Pejzenor mu ga
[ponudil
V roko, kot klicar predrzni, zelo duhovit v nasvetih.
In obrne najprvo tja k starim se, tako jim reče:
„Blagi ti starček, oddaljen ni mož, ki vas sklical je
[semkaj.
Jaz sem vas sklical; ves narod, ker tlači me stiska
[zdaj dvojna.
Čul nisem nič še o vojni sovražni se nam bližajoči,
Da bi obvestil o dejstvih vas, ktera so važna v
[zadevah,
Tudi ne, da bi predlagal vam novega kaj za blaginjo.
Kratko vspodbudila lastna me stiska je hišne ne-
[sreče,
Dvojne po vrsti. Najprvo sem zgubil očeta, moj
[biser,
Vašega kralja, ki vladal vas vse je zelo ljubeznjivo;
Zdaj me zadelo je zlo še hujše, mi hišo vničuje;
Kmalu preti jej pogin, imetje bo moje razdjano!
Čuj vsiljujejo materi moji snubači se razni,
Plemski sinovi kot biseri zali, demanti blesteči,
Branijo iti se v hišo očeta lkárja naravnost.
Hčerko ta dal bi z zakladi le onemu samemu v
[zakon,
Kteri bi zdel se najljubši mu in prikupljiv po obličju.
Dan za dnem rajši zahajajo v hišo in koljejo vole,

Ovce in koze tam žró in popivajo nam le na škodo.
Skoro nesramno — zakladnice praznijo — manjka
[moža jim,

Kakoršen bil je Odisej, nesreče je vedno odvrčal.
Mi jih krotiti več dalje ne moremo, smo brez upliva;
Nimamo skoro moči, poguma in sredstev zadostnih.
Jaz odvrniti bi jih imel še moči, a ni oblasti.

To je neznosno, saj usiljevanje presega vse meje;
Vprek in vprek uničuje moj dom se in manjša se
[hitro,

Vendar spoznajte že sami snubači vi enkrat krivico:
Bodi vas sram zaradi narodov, ki so sosedni, se
[bojte

Jeze bogov, ki maščujejo vsako zločinstvo prav strogo,
Da vas ne bodo dobili v zlodejstvih, v kaznivih deja-
[njih!

Prosim, rotim vas pri Zenu, prijatelji moji predragi,
Dalje pri Zenu olimpskemu in pri Temidi boginji,
Ljudstvo sklicuje on v zборе jih zopet razpušča pri-
[merno;

Tu zadovoljno stojite, ko muči me bridka nadloga.
Vam li je storil moj oče, Odisej kedaj že krivico,
Da me v zahvalo tako žalostite, preganjate vedno!
Kaj jo še dražite vedno? Saj meni bi bilo še bolje,
Zvijete če mi iz rok vi čredo bogato z imetjem,
V takem slučaju, jaz smem povračila vsaj upati enkrat.
Toliko časa bi hodil po mestu in prosil imetja,
Moje le zahtevajoč, da končno vse se mi vrne;
Neozdravljivi le bôl zadali ste duši vi bridki!"

Tak je govoril srdit, ob tla je zagnal svoje žezlo,
Solze je plakal in ganil k sočutju je vse zborovalce.
Krog in krog tiho sedeli so vsi, a ni upal se nihče
V bran se postaviti takrat Telemaha vrlemu govoru;
Rekel mu Eupejt, Antinoja sin je sledeče v odgovor:
„Širokoustnež Telemah, predrzneš se ti sramotiti,
Obrekovati nas? Rad bi napravil nam ti še sramoto!
Nič niso krivi snubači, ker vsega je kriva le mati,
Polna zvijač je pretkanih, kot vsaka je ženskega spola.

Hrabre Ahajce za nos vodila je nas sramotivši.
Upanje vsakemu daje, obeta zdaj temu, zdaj onemu;
Jim poročila pošilja, a v srcu drugače vse misli.
Zmisli med drugimi to zvijačo si skrajno predržno:
Tkati začela je prt prekrasen in velik v sobi,
Našemu zboru veli: „Vi vrli mladenči, snubači,
Kteri me ljubite resno, po smrti Odiseja, čakajte
V svrho ženitve, dokler ne stkem jaz očetu Laertu
Prta mrtvaškega, da mi predivo ne bode ostalo
Brez uporabe, namenjene le za pogrebno opravo,
Ko ga zazibal bo sen ob uri temote tja v večnost.
Da me Ahajke ne bodo več grajale in sramotile,
Češ, da brez prta leži, pridobil pa je vendar veliko.
Noč in dan vedno le tke, po noči natkano razdira.
Varala nas je tri leta mamivši Ahajce po vrsti,
V letu četrtem, ko čas je z lune sbremembo potekel,
Nam razodela skrivno zvijačo je ženska jezična.
Našli smo njo, razdirala ravno natkano je platno,
Skoro prisiljena morala delo le svoje skončati.
To odgovarjamo tebi, Telemah, vsi zbrani snubači,
Zvedel da bodeš, v srcu Ahajci naj zvejo enako.
Mater odpošlji na dom ti rojstni, povej ji izrečno,
Naj omoži se le z onim, ki ugaja ji, ktereга oče
Sam jej izbere. Če misli pa varati dalje Ahajske
Nas plemenite mladeniče, sinove roditeljev vrlih
Ter radovati darov se, katere jej dala Atena,
Sspretnostjo duha, da dalje še krpa tkanino prečudno,
Ter poseduje znajdljivo zvijačo, katere poznala ni
Hčerka nobena vse grške dežele v časih minolih,
Niti Alkmene, ne Tyro, ne krasna Mykene poznana,
Sploh Penelopi znajdljivi enaka ni bila nobena;
S svojstvu razuma osreči naj vendar jo najdba pe-
[reča.

Toliko časa pa bodo sinovi Ahajski imetje
Žrli ti, dokler bo Penelopeja ustrajala dalje
V sklepu, ki dali so jej ga bogovi nesmrtni v srce.
Slavo veliko si sploh pridobiva, razsipa blaginjo
Tvojega imetja bogatega; prej ne odidemo tebi

Proč, prej ko izmed Ahajcev si zbrala je sebi soproga.
Telemah, vzoren mladenič dejal je na to še sledeče:
„Antinoj, saj nemogoče je meni jo s silo spoditi
Tujem kje? Še zadoščenje bi moral podati Ikarju,
Matere, ki ne spodi. Togotil bi gotovo nje oče se.
Silno sledila bi kazni mi božja in nje maščevanje.
Mati bežeča iz hiše bi klicala meni Erinje,
Grajali bi me ljudje, ne morem jaz tega storiti!
Ako se čutite užaljeni v srcu zaradi opazke,
Pojte iz hiše, poiščite novih gostijodajalcev!
Lastno zapravljate imetje, hodite od hiše do hiše!
Ako se zdi vam prikladnejše, rajši pojedati imetje
Jednega moža in brez povračila, le jejte in pijte,
Prosil jaz bodem pa večne bogove, da meni poma-
[gajo,

Morda bo končno Zen sam pomagal, da škoda po-
[vrne se;

Brez maščevanja bi zlo zadelo vas v naši palači!“
Telemah to je dejal in znamenje Zen mu določil je:
Orla z gorovja vrhov sta dva priletela kot veter,
Plavalah lahko začetkoma sta, se kroživši po zraku,
Sta razprostrla peroti in drug blizu drugega šla sta,
Sred' zborovanja sta se preglasnega okrog vrtela,
Krožila v enomer krog sta močno s peroti mahaje,
Zrla sta srpo na vse, pretila sta jim s pogubljenjem,
Praskala s kremplji si lica, vrat in pa glavo po-
[nosno,

Vzdignila sta se, spustivši čez Itako tjekaj nad me-
[stom.

Ljudstvo je gledalo in pa strmelo ter se je vprašalo,
Kaj to pomeni. Pomen usodni so razmišljevali.

Sivi Haliters, junak med njimi začne govoriti,
Mastorja sin, najupljivější, bil je v tovarišev krogih,
Vzvišeno lepe reči bodoče razlagal je zraven;
Z glasom modrosti se vzdignil, med ljudstvom začel
[govoriti:

„Čujte me, Itake vrli možje, poslušajte moj govor!
Zlasti zadene snubače prav živo oznanjenje moje!

Strašna in bridka usoda preti jim, se bliža jim naglo;
Dolgo ne bode odsoten Odisej od ljubljencev svojih,
Bliža se že, smrtonosno pripravlja jim strašno po-
[gubo;

Marsikdo drugi, vas bo, vam pravim, izgubil življenje;
Nam prebivalcem, otoka, tudi preti že nesreča.

Tuhtajmo vendar, kako omejimo mi strastne snubače,
Brzdajmo naj se le sami, to bode gotovo najboljše;
V prid jim to bode, v prospeh. Vam rečem, kot vedež
[preskušen,

Prorokovanje sedaj spolnuje se moje Odiseju,
Kar sem mu pravil, ko v ladjah odhajal je že proti
[Troji,

Kar sem Odiseju pravil, ko spremljan v Trojo od-
[šel je.

Čakaš, da tvojo bi hišo lepo še z darovi okrasil;
Smelo trdim in povem ti, zgodilo se bode nastopno:
Kljub tvojih skušenj še dražiš mladeniča z zvijačno
[besedo

Sebi na škodo, da srd on bruha v besnih pojavih;
V stiske nadloge globoko zabrede, ne bode sposo-
[ben

Nič izvršiti, oyirali bodo snubači ga strašno;
Ti pa, o starček, dostal boš težko užaljen pokoro,
Ktero ti damo, da obžaloval jo boš v duši globoko.
Toda, Telemah, nasvet pred drugimi moj ti poslušaj,
Mater posili domov vrniti se v hišo očeta,
Tam naj napravi se jej ženitnina bogata, darove
Ženina naj vzradosti, kot prija sploh ljubljene hčerki;
Prej ne odnehajo čvrsti gotovo Ahajcev sinovi
Dražiti Penelopejo; bojimo se čisto nobenega,
Niti Telemaha, če prikupljiv in zgovoren je tudi;
Ne upoštevamo migljejev tvojih, po vetru si blodil,
Nam si do skrajnosti že osovražen zaradi pretenja;
Naše razkošne pojedine trajajo zopet naj dalje,
V hiši ne bode miru, če ona Ahajcem izjave
V svatbe zadevi ne da; kot smo čakali, v bodoče
Hočemo še tekmovati, za ceno nobeno oditi.

„Eurinah, čuj, le poslušajte mene, snubači veseli,
Nočem vas dalje prositi in z vami o tem govoriti,
To že bogovi vedó in tudi razsodni Ahajci;
Brže mi ladje podajte in zraven še dvajset veslarjev
Z mano za spremstvo, da bodo odjadrali hitro po
[morju.

Hočem podati se v Pil, poiskati v Šparti očeta,
Da povprašaje izvem o roditelju ljubem potrebno.
Li mi, kateri umrjochih pove, li mi Zen razodene.
Mnogo zadevnih novic okoli razširjenih čujem;
Ako izvem, da je umrl, da živ se mi več ne nahaja,
Vrnem se zopet domov, na rodni otok mi preljubi
Njemu spominek napravim, darujem mu žrtev bo-
[gatih,

Kot se spodobi, in takrat dam kateremu mater za
[ženo!“

Reče mladenič takò, se vsede, a vzdigne se Mentor,
Stari prijatelj Odiseja, ki bil brez graje je vsake,
Njemu je odhajajoči izročil v varstvo vso hišo,
Glas je modrosti med ljudstvom povzdignil in rekel
[sledeče:

„Zdaj, ltačanje, poslušajtemene, kar bodem govoril;
Nihče vladarjev, ki nosijo žezla, se naj ne potrudi,
Biti naklonjen, usmiljen, pravičen, dobroten iz srca,
Ampak oduren, surov, osoren in krut čez vse mere,
Nihče se zdaj ne spominja božanskega več Odi-
[seja;

Dober, usmiljen vladar podložnim, bil oče je svojim,
Narod nobeden dobrot se več ne spominja njegovih.
Jaz ne zamerim snubačem, ki žrejo njegovo imetje,
Brez vse pravice in zlobne, velike krivice vršijo,
Samo podajo v nevarnost se, zapravljajoči Odiseja
Krasno imetje, v nesrečo drvijo, če mislijo, da se
Hrabri junak več domov ne vrne, da rajajo lahko.
Skoro nevoljen na ljudstvo sem vse, ki le tiho po-
[sluša,

Maloštevilnih snubačev, da vendar ne more ukrotiti
Taka krdela slušalcev, ki vneto posluša besede.“

„Reče Lejokrit mu, sin Evenoja, ki v vrsti snubačev
Silno predrzen je: „Mentor, bahač si in tepec ne-
[umen ;

Kaj si govoril ti, ljudstvo si dražil, naj nas ukrotijo?
Težek je boj mnogoterih z ljudmi, ki gostijo se mast-
[no,

Sam če junak bi Odisej iz Itake prišel, snubače
S silo s palače preganjat, ko se z imetjem gostijo,
Bi se soproga, če tudi tuguje, prihoda gotovo
Ne veselila! Zadel bi njega brž bridka usoda,
Ko bi se z mnogimi moral boriti! Govoril si slabo,
V boju poginil bi sam, s sobojevniki vsemi po vrsti.
Vendar, razidimo zdaj se prav hitro na delo vsak
[svoje ;

Mentor in Haliterz, hišna prijatelja stara, pripravita
Naj vse potrebno Telemahu za potovanje, ki bila,
Vedno iz starih časov Odiseju udana sodruga,
Mislim, da on ne poda na pot se več v Itako daljno,
Rajši po svojem očetu poizvedoval bo od tukaj.“
Rekel snubač je, razpustil na to je potem zborovanje;
Vsi razpršé se, po svojih opravkih podal se je vsa-
[ki.

Šli so snubači zdaj proti Odiseja hrabrega hiši.
Telemah pa je nasprotno korakal do morskega bre-
[ga,

Z morsko si vodo umil je roke in prosil Ateno:
„Čuj me, ti Bog, ki si včeraj prikazal se našemu domu,
Ter si mi ukazal peljati se v ladjah po morju ši-
[rokem,

Poizvedovati, vprašati mi po odsotnem očetu,
Glej, nebeščan, zadržujejo sami Ahajci v vsem tem
[me,

Zlasti snubači, kateri so polni krivic in zlodejstev.“
Rekel tako je proseč. Približa se njemu Atena,
Mentorju skoro podobna po stasu, obličju in glasu.
Nagovori ga prijazno, in reče krilate besede mu:
„Ti se v bodoče, mladenič, nikar ne obnašaj stra-
[šče,

Pot da ne bode zastonj, vstrajen in srčen ti bodi,
Velikodušnost si podedoval že kot delež očetov,
Saj kakor oni si čvrst, močan v dejanjih, besedah,
Nihče ne bode poti oviral ti, te sramotivši;
Ako pa nisi njegov, ne Penelopeje rojenec,
V dvomih sem, ako boš kos, podjetje tole izvršiti;
Malo otrok je po čednostih, malo očetu podobnih,
Saj po večini slabejši so; malo, prav malo je boljših,
Da se v bodoče plašljivo ne bodeš obnašal in vedel,
Spremljala bode modrost, krepost te Odiseja vedno,
Upam za to, da bodeš dovršil vse delo izborna;
Naj te početje, vrvenje snubačev več dalje ne briga;
Norci so, kateri pravičnosti in pa modrosti ne znajo,
Oni ne čutijo smrtne se jim bližajoče usode
Črne, katera preti zadaviti brž jih umorno;
Nič naj te več ne ovira od potovanja, le se ohrabri!
Mentor, očeta sem tvojega stari prijatelj, Odiseja;
Brzo ti ladjo jaz čem poskrbeti, te spremljati vedno.
Hodi le zopet domov, ostani le v družbi snubačev.
Pila, jedila za pot pripravi si; jaz bom veslarje
Zbiral, nabiral bom jaz prostovoljce po celi deželi.
Mnogo je ladij na Itake bregih tam novih, pri starih
Hočem od vseh ti izbrati tam ladjo primerno in lepo;
Hitro pripravimo jo, da odjadra po morju odprtem.
Kronida hčerka, reče, Atena mu v zbranih besedah,
Telemah ni se več dalje obotavljal, zaslišal boginje
Glas je; napoti se s srcem potrjim takoj proti domu.
Tamkaj je našel že tolpo odbrano prevzetnih snubačev.
Drli so kozo, debelega prasca so ravno smodili;
Antinoj njemu na proti priteče, ga zgrabi za roko,
Prav zaničljivo ga nagovori, se smeja mu reče:
„Širokoustni, miruj, Telemah, ne jezi se dalje,
Nič se ne brigaj za slaba dejanja, za razne besede;
Znam ti jej in pa pij, kot prej bom poskrbel potrebno.
Da ti Ahajci skrbé za ladjo, veslarje in drugo,
Pyl da božanstveni kmalu dosežeš in pa poizveduješ
Skrbno, pozorno povsod o tvojem preblagem očetu.“
Telemah, ki bil prebrisan mladenič, je rekel nastopno:

„O ti Antinoj, mogoče ni meni posedati z vami
V vrsti prevzetnežev, tu pri obedu molčaje sedeti;
Ali ni to že dovolj, snubači, da toliko časa
Žrli predrago ste moje imetje, razsoden postal sem
Oskrboval da bom sam vse moje, ne vprašal nasvetov,
Nočem jaz tega početja zlorabe več gledati mirno!
Čem vas smrtiti. Podam li se v Pyl, li tukaj osta-
[nem!]

Iz Itake čem se na pot podati, brž v ladjah v daljave,
Nič ne odvrne od sklepa me več, v oblasti še nimam
Ladij veslarjev, in to se vam zdi še gotovo najboljše.
Rekši to, roko je svojo izpulil z Antinoja roke.
Pridno pripravljali v dvoru gostije snubači so zbrani.
Njega pa so sramotili z zasmehom na razne načine:
Cujte, med tolpo začel rohneta je drzni mladenič,
Telemah je zashoval resnobno že naše umorjenje.
S Pyle peščene pomoč pripelje mogočno, li s Sparte,
S strašno vnemo vse to vpeljuje in morda odide
Tjekaj v Efiro, da kupi morilnega strupa za žrtve;
Prav smrtonosno bi mešal ga z vinom in vsi smo
[zgubljeni.
Znova svoj govor prične prevzetni, predrzni mladenič:
„Ali ne bode mogoče, da vožnjo z življenjem bo pla-
[čal,

Daleč od svojcev tarnaje poginil bo kje kot Odisej,
S tem nam povzroči skrbi še večje in dela obilno,
Merali mi bi ogromno imetje med sabo deliti,
Hišo pa materi in nje soprogu takoj odstopiti.
Telemah stopi v prostorno zakladnico svojga očeta,
Kjer je na kupih ležalo srebro in zlato, medenina;
V skrinjah je polno oblek, dišečega olja v sodih;
Stali po vrsti so sodi še starega sladkega vinca,
V katerih je shranjena pristna božanska pijača krepilna;
Bili ob steni so uvrščeni, če se povrne Odisej
Zopet domov in skončajo njegove neskončne nadloge.
Vrata zabita kleti so z dvema zapahoma trdno.
Noč in dan bdila je v onem prostoru postrežnica skr-
[bna,

Neka Eurikleja, Opsova hčerka, Pejsenorja sina.
Zdajci pokliče jo v klet Telemah, ji reče nastopno:
„Mamka natoči dvajset mi vrčev najslajšega vinca,
Hitro za tistim, ki hraniš ga za Odiseja junaka,
Ko se bo vrnil domov, in vbežal usodi nemili;
Vrče pa moraš ti z veho zabiti in brž zamašiti;
Dalje te prosim, nasuj v mehove mi dvajset bokalov
Moke, ki dobro bo zmleta in deni vse to mi na kupe;
Moraš vse to mi na skrivnem storiti, le vedeti sama
Pridem zvečer po blago, ga skrivoma spravim na
[ladjo,

Ko se že mati k počitku podala bo v spalnico njeno.
Poizvedovati grem v Pyl in v Sparto po svojem očetu.“
Brž oskrbnica je stara ihtela, ko čula besede,
Glasno zavpila, besede krilate izrekla potrta:
„Ljubljene sin, kaj srce vznemirjajo misli ti take?
Kam pa ti hočeš oditi od doma v svetovne daljave,
Deleč od doma izdihniti dušo med tolpo divjakov?
Zasledovali te bodo prekruti zavrtni morilci,
Da te umorijo z zvijačo in plen med seboj razdelijo.
Tukaj ostani pri svojcih, uživaj blaginje tu z namil
Kam se mudi ti po morju v nadloge in reve pre-
[bridke?“

Telemah precej prebrisan mladenič, zdaj reče sledeče:
Bodi vtolažena starka! Brez vpliva bogov jaz ne
[sklepam.

Toda prisezi mi zdaj, da materi nič ne porečeš,
Prej, ko nastopil bo dan najstjati, li tudi dvanajsti,
Ter me pogrešala bo, spoznavši, da jaz sem odsoten,
Da si s solzami prelepo obličje ne bode skvarila.“
Starka prisegla je pri vseh bogovih, je vse poskrbela,
V ilnate vrče nalila najslajšega vina je polno,
Moke, je zmleto prav drobno, v mehove nasula mu
[zraven,

Telemah pa se podal tja v družbo snubačev v dvorano.
Novega nekaj iznašla je Pallas Atena božanska,
Prišla v podobi Telemaha, krožila krog je po mestu,
Ogovorila moža je vsacega, ki ga je vid'la;

Moštvu ukazala, je, naj zbere zvečer se pri ladjah;
Fronija sina, Nojemon vrlega, prosi uljudno,
Krepko naj ladjo posodi jej zdaj, za veslalno uporabo.
Solnce zašlo je, poti temota je črna zakrila.

Zdaj je boginja pripravila vse, kar je bilo potrebno.
Ladjo potegne v valovje, v nje spravi orodje ves-

larsko,
In vse potrebno v zalivu ukrene. Tovariš čvrsti
Stali so zbrani okrog; boginja svarila je vsakega.
Novega nekaj omisli si Pallas Atena božanska;
Proti Odiseja dvoru poda se prav naglo tekoča,
S sladkim zaspancem omami, očara vse zbrane po

[vrsti,
Snubce očara, iz rok jim padejo naglo kozarci,
Se opotekajo, gugglejo trudni skoz mesto v domove;
Niso več mogli sedeti, oči so imeli dremotne,
Vzdignejo zdaj se in šli so mirno počivat v hiše.

In modrooka veli Atena Telemahu zdajci,
Z dvora ga skliče, ki bil je zidan prekrasno, umetno.
Mentorju skoro podobna po glasu in stasu je ona:

„Telemah, zbrani so vsi tovariši tvoji, čakaje
Sedli so že na klopi, že čakajo tvojih ukazov,
Da se podajo na pot; je vrejeno vse, le hitimo!

To zgovorivši, naprej hitela je Pallas Atena,
On pa boginji sledi ob strani s koraki podvizno;
Ko so dospeli do morske obali, na krasno obrežje,
Tamkaj sodruge dobé, ki čakajo le še odhoda.

Začne med njimi Telemah mogočni tako govoriti:
Pridite ljubljenci z mano, da vzamete pila, jedila;
Živež je skupno pripravljen v palači. Na sumu ni-

[kogar
Mati imela ne bo; ne dekle zaloga je skrita.

To je govoril, naprej korakal je; spremljajo njega.
Kakor vodnika, prinesejo vse tja v pripravljene ladje.
Telemah stopi v ladjo, ga spremlja prijazno Atena,
Vsede se ista na krov v bližino krnila od zadaj.
Telemah vsede se k nji; vrvi so razmotali hitro,
Vstopijo in na klopi se vsedejo drugi sodrugi;

Višnjevooka Atena jim pošlje zdaj veter ugoden,
Močen Zefir, ki je pihal po morja gladini obširni.
Morsko valovje šumelo je gibčno ob vetra pihljanju.
Ljube drugove svaril, opominjal je vrli Telemah,
V podnicah dobro vtrdili jelkovi jambor na sredi;
Kvišku postavili kol, privezali vrvi okoli,
Jadra so bela nategnili, ladja odpljula v valovje,
Veter upiral močno se tja v jadrovino razpeto;
Stokal škrlatni je val po brazdah vodovja krog ladje,
Ta pa le plava naprej po poti, odmerjeni v valih.
Ko so opravo za vožnjo lepo uredili na ladji,
Vina zdaj vrče znesó, napolnejo čaše do vrha,
Pitni darujejo dar bogovom nesmrtnim v slavo,
Zdaj modrooki najprej Atenovi hčerki božanski,
Celo je noč in še zjutraj ob zoru je jadrala ladja.

III. Spev.

SNOV: Telemah pride v Pyl, katero je bil sezidal Nelej. — Ljudstvo je takrat darovalo pomorskemu bogu Neptunu. — Kralj Nestor ga prijazno vsprejme. — Telemah se mu da spoznati in ga prosi, naj mu pove kaj o usodi očeta Odiseja. — Nestor mu obširno opisuje žalostne dogodke, namreč o smrti slavnih junakov pred Trojo, Ahileja, Ajanta, Patrokla, o razporu Atridov, o svoji vrnitvi v domovino, a o Odiseju mu ni vedel ničesar povedati. — Svetuje mu slednjič, naj ide v Šparto k Menelaju, ki se je zadnji vrnil iz daljnih dežel, mogoče, da zve pri njem kaj določnega o očetu. — Minerva, ki je spremljala Telemaha v podobi Mentorja, se spremeni v orla in odleti. — Nestor jo spozna, ji daruje jednoletno junico v prisotnosti njegovih šest sinov in Telemaha. — Po obedu ukaže sinu Pejzistratu zapreči najlepšega konja, ki naj bi odvedla Telemaha v Šparto.

Heljos vzdigne sedaj se z morja prekrasnega divno,
Proti nebesom svetil, da bode bogovom nesmrtnim,
In umrjočim ljudem, bivalcem na zemlji življenja.
Ko jadrajoči so došli že v dobroobdelani Pilej,
V Neleja mesto. Možje Pozejdonu ravno daritve
V čast na obrežju vršé, mu koljejo junce debele,

Bilo klopi je devet, ljudi po petsto je na vsaki,
Tolpa pa vsaka devet je bikov imela v vrsti.
Drobje pokusijo vsi, a ledja zažgali bogu so,
Ko so na suho prijadrali, jadra so sneli raz kolov,
Ladjo lepo iztesano privezali so na obrežje,
Tudi Telemah zdaj stopi iz ladje, ga vodi Atena
Zdaj bistrooka boginja ta, Zenova hčerka, mu reče;
„Treba ni bati, Telemah, se tebi zdaj kake zapreke,
Šaj si zategadelj šel na pot, da poiščeš očeta,
Kje da ti zemlja ga krije in kaka usoda pretužna
Ga doletela je. Stoj! Podaj se zdaj k Nestorju urno,
Da bomo videli, kaj nasvetuje ti srce njegovo.
Moraš lepo ga prositi, da vso ti odkrije resnico.
Lagal ne bode, ker pameten on je razumen, razsoden.“
Jej odgovoril Telemah, razsoden mladenič tako je:
„Mentor kako naj jaz grem, kako naj jaz milo po-
[prosim,

Saj sem neskušen v govorih pametnih, dobro vrejenih;
Zraven sramujem, bojim mladenič se, vprašat na-
[svetov?“

Tu modrooka Atena mu, Zenova hčerka zdaj reče:
„Nekaj boš vedel po pameti skromni, a drugo ti bode
Neko božanstvo že prav svetovalo, mladenič uzorni,
Nisi ustvarjen, vzgojen brez višjih ukrepov božanskih.
Rekla tako je in šla pred njim je Atena mogočno.
On je korakal za njo zamišljen v duhu izredno
Prišla tako sta v zbor do Pilskih možakov sedečih:
Nestor je tamkaj sedel s sinovi, s sodrugi, kateri
Hitro kosilo izborno pripravili jako okusno,
Spekli so kose mesa, pečenke na ražnju so spekli.
Ko so zagledali gosta, pritekli so v tolpah naproti,
So mu podali roké, prosili ga, naj se usede.
Pejzistrad, Nestorja sin, jima prišel nasproti je prvi:
Roko obema podal, ju vabil k obedu prisesti,
Tja med očeta ljubljenega in pa Trazimeda brata.
Drobje in kosce mesá, ter sladkega vinca jim nudi,
Čašo v roki držeč in z roko mu segne v roko.
Pallas Ateni božanstveni hčerki prekrasni on reče.

„Moli zdaj, tujec, k Pozejdonu, kateri poveljnik je morja.
Kajti dobil si nas tu vse zbrane pri svetem obedu.
Ali si, kot so navade, daritve vse druge opravil?
Temu ponudi ti rujnega vinca, ki srce ogreva,
V pitno daritev. Bogovom bo rad daroval on z ve-

[seljem,
Milost potrebna bogov zemljanom je vedno v krepilo,
On jenajmlajši, skor let je mojih v starosti približno.“
In zveselila sedaj se Atena je tega mladeniča,
Ker jej najprvo je čašo vso zlato ponudil uljudno.
Mnogo molila k vladarju je morja Pozejdonu vneto;
„Čuj me, Pozejdon, ki zemljo objemaš, nas vsaj ne
[zavrzi!

Moč nam podeli, reči da naše mi prav izvršimo;
Nestorju slavo in moč podeli; enako sinovom;
Tudi potem razveseli vse druge može, ki iz Pile
Prišli so v svrho prekrasne daritve z bogatim pla-
[čilom!

Mene, Telemaha, pusti oditi domov, ko zvršila,
To sva, vsled česar sva prišla sem v ladjah, ki pla-
[vajo hitro.

Tak je prosila in prošnje je sama lepo izvršila,
Krasno dvočašo Telemahu uljudno na to ponudila?
Ravno tako je zdaj molil Odiseja sinko ljubljene,
Ko so opekli meso, pečenko raz ražnjev ločili,
Hitro obvestili vse, obed so prekrasni zvršili.
Ko poželjenje po jedi pijači je bilo vtolaženo,
Nestor ju stari, ki konje je brzdal, uprašal zvedljivo:
Zdaj se spodobi še bolj, da goste se tuje popraša,
Kdo da so, ko so se dobro najedli in se razvedrili.
Tujci povejte mi, kdo ste vi in pa od kod da ste prišli?
Imate kake opravke, li tira okrog vas usoda
Često brez cilja po morskih valovih, kot roparje straš-
[ne,

Ki so v življenja nevarnosti tujcem pogubo nesreči?
„Telemah, poln poguma, razuma je dal v odgovor,
Kajti Atena pogum, mu dala je sama v dnšo,
Da o očetu bi rad izvedel, ki je še odsoten,

Zraven da slavo dobi si ljudstva ugled, spoštovanje
Nestor, ti Neleja sin, si slava velika Ahajcev,
Vprašaš, od kod da smo prišli, jaz hočem ti vse po-
[jasniti.

Nismo sem došli vsled ljudskih opravkov, si dobro
[zapomni,

Ampak zasebni nagibi so nas napotili iz Itake.
Rad bi kaj zvedel o slavi Odiseja, kateri je enkrat
S tabo v boju pomagal razdijati še Trojo mogočno.
Čuli o drugih borilcih pri Iljonu smo že novice,
Znan nam je dobro način, kako so skončavali bridko,
Njega usodo je Kronija sin že s temoto ogrnil,
Nihče ne zna nam povedati, kje da on dušo je iz-
[dihnil,

Li je umrl na suhem, li vničen od roke je zlobne,
Li ga požrlo je morsko valovje viharo, bučeče,
Tu na kolenih klečeč, ponižno te prosim podatkov,
Da razodeneš prebridko usodo ujegove mi smrti;
Bodisi, da si ga kje ti videl, li zvedel o njem si.
Kajti, gorjé! Le za bôl je mati trpina rodila.

Ne prizanašaj mi pa iz sočutja, povej mi resnico,
Zvesto zaupno povej, karkoli si morda ti videl:
Prosim, rotim te, če oče moj vrli, Odisej, z besedo
Ali z dejanjem ti kaj je obljubil, li željo izrazil,
Ko ste Ahajci povsod v Troje deželi trpeli,
Spomni se vsega, da meni resnico poveš, razodeneš!
Konjebrzbaletc mu Nestor zdaj dal je sledeči odgovor:
„Ker me spominjaš še bridkih dogodkov, katere pre-
[stali

Čvrsti in neupogljivi Ahajci smo v Troje deželi;
Tavali, plen iskajoči na ladjah po morskih valovih,
Kamor nas peljal Ahilej; smo Prijama mesto oblegali,
Tam je življenje skončalo premnogo Ahajskih ju-
[nakov,

Tam je Ajant, je Areju podoben in tam je Ahilej,
Patrokel, njemu podoben, nesmrtnikom skoro enaki
Ljubljeni sin moj, Antinoh, je bil tam junak še
[predrzni,

Čvrst in živahen za boje, letanje med vsemi Ahajci
 Bil je. Prestali nadlog, težav smo mi mnogo trpljenja;
 Kdo umirajočih ljudi si upa naštetih nezgode?
 Pet li šest let, ko ostal bi tukaj po revah vprašaje,
 Kaj so Ahajci božanski trpeli v istem kraljestvu,
 Bi naveličal se prej, nazaj bi se vrnil v domovje.
 Let smo devet mi gorje povzročali vedno Trojancem,
 Bojnih zvijač, uporab izvajali s trdom smo mnogo.
 Komaj je Kronija sin dovršil vse naše utehe,
 Z onim se nihče ni mogel več meriti v spretnosti
 [bojni.

Čvrsti Odisej zvijače je boja vse stvarno pretuhtal,
 Oče tvoj, ako si roda njegovega res ti potomec
 S strahom me gane prizor. Še govor mu čisto enaki,
 Res neverjetno se zdi, kak govor je možu podoben,
 Nikdar se ni pripetilo, ne v zborih, ne v sejah različnih,
 Da govorila drugače bi jaz in Odisej uzorni.

Istega mišljenja, istih nazorov sva vse razmotrila
 Trezno, pozorno, z razumom v splošno blaginjo
 [Ahajcev,

Prijama. Ko smo v prah zdrobili trdnjavo mogočno,
 V ladje smo naše odšli, a bog je razpršil Ahajce.
 V duhu se Zen odločil za tužno Ahajcev vrnitev,
 Ker niso bili dovolj prebrisani in pa pravični,
 Bridke usode slučaj zadel je premnogo junakov.

To modrooka je Zenova hčerka prav vse provzročila,
 Kajti užgala je spor, prepir med sinovoma Atreja.
 Sklicala v splošni sta zbor Ahajce, v posvete pre-
 [važne.

Ne po vsporedu, kot prijalo, ravno ob solnčnem
 [zahodu—

Prišli Ahajcev sinovi so vinjeni vsi k zborovanju—
 Vzroki se tu navedó, čemu da sta sklicala ljudstvo,
 Vojni Ahajcev je dal Menelaj prav važne nasvete,
 Vrnejo naj se domov, na ladjah po morski gladini.
 To Agamemnonu ni ugajalo, rad bi pridržal
 Ljudstvo še dalje na mestu, bi darovalo daritve,
 Da potolaži se srd prestrašni boginje Atene.

Toda ni vedel bedak, da ta se ne da vtolažiti,
Mišljenje večnih bogov ne da se nikdar spremeniti.
Stala v navskrižju oba sta, ostre besede menjavši;
Skupno se vzdignejo zdajci Ahajci z oklepjem, z
[orožjem,
Sklep njih zadevni dvojil se z viki in kriki je v stranki.
Celo noč bilo srce je naše razburjeno silno,
Kajti pripravil je Zen nam samo gorje in bridkosti.
Šli smo prav zgodaj na ladje, na morske presvete
[valove.

Spravili tja smo blagó in ženstvo s prelepim opasom,
A polovica je druga ostala na morskem obrežju,
Pri Agamemnonu, Atreja sinu, pastirju narodov.
Drugi stopili smo v ladje, in proč smo odjadrili hitro,
Bog pa je morja obsežno gladino razgrnil pred nami.
Prišli smo v Temed, kjer brž darovali smo večnim
[bogovom,

Le hrepeneči domov, ni hotel pa Zen odobriti
Željne vrnitve, poslal srditi nam zopet je spore;
Jedni obrnejo ladje nazaj z Odisejem, junakom,
Ki bil načelnik je čete velike, katero je vodil,
Da Agamemnonu, Atreja sinu, uslugo storijo,
Z moštvom na ladjah odšel sem; naglo je meni
[sledilo;

Vbežal mu hitro sluteč zli duh, da pogubo mi snuje.
Tideja sin je ušel, bodrivši tovariše svoje.
Kodrastih las Menelaj, se nam je prijazno približal,
Posvetovanje imeli smo v Lezbi zaradi vrnitve,
Ali naj gremo domov po Ksija bregovih nevarnih,
Zraven slovečega Psyrje otoka ob levi ostane,
Kaj da li hočemo spodaj pri vznožju viharnega Mina,
Mi smo prosili bogá, naj znamenja pošlje očitna;
Ta nam poslal je ukaz, naj gremo po morju v Eubejo
Naglo, če hočemo še ubežati obupnemu žrelu.
Veter ugoden šumljaje je pihal v ladjine jadra.
Jadrane naglo v Gerajst so iste kot ribice gibčne.
Ledij volovskih v dar zahvale za vožnjo zažgali
Mi smo Pozejdonu v znak, da srečno smo tek dovršili,

Tjekaj po valih morja viharjih in silno nevarnih.
Zdajci napočil je dan četrti, Dijomed, ko sinko
Tideja, došel je v Arg s tovariši svojimi vsemi.
Nadaljeval sem v Pyl svojo pot, ni odjenjal pihljati
Veter ugodni, ki bog za nami ga vedno pošiljal,
Prišel tako sem nazaj; moj ljubljani otrok, ni znano
Meni, kateri Ahajcev so umrli, kateri živijo;
Kolikor zvedel sedeč sem v svoji palači prav mirno,
Čem ti povedati, kot se spodobi, prav nič ne zakrivam.
Srečno dospeli so vsi Mirmidonci, zelo bojaželjni;
Vodil jih sin je Ahileja, vrli Filoktet; sin Peja,
Idomenej, je enako tovariše peljal v Kreto;
Da se povrnil je Atreja sin, ste že čuli popreje,
Kak mu pripravil Ajgist nenadoma smrt j prestrašno.
Ta pokoril na način prestrašni je vendar zadevo.
Dobro je vendar možú, če ima potomca ob smrti;
Kak maščeval se je on nad Ajgistom, grdim morilcem,
Kteri umoril mu očeta je vrlega! Skaži se vrlega,
Da te poznejši vnuki proslavljali bodo spoštljivo,
Kajti ti nisi bedak z nastopom, vedenjem, se vidi.
Njemu odgovor je dal Telemah, prebrisan mladenič:
„Nestor ti, Neleja sin, ti slava velika Ahajcev,
Strašno sicer izvršil maščevanje je oni; Ahajci
Bodo mu slavo zato prepevali v poznih potomcih;
Naj bi bogovi vpliv in moč podelili in meni,
Da bi zamogel napuh, predrznost snubačev vkrotiti,
Kteri iztuhtali so kljubovanje mi, mrzkost prestrašno;
Meni, očetu, bogovi so srečo zadevno odrekli,
Druzega meni ne kaže, preziranje voljno trpeti.“
Konjebzdalec pa, Nestor, na to mu podal je v od-

[govor:

„Ker me spominjaš rečij, o njih govoriš mi iz srca,
Pravi se, tak se trdi, da zbiral tolpa snubačev
Se je krog matere tvoje v palači, jedoči imetje,
Mnogo nevšečnosti so ti storili zelo kljubovaje;
Reci, podvržeš se jim prostovoljno, drugače sovražila
Bodo te ljudstva okraja, svarjenja od božjih uplivov?
Komu je znano, li oni ne pride kot zla maščevalec,

Sam ali morda še v spremstvu različnih Ahajcev
[pogumnih?

Oh, ko bi Pallas Atena tako te ljubiti hotela,
Kot je skrbela nekoč za Odiseja, slavnega pridno
V Troje kraljestvu, kjer zla Ahajci smo mnogo trpeli —
Nisem še videl nikdar, da bogovi koga bi ljubili
Na vspodbudni način, kot Pallas Atena ljubila
Svojega ljubčka, stoječa ob strani mu vedno v po-
[moči —

Ako bi bila namenjena tebe enako ljubiti,
Zate skrbeti srčno bi svobodno misli poročne,
Ki jim po glavi roje, odstranili zlobni snubači.
Njemu Telemah veli, uzoren, prebrisan mladenič:
„Starček predragi, jaz dvomim, da to bi kedaj se zgo-
[dilo.

Jaz sem začuden! Predaleč zašel si! Strmeti jaz
[moram,

Nikdar bi to ne zvršilo se, niti na božje zahteve.“
Tu modrooka boginja Atena odvrne zdaj njemu:

„Telemah, kaka beseda zbežala raz tvojih je usten?
Lahko, če hoče kak bog, z daljave umrjočega reši!

Rajši prestal bi nadlog, bridkosti še mnogo na zemlji,
Prej, ko podal bi na dom se razmišljati dneve vrnitve,
Kot pa vrnivši se umreti na lastnem ognjišču prerano,
Kakor je oni umrl, izdala ga Ajgist in žena.

Splošne kar tiče usode se iste, bogovi ne smejo
Več odvrniti ljubimcem, ko ura približa se usodna,
Žrtev zahteva neizprosno in smrtino žrelo odpira.

Njej pa odvrne razsodni Telemah, mladenič, sledeče:

„Ne besediči več dalje, o Mentor, tugujem jaz bridko;
Oni ne vrne nikdar domov se, bogovi že davno
So zarotili pogin mu smrtne usode zvršitev.

Nekaj pa vprašati čem jaz Nestorja stvarno v zadevi,
Njega, ki poln pravičnosti je in modrosti med ljud-
[stvom.

Pravi se, da je vladal tri dobe človeštva po vrsti;
Z žezlom pred mano stoji, kot slika bogov neumrljivih.
Nestor, ti Neleja sin, sporoči mi pristno resnico!

Kak, da umrl je Atreja sin, Agamemnon pogumni?
Kje Menelaj je bil? In kako zvijačo vporabil
Ajgist, morilec, je v svrhu usmrtitve močnejšega moža,
Ni bil li morda v Ahajskemu Argu Menelaj, in taval
Hodil okrog je med ljudstvom, umor izvrši da pre-

[držno?]
Nestor odgovor mu dal je, konjebrzdalec, sledeči:
Hočem povedati rad ti, sinko, jaz pristno resnico.
Misliš si lahko že sam, kako se je to vse zvršilo.
Ajgista, ko bi dobil bil živega, on še na domu,
Ko se je vrnil domov, junak Menelaji Atreida,
Nihče ne bil bi z zemljo, gomile mrliča obsipal;
Daleč od Arga ležal na tratah bi pustil pozabljen,
Ter bi nobena Ahajk izdajalca ne pomilovala.
Mi smo borili se v bojih krvavih, v nevarnostih smrtnih,
On pa je mirno sedel v konjerodnem Argu, v zatišju,
Hlinil se je Agamemnovi ženi s presladko besedo.
A Klitemnestra božanska začetkoma njega odganja,
Bila razumna je, imaje pri sebi slovečega pevca,
Temu je dal Agamemnon soprogo v varstvo, ko šel je
V Trojo. Zasači jo tolpa bogov in jo muči s pogubo.
Ajgist odpelje zdaj pevca na otok samotni in divji;
Pticem v rop in v plen pustil je na pustem otoku,
Svojo soprogo ljubečo je ljubko odpeljal v palačo.
Stegna goved in ovac daruje bogovom udano,
Tam na oltarjih krasi svetišče z obešenim zlatom,
V znake zahvalne, skončal da vendar je delo veliko.
Zdajci od Troje bregov odšli smo mi dalje jadraje,
Atreja sin, Menelaj, in jaz si prijateljsko zvesta.
Ko smo na atiski breg, pri Sunija svetih vrhovih
Prišli; krmarja usmrti brž Fojbos Apolon z deževjem
Čvrstih in krepkih pušic, ko držal je v rokah krmilo
Ladje tekoče. Nek Front, Onetorja sinko preslavni,
Kteri je bil dobro vājen krmili ladje v viharjih,
Zdel Menelaj se je vjet, če tudi, podvīzal se dalje,
Da počastil bi pogreb prijatelja z mrtvih darovi.
Ko pa na ladjah hiteč po morja valovih srditih
Pride do strmih hribov Maleje, mu dalekovidni

Zen je vso vožnjo skazil, poslal mu viharje bobneče;
Strašno vodovje kot hrib dviguje se kvišku v višave.
Ladje vse brž razkropi, do Krete nektare zažene,
Narod Kidonov je tam krog Jordana bregov prebival,
V slano vodovje morjá skalovje se gladko povspenja,
Proti valovom štrli, do meje gozdiniške skoro
Val siloviti tam jug zaganja do Festa hribovja,
Skala tu majhna kroti valovja besneče vrvenje.
Tjekaj del ladij dospel je, moštvo se reši pogina
S silo, kipenje valov zdrobilo je ladje na kose.
Druzih pet ladij vihar in strašno valovje je gnalo
Tja do Egipta, do vode, do reke Egiptos sloveče.
Z ladjami tamkaj okrog je krožil Menelaj pozorno,
Mnogo zakladov zlatá dobivši med ljudstvom pri-
[prostim.

Takrat je Ajgist zvršil na domu zločinstvo prestrašno;
Atreja sina ubil je, ljudstvo podjarmil je s silo.
Sedem let vladal Mikené bogate je z žezlom oblastno,
V osmem pa letu Orest se vrne z Atene, v pogubo
Brž maščevanje zvrši krvavo nad Ajgistom zvitim.
Očetomorca vsmrti, mu nitke življenja prereže,
Z ljudstvom opravil je dár pogrebni, Ahajce gostivši
Materi strašni v spomin in zvijačnemu Ajgistu tudi,
Očetomorcu. Takrát se vrnil je klicar Menelaj
K njemu, z zakladi blagá, da ladja je komaj prinesla.
Dolgo, predolgo ne tavaj, prijatelj odsoten od doma,
Ker si zapustil blaga, imetja obilno v palači;
Broji neukrotenih mož, pojededežev strastnih in hudih,
Lahko ti vse pojedó in stratijo tvoje imetje.
Sam ko ti blodiš okrog, po potih brez vsakih koristi,
Jaz ti svetujem še to, podaj k Menelaju se, sinu
Atrija, ki je dospel iz tujih okrajev nedavno.
Semkaj od rodov ljudij oddaljenih, kamor umrjoči
Nihče oditi ni smel, katerega tirali morja
Strašni viharji, valovi razburkani krog so v nezgodah,
Kamor še roparski tiči leteti ne smejo, do tamkaj
Strašna in dolga je pot, nepopisne so njene težave!
Hiti in idi takoj s tovariši vsemi na ladjah!

Hočeš po suhem naprej, so ti v razpolago vozovi,
Konji in moji sinovi do Lakedemona za spremstvo;
V Sparto gotovo dospel boš, v prekrasno Menelaja
[mesto.

Njega poprosi lepó, resnico pove da ti stvarno,
Pravil ne bode laži, ti, ker bistroumen je vedno;
Rekel tako je, zahod že solnca se bliža, in tmi se
In modrooka ta Zenova hčerka, Atena, pa reče:
Starček, govoril si res modrostno, z veliko vnemo,
Toda narežite zdaj jezikov, namešajte vinca,
Da se Pozejdonu dar opravi in drugim bogovom;
Ura počitka bodri nas iti počivati mirno.

Padel na zemljo je mrak Spodobno ni se veseliti
In pri obedu bogov sedeti, je treba oditi.

Rekla je Zenova hčerka, ubogali vsi so ukazu,
Klicarji vlivali vodo na roko so, kot je spodobno,
Čaše napolnili vse so mladeniči z vinom do vrha,
Ter so delili okrog napolnjene čaše na desno.

Žgavši jezike, stoje darovali so vina bogovom,
Ko že skončali so dar napivši se vina v krepilo,
Vstane Atena takoj, Telemah, v božanski podobi
Hočeta se odstraniti, podati se k ladjam prostornim;
Nestor jim to prepove s pretilno, osorno besedo:

„Zen naj zabrani vsaj to in vsi neumrjoči bogovi,
Da bi od mene se proč zdaj k brzim vi ladjam podali,
Kot da bi bil jaz capin, berač zanemarjen, ki nima
Plaščev veliko, odej v primerno ležišče potrebno
Zase, za goste, obiske prijateljev v raznih posetih.
Imam obilno jaz plaščev, odej raznoličnih, prekrasnih,
Nikdar ne bom dovolil junaku, Odiseja sinu,
Dokler živim, več na ladjinem krovu počivat v kalubi,
Bodo ostali potem še otroci v hiši na domu,
Gosta da sprejmejo in pogostijo, ki dom moj obišče.“
Zdaj modrooka ta Zenova hčerka odvrne sledeče:

„Blagi ti starček, govoril si dobro, vsaj Telemah ubogal
Tebe bo rad, kak spodobno, ta ide naj s tabo v palačo
Tvojo, naj tam posedi. Oditi mi treba je k ladjam,
Našim sodrugom, da dam krepil, vredim vse potrebno”

Kajti od vseh, ki so v ladji, sem jaz že edini postaren;
Drugi mladeniči spremljajo nas iz ljubezni edino,
Skupno so vsi iz Telemaha vrlega dobe cvetoče.
Hočem počivati v temnozakroženih ladjah po noči,
Jutri za rano pa čem oditi k Kaukonom, da tamkaj
Bodem potirjal nek dolg malenkosten in pa novi,
Tega pa, gosta, prijatelja tvojega, pošljem v Sparto,
V vozu prelepem, napreženem z brzimi konji prav
[spretno.]

To govorila je vse modrooka Atena. A hitro
Orel priplava; strmeti pričel je ves zbor, se čuditi;
Čudom se čudil je vsak; glej, strmel še starček je
[Nestor.]

Prime Telemaha rahlo za roko, deja mu prijazno:
Ljubček, jaz upam, dati ti strahopeten gotovo ne bodeš,
Izza mladosti bogovi vplivni te čuvajo vedno,
Tvoj spremljevalec bil brugi ni nihče, kot Zenova
[hčerka,

Ta zmagoslavna Atena ljubila očeta je tvojega,
Čislala bolj ga je, nego vse druge Ahajce udane.
Bodi vladarka nam mila in venčaj nas s slavo,
Mene in moje otroke, in mojo soprogo predrago
Jaz enoletno ti hočem živinče podati v daritev,
Širokočelnato ni še v jarmu upreženo bilo;
Žrtev to hočem ti dati, rogove vse z zlatom obdati!
Ko je govoril proseče, usliši ga Pallas Atena,
In pa se starček gerenski li Nestor, ki konje je brzdal,
Zeta sinove odpeljal v prekrasno je svojo palačo.
Vsi so se vsedli na krasne prestole in sedeže vdobne,
Starček nalival jim znova balzama v kelih prekrasni;
Sladkega vinca požir; oskrbnica izbere jim vina
Starega let že enajst, ter z vešnikom piljko odvrta;
Tega primešal je starček, za časa daritve je molil
Mnogo k božanstveni hčerki, je s svetloblestečim iz-
[vezkom;

Ko so skončali daritev in so se napili zadostno,
Šli so veselo domov, mir blaženi uživat k počitku.
Konjebzdalec pa Nestor veli, naj počiva v palači

Telemah, sin Odiseja, junaški v zveneči dvorani.
V njega bližini junak Pejzistrad počival je sladko,
Ki neporočen ostal od sinov je v Nestorja hiši.
Mirno in sladko je spal v notranjosti krasnega dvora;
Zakonsko postelj krasila kraljica je svojga soproga.
Ko je vzhajala zarja in solnce je kraje zlatilo,
Dvignil z ležišča se konjebzdalec je Nestor junaški,
Ven se podal in vsedel na kamenje se oklesano,
Belo bliščeče, kot olje pred vhodom visokim palače,
Tja na ta kamen posedat hodil je Neleji modri,
Ta kot nesmrtnim enak slovel je vsled modrih na-
[svetov,
Mrtev je bil pod zemljo že, v senci kraljestva temote,
Nestor zdaj sedel je tam, kot Grkov čuvaj plemeniti
Palico držal je v rokah. Okoli očeta zberejo
Hitro iz raznih se sob ta Eferon, Stratij in Pozej,
Aret junaški, Trazimed božanski in šesti vseh bratov,
Pejzistrad tudi tekoč pritekel je k Nestorju urno.
Zdajci posedejo zraven očeta, Telemaha krasnega.
Konjebzdalec, glej, Nestor pričel je tako govoriti:
„Hitro, preljubi otroci, izpolnite meni to željo,
Da pred vsemi dobim bogovi Atene jaz milost;
Vidna pokaže se ta pri Pozejdona slavnem obedu.
Eden na polje naj gre, da krava brž pride k daritvi.
Sem naj pripelje pastir jo, skrben za pašo govede,
Eden naj ide k junaka Telemaha ladji, sodruga
Skliče njegove naj brž, pustivši le dva za nadzorstvo;
Spretnega mojstra, zlatarja Laerta, pozove naj drugi,
Z zlatom bliščečim da bode rogove goveje okinčal;
Drugi pa tu ostanite vsi skupno pa deklam ukažite,
Tečno kosilo pripravijo naj brž v palači visoki,
Sedeže, vodo in les pripravijo rano po ukazu.“
Rekel tako je; marljivo leteli so vsi po opravkih,
Krava iz pašnikov gre, gredo i Telemaha znanci;
Z ladij dospeli ljudje so, je prišel že mojster zlatarski,
Imel kovaško strokovno orodje umetnik je v rokah,
Kladvo in naklo ter klešče, zlato da upodobi prav
[krasno.

Prišla k slovesnosti sveti je Pallas Atena božanska;
Nestor, glej, konjebrzdalec izročil zlato mu je pristno,
Mojster rogove goveje živali vse z zlatom obije,
Da se z darilom bliščečim boginja bo razveselila.
Stratijon vodil je kravo z rogovi in Ehefron vrli,
Aretos vodo donášal v okrašeni je medenici,
V levi držajé košaro napolnjeno s svetim ječmenom,
Kravo da vbije. Za kri posodo je držal sam Perzej,
Oče umije najprvo roke si, potrese ječmena,
Molil k Ateni je v plam metaje lasovje li dlako.
Ko odmolili so, stresli ječmena so okoli oltarja,
Čvrsti Trazimed junak zdaj bližje pristopi, udari
Z ostro sekiro, preseka brž tilnika žile, se zgrudi
Krava v pesek. Potrť zdaj moli vsakteri stokaje,
Hčerke, device, soproga častitega Nestorja zraven,
Dalje Euridika, hčerk vseh prva, Klimena pobožno.
Kravjo zdaj glavo možje privzdignejo, zbrani po
[konci.
Vbije Pejzistrat, voditelj jo ljudstva, in curkoma lije
Kri zdaj na zemljo, in duh zapustil kosti je potrte;
Žrtev zaklali so, zrezali kot običajno so bedra,
S kosci posamezne ude krvave potem so odkrili,
Starček na lesni zažgé gromadi škropivši jih z
[vinom.
Ko so mladeniči vsa bedra zažgali, okusijo čreva;
Drobno seklajo, a zmes na raženj obesijo trdno,
Špičasti drog zavrté, z pozornostjo pečejo kose.
Toda mladenča Telemaha zdaj Polikasta okoplje.
Bila prekrasna je Nestorja hčerka, najmlajša, cvetoča.
Ko ga okoplje in z oljem mazili, ogrne ga s plaščem
Krasnim in s suknjo ter gre s kopeli nesmrtnim po-
[doben
K Nestorju, vsede se tja k vzornemu ljudstva pastirju;
Ko so opekli, meso raz ražnjev že odložili,
Vsedejo se za obed. Zajemali s kelhi so vino,
To razdelili so vsem po vrsti sedečim v krepilo,
V čašah pozlačenih. Jed, pijača jim tekne izborna;
Žejo ko že ukroté, jim reče gereniški starček

Nestor : „Podvizajte zdaj, preljubi otroci, čvrstih, Grivastih konjev mi dajte, vprežite iste mi k vozu, Da se Telemahu pot pospeši, potrebno ukrene. Tak je govoril in glej, sinovi ga ubogajo radi. Hišnica zdajci je v voz jedil dragocenih vložila, Kruha in vina, živil različnih pridene v posladek. Telemah stopi v voz umetno izdelan, okrašen, Nestor ob strani sedi, Pejzistrata sinko junaški, Kteri je narode vodil, je držal vajeti v rokah, Hitro poganjal vihteč je z bičem, da konji so tekli Doli po planem, visokoobdelani Pil zapustivši Skokoma šli so ves dan in jarm za vratom so tresli. Ko se je solnce nagnilo in se je pričelo mračiti, Tmine pokrile poti so v Fere, se bližali mestu. V dvoru Dijoklej živel je vrli, Orzilohov sinko, Ta gostoljubno vsprejel, prenočil je oba potujoča. Rano ob zoru, ko solnce zlatilo je strme v hove, Ko je zaprež no bilo, stopila na voz sta prekrasni. Peljeta se skoz dvoriščna vrata po lopi z eneci, Z bičem vihteč je poganjal, a konji so dirjali dalje. Sta se odvedla po polju cvetočem, med žitnimi nji-
[vami,

Vožnja skončala je, proti večeru že prideta v mesto, Že se je solnce nagnilo in tmine poti so pokrile.

IV. Spev.

SNÖV: Telemah in Pejzistrat prideta v Šparto, ko je Menelaj praznoval svatbo sina Megapenta in hčerke Hermjone. — Menelaj z Heleno tujce pogosti, izjavi zanimanje za Uliksa. — Razvedrilo, Heleni pripovedovanje o Odiseju. — Gredò k počitku. — Menelaj pripoveduje, kar mu je pravil egiptovski Protej o vrnitvi Ahajcev in o bivanju Odiseja pri Kalipsi. — Snubači sklenejo vračajočega se Odiseja med Itako in Samom usmrtili. — Medon odkrije zaroto Penelopi. — Ista prosi Ateno pomoči, ta jo v spanju potolaži. — V sanjah pošlje jej Atena, podobo njene sestre Iftime, ki jo je začela tolažiti in jej sporočila, da se jej vrne sin kmalu domov. — Mej tem so snubači pripravili brzo ladjo in Antinoj se je ukrcal.

Prišli do mesta so Lakedajmona velikega v dolu,
Šli so naravnost v grad Menelaja prav znameniti;
Tu praznoval Menelaj je svatbo veselo s prijatelji
Vrlega sina in hčerke ljubljene, brez graje vsake.
To Hermijono prekrasno z Neoptolemom on je oženil;
Kajti obljubo mu dal je v Troji, mu dati jo v zakon.
In izvršili bogovi nebeški so isto poroko;
S konji, vozovi tedaj odpošlje jo častno v spremstvu
Tja v Mirmidoncev vladarja preljubljeno mesto slo-
[veče.

Sina oženil z bogato Špartanko je, s hčerko Alektorja,
Ta bil je zvan Megapent, rodila ga njemu je sužnja;
Kajti Heleni otrok bogovi več niso dajali,
Ko je Hermijono povila podobno zelo Afroditi.
V dvoru visokoobokanem so praznovali gostije
Zbrani sosedje, prijatelji bili so vsi Menelaja.
Pevce nek božji jim je brenkal na harfo popevke
Milodoneče, okrog plesala plesalca sta vneto.
Radostno bilo veselje je, živa je bila zabava.
Konje držala sta dva pri vratih visoke palače,
Telemah zraven še Nestorjev sinko v Menelaja dvoru.
Eteon brž prihiti, ko tujce ozre na dvorišču,
Teče v dvorane, prihod naznani brž vrlemu kralju.
Vpraša on zdaj pojasnil in reče krilate besede:
Tujca sta zunaj, junak božanski Menelaj vzorni,
Dva po številu sta, Kronija skoro sinova v podobi.
Ali naj konja mi sprežemo, ali odpošljemo dalje,
Da jih vsprejme kedo, kateri goji gostolubje?
A nejevoljno zavrne ga on, Menelaj zlatolasi:
Bil nisi nikdar bedak, Etéon, ti Boetha sinko,
Zdaj blebetaš in reči otročje mi blodiš prečudne.
Mnogo sva dobrega vžila po hišah na poti iz Troje,
Predno sva prišla domov; v bodoče naj Zen nas
[varuje
Zopet v pomanjkanja silah! Izprezi ti svobodno konja,
Tujca privedi k omizju, kosila da se udeležita!
Tak se glasil je ukaz, nemudoma teče po sobah;
Oni služabnike skliče, da grejo pomagat urno.

Ko so izpregli iz jarmov konjiča peneča in trudna,
So ju peljali v hlev, privezali so ju brž k jaslom,
Ovsa nasuli so zmes z ječmenom, namešano v jasli.
V lopo potegnejo voz v suhoto prostorno primerno,
Gosta peljali so v dvor, ki poln sijaja je blišča.
Ogledovala strmeča sta dvore božanskega kralja.
Solnčen kot srebrni žar in lune svetloba leskeče
Krasni Menelaja dvor, časti in imetja vladarja.
Ko se s pogledi srce nasiti sijaja čarobe,
Sta okopala telo v prekrasno uglajenih banjih;
Ko okopala sta se in namazala z dragim se oljem,
S svetlovolnenim se plaščem ogrnila se po običajih,
Sla sta k obedu sedeč pri mizi z Menelajem, kraljem.
Vode za umivanje rok je služkinja njima donesla.
Glej, oskrbnica se bliža in kruha na mižo donaša,
Zraven še mnogo jedil, iz shramb založenih bogato.
V skledah delitelj deli jedila različna, okusna,
Čaše za rabo pijač, prezlate pred nje je postavil,
Roke obema poda, rekoč Menelaji prij zno:
„Jejta in pijta, ter se veselita kot ljubo je vama!“
Tak govorivši, poda zdaj tolste pečenke hrbtišče
Gostoma, prav od govede, v proslavo junaku zaklane.
Stegneta hitro roke, pričenši z izbornim jedilom.
Ko hrepenenje po jedi, pijači se jima vtolaži,
Telemah glavo upogne, tja k Nestorja blagemu sinu,
Tiho deja mu veli, da niso ga čuli sosedje:
„Vendar poglej, Nestor, ti mojega srca ljubljencek,
Srčni prijatelj Pejzistrat, kako je dvorana bliščeča.
Medi, zlata in srebra, jantarja, slonove kosti,
Tak se od znotraj blišči dvorana olimpskega boga.
Strašni zakladi! Strmim s pogledi, ko to ogledujem.“
Govor začul Menelaj zlatolasi je, kakor izvršen.
Zdaj še do tujcev obrne, izreče krilate besede:
„Ljuba sinova, naj z Zenom se smrtnikom nihče ne
[meri,
Trajanja večnega dvor je, zakladi njegovi prekrasni.
Mnogo bridkosti prestal sem, blodil po svetu jaz
[dolgo,

Moje imetje domov prinesel po osmih sem letih.
Bil sem jaz v Cipru, v Feniciji, v Egiptu in v krajih

[različnih,
Tam pri Etjopih, Sidoncih, Erembih sem bil in v
[Libiji.

Libija, to je dežela prekrasna, rogati že jančki
Tam se rodiijo in jareta nimajo ovce vse trikrat
V letu. Ovčarjem nikdar ne zmanjka in pa gos-

[podarjem
Sladkega mleka, mesa in sira, ker molzne so krave;
Krožil okrog po deželah sem, blagoimetje množivši;
Skrivoma ubil mi nekdo v Mikenah zavratno je brata;
Radostno toraj ne morem imetja se jaz veseliti.

Čula sta praviti to gotovo od naših očetov.
Krasno imetje domovje in polno zakladov prežlahtnih,
Dom znameniti z obilnim imetjem sem skoro uničil,
Mnogo, premnogo sem trpel, bi bil zadovoljen s tret-

[jino
Vsega imetja, ko vendar živeli bi vsaj še junaki,
S kterimi sem se boril pred Trojo junaško pogumno.
Od konjerodnih Argivov oddaljene žrtve ležijo,
Vse objokujem in pa pomilujem, ter solze pretakam.
Čestokrat v hiši sedeč očeta, sem to vse pretuhtal;
Mine nasičenje težav in nadlog tu prav hitro,
Vendar potrj žalostim se, strašno tugujem tu, revček;
Nič mi tako ne greni življenja, kot dragi spomini.
Izmej Ahajcev ni nihče pa toliko trpel, kot Odisej;
Meni zadala je bôl, a njemu nesrečo usoda,
Nihče ne ve, li je živ ostal, li kje mrtev počiva,
Morda žaluje Laert že stari, Penelopa tudi
Bridko po njem in pa sin Telemah, rojenec mu zadnji.
Ganile te le besede Telemahu srce so čutno;
Rosnate solze z očij so lile mu bistrih, kristalne,
S plaščem škrlatnim, z obema rokama očij si zakrije.
A Menelaj zapazi, spozna brž Odiseja sina,
Ter premišljuje in tuhta, kako iz zagate bi prišel;
Li nagovoril bi sam ga, li čakal, da da se spoznati.
Ko premišljuje tako, je stopila iz svoje visoke

Lepodišeče dvorane kraljica Helena prekrasna.
V stasu, lepoti Artemidi bila je skoro podobna,
Obkroževale so krasne jo služkinje, skoro po vrsti,
Adrasta lep naslonjač prinese, pred njo ga postavi,
Alkipa istega z mehko volneno preprogo pregrne.
Filo prinese jej koš, tebanske kraljice darilo,
Kterega dala nekoč Alkandra, Poliba soproga ji;
Bival je v Tebi v Egiptovském mestu, ki brojima za-
[kladov,
Ta Menelaju v dar poklonil je banje srebrne,
Kotla trinožna še dva, talentov deset dragocenih,
Dala Alkandra daril Heleni je mnogo prekrasnih:
Zlato vretence v košari, ki bila podolgasta v okrožju,
Sede se tja v naslonjač in reče soprogu sledeče:
„Vemo li, o Menelaj božanski, katerega roda
Gosta sta, ktera sta nas z obiskom sedaj počastita.
Li je resnično, verjetno, kar meni se zdajci dozdeva;
Tukaj na svetu nikdar jaz videla nisem človeka,
Moža, ne žene podobnega tak Odiseju, kot tega,
Brdkega tukaj človeka, strmim in se čudim prestrašno.“
Njej Menelaj zlatolasi podal je odgovor sledči:
Meni dozdeva enako se, žena, kot tebi prečudno;
Imel jednake roke junak je in noge jednake,
Take poglede, oči in glavo z lasovjem zarastlo;
Živo spominjam se še plemenitega jaz Odiseja.
Kanile solze z očij so mu, ko se spomni trpina.
S plaščem bagrenim, škrlatnim, ogrnil je svoje obličje.
Pejzistrat, Nestorjev sin, govoril potem je sledeče:
„Atreja sin, Menelaj, ti ljudstva božanski voditelj!
Ta je Odiseja sin, kot tak se i tebi dozdeva;
On je ponižen, boji s teboj govoriti se strašno;
Kajti, on prišel v tvoj dvor veličastni je danes le prvič;
Mene poslal je ž njim Nestor, moj oče, on konje-
[brzdalec,
Da sem vodnik mu, ker iskreno želel je videti tebe.
Hoče se posvetovati s teboj o svojem očetu,
Kteri odsoten trpi vsled tega že dolgo, predolgo;
Kajti doma je zapuščen brez prave prijateljske brambe

Kakor Telemah! Oddaljen mu oče je, nihče negane se,
 Da bi odvrnil bridkost, mu zljajšal tako koprnjenje.
 Njemu dejal je, na to zlatolasi Menelaj sledeče:
 „O vi bogovi, li gost, moj je sin mi prijatelja zvestega,
 Bojev, ki broj bojeval je vsled mene vročih in hudih.
 Upal sem odlikovati ga javno pred drugimi Grki,
 Ako Olimpčan bi nama ugodno vrnitev naklonil,
 Mesto in hišo v Argu sem mislil mu dati v darilo,
 Ter ga z njegovim imetjem iz Itake osvoboditi,
 Sinu in ljudstvu njegovemu, hotel sem mestece dati
 V Sparti obmejno, ki zdaj je pod mojim vrhovnim
 [poveljem,
 Čestokrat bi se prijateljski obiskovati med sabo,
 Nihče bi naju ne ločil v naju preblaženi slogi,
 Predno bi jednega naju ugrabila smrtna morilka,
 Sreče pa take bogov privoščil ni meni nobeni,
 Kteri je onemu samemu revčku oropal vrnitev.
 Tak je govoril, do solz je ganil on vse duhomorne,
 Argos miluje Helena, velikega Kronida hčerka;
 Telemah plaka prebridko in Atreja sinko, Menelaj,
 Tudi Pejzistrat ni solz zadržavati mogel več dalje;
 Kajti spominjal se živo je Antiloha brata je takrat,
 Kterega sinko umoril je, jutranje zarje bliščeči
 Tega spominjal se zdajci je živo v krilatih besedah
 Atreja sin Menelaj, razsoden, prebrisan junače.
 Starček te Nestor je hvalil ob vsaki priliki govora:
 Ko smo v palači večkrat očeta mi zbrali se skupno,
 Tebi zato je mogoče, ubogaj me, zdaj ti natančno.
 Solze za časa večerje ozirajo radost vsako;
 Jutri bo čas pogovarjati se o dogodkih zvršenih,
 Sicer ne grajam nikakor, da smrtnika se pomiljuje,
 Kteri je mrtev, ko ga potrla je smrtna usoda.
 To je edina še čast, ki mrtvim zamoremo skazati,
 Da si ostrižemo las in lica s solzami rosimo.
 Zgubil življenje moj brat je ni bil najslabši Argivov,
 Znano je tebi prav dodro, ga nisem jaz videl nikoli,
 Pravi se, da bil junak Antiloh je v spretnosti vsaki,
 On prekosil je vse druge v hitrosti in srčnosti bojni.

Njemu odgovor je dal zlatolasi Menelaj sledeči :
 „Ljubček, ti prav govoriš, kot zamore zaupnik edino
 Prav govoriti, če star je tudi že v letih starosti.
 Ti govoriš, kakor sin, ki vreden je svojga očeta ;
 Lahko spozna se potomec, rojenec moža, če ga
 (Kronid

Z blagri nebeškimi je okrasil že pri rojstvu v poroki,
 Kakor je Nestorja z blagri obsipal v dnevih življenja,
 V hiši se zdaj on raduje ugodne in starosti mirne.
 V radost so njemu sinovi, ker sulice spretno vihtijo,
 Vtihnijo naj žalostinke, pretakanje solz naj poneha,
 Znova začnimo gostijo in z vodo si roke umijmo ;
 Jutri bo čas pogovorov in pa pojasnil medsebojnih,
 Da si Telemah in jaz olajšava srca potrta.“
 Rekel tako je Asfaljon, oblije mu roke zdaj z vodo,
 Sluga, ki uslužben je bil v Menelaja palači prekrasni,
 Vsi pritrdivši nasvetu, pričeli so jesti in piti.
 Novega nekaj omisli si, Kronida hčerka preblaga.
 Modra Helena v vrč je vrgla, iz katerega pili
 Vino so, neko zelišče, ki moč čudotvorno poraja.
 Tuge, nesreče življenja pozabimo v naših bridkosti,
 Kdor to pijačo dišečo povžije, ne more ihteti,
 Niti pretakati solz, če stariši bi mu umrli,
 Takrat če meč pokončal bi brata, mu sina v nav-
 [zočnosti ;

To čudotvorno zelišče je Zenova hčerka imela,
 Od Polidamne, Egipčanke je isto Helena dobila.
 Mnogo zdravilnih snovi, strupenih zelišč je v Egiptu ;
 Tam je vsakteri zdravnik, razume zdravilstvo izvrstno,
 Bolje kot drugi ljudje, strokovnjake prekosi različne.
 So Egipčanje vsi Pajeona brihtni potomci ;
 Pili so vsi to pijačo, postali so židane volje.
 Znova z besedo pričel prijazno je zdaj govoriti
 Atrida sin, Menelaj : „Božanski vi ljubi sinovi,
 Vrlih in čvrstih mož Zen zdaj temu, zdaj onemu
 [pošlje ;

Dobrih in slabih darov, on vlada oblastno mogočno,
 Govorov se veseleč uživajte vendar jedila !

Kaj razvedrilnega čem povedati vam v zabavo ;
Vsega ne morem povedati in pa opisati zbranim,
Zlasti ne činov junaških, katere Odisej prestal je.
Eno naravnost vam čem odkriti, katero bojevnik
Hrabri prestal je v deželi Trojanski, ob stiski Ahajcev,
Lastno ko bičal telo prekruto je ; z plahto ogrnjen,
V mesto sovražnih gre mož predrugačen tako, kakor
[suženj.

Kot siromak se je zdel v šotoru Ahajcev drugačen,
Zmuzne z obleko raztrgano v mesto se Trojo mo-
[gočno.

Niso spoznali junaka, pretvari na sled sem jaz prišla ;
Vprašam ga marsikaj zvito, izogne se on odgovorom.
Ko zatrdila sem njemu, da hočem molčati vstrajno,
Meni edino povedal je, kaj namerujejo Grki.

Mnogo, ko je pomoril Trojanov z orožjem že ostrim,
Vrne se zopet k Argivom, donese jim mnogo novosti ;
Glasno so vsklikale in tugovale Trojanske zdaj ženske,
Radost gojila sem v srcu, vrnitev sem srčno želela
Zopet v domovje, ihteča sem objokovala nadlogo,
Ktero povzročila mi Afrodita je, me zapeljavši ;

Ločena tukaj od hčere, soproga na tujem samevam.“
Dal jej odgovor na to Menelaj plavolasi je hitro :
„Vse je resnično, Helena preljuba, kar ti si dejala,
Mišljenje in pa krepost junaških mož jaz mnogoterih
Modrih, previdnih sem opazoval, ko sem hodil po
[svetu.

Visokodušnega, kot Odiseja junaškega, čvrstega,
Nisem še videl nikjer, če tudi sem mnogo prehodil.
Srčno pogumno prestal i on je nevarnost enako,
Ko smo v stesanem konju sedeli prvaki mi Grkov,
Da bi Trojanom pogin in smrtno usodo zadali,
Tjekaj si prišel i ti, te spremljal gotovo kateri
Demon je višjih bogov, da zmagodobiti Trojanom
Bi omogočil ; junák Dejifob te spremljal je čvrsto.
Trikrat obkrožil okrog leseno si votlo stavbišče,
Klical si imena pogumnih junakov, prvakov v trebuhu
Skritih, glasove sopróg posnemal si, ko si potipal

Konja orjaškega stvór Odisej junaški in Tideja,
Sin in pa jaz sedeli v sredini smo stavbe,
Čuli smo krepki tvoj glas, ko klical posamnih si
[imena;

Takrat sklenila midvá, na svetlo sva brž izstopiti,
Ali povzdigniti glas v trebuhu lesenega konja.

Naju pa zadrževal Odisej od tega je sklepa;

Tiho sedeli smo vsi in grški sinovi enako.

Antiklos hotel je sam odgovor primeren ti dati,

Toda Odisej z roko mu žilavo usta zamaši

Trdno, in rešil tako Ahajce pogina je smrti;

Prej ga ni pustil iz rok; kot proč te odvedla Atena.“

Telemah zdajci veli, mladenič razsoden, sledeče:

„Atreja sin, Menelaj, voditelj ti ljudstva razumni

Tembolj potrj je. Vse to ga rešilo bridke ni smrti.

Nosil ko v prsih srcé jekleno bi, ali železno!

Idimo vendar sedaj k počitku, da utrujene ude,

Bode nam Zen okrepčál s presladkim, ugodnim po-
[čitkom.“

Ko je zgovoril vse to, Helena je deklam velela,

Posteljo mehko v dvorani postljati! lepo jo zrahljati.

Rjuhe škrlatne, preproge potem razgrniti po vrhu,

Plašče volnene, odeje na to položiti pozorno.

Baklje sveteče držeč v rokah hite iz dvorane.

Brž vredijo prostor, ležišče pripravijo mehko,

Klicar Telemaha tja je peljal in Nestorja sina;

V lopi pred dvorom oba počivata in mirno že spita.

Atrida sin je zaspál v notranjih prostorih palače,

Zraven ob strani bdela Helena, vseh žen krasotica.

Rano ob zoru začela se svitati jutranja zarja,

Vzdignil se brž Menelaj, iz svoje postelje skoči.

Ko se obleče, pa meč opaše, priveže krog ledij,

Krasne opanke, podplate na noge priveže prav trdno;

Stopi iz sobe krasán, veličasten v svoji opravi;

Zdajci k Telemahu sede, veli mu in reče sledeče:

„Kaki opravki, Telemah, so tebe privedli v te kraje,

Da v Lakedajmon prišel čez morje široko si semkaj;

Tvojo in tvojega ljudstva usodo razloži mi stvarno!“

Telemah, vrli mladenič, povedal na to je sledeče:
„Prišel sem, da mi poveš, če veš kaj o mojem očetu.
Moj izkorišča se dom, razpada in zraven imetje
Travnike, njive in dvor vničuje potratno življenje.
Strašno sovražni možje domujejo tamkaj, govedo
Koljejo ovce in koze, snubači so matere sitni.
Prosim te srčno, povej, koleni ti udano objamem,
Smrt mi njegovo obvesti, če kaj si o njemu izvedel;
Morda popotnih kedo, ti pravil je kaj o očetu!
Oh, v bolečinah rodila ga mati je le za trpljenje!
Vendar ne hlini se, ne prizanašaj mi z znaki sočutja!
Smelo povej mi, oči kaj tvoje so zrle okoli,
Te zarotim, da poveš če oče moj blagi, Odisej.
Željo katero izjavil z besedo je, ali z dejanjem
V Troje deželi, kjer tlačila Vas je Ahajce nadloga.
Vsega se zdajci spominjaj, resnico mi vso razodeni!“
Poln nevolje reče Menelaji, zlatolasi sledeče:
„O, vi bogovi, v ležišče junaka so hteli se vleči,
Ti strahopetci naduti! Glej, kakor košuta mladiče
V močnega leva ležišče položi, potem se odstrani,
Da se napase po gorah, dolinah prirodnih, a vrne
Lev se, raztrga brž njo mladiče z naskokom srditim.
Zen, ti Atena in Febos Apolon, Odisej če vrne
Zopet domov se, takój prevzetne snubače kaznuje.
Ko bi on prišel močan, kot takrat na Lezbu k snu-
[bačem
Ko se boreči ob tla je Filomelidoma butnil,
Da so Ahajci se vsi veselili, bi bila snubitev
Grenka in skrajšala smrt bi nagla jim ugodno življenje;
Tebi povedal bom vse, kar hočeš, brez vsakih ovinkov.
Ne da bi varal z lažjó te, čem te obvestiti stvarno,
Resnicoljubni kar starček mi morski nekoč je po-
[vedal,
Nočem zakrivati, hočem z besedo ti vse razodeti.
Zadrževali nazaj so mene bogovi v Egiptu,
Da si sem iskreno želel, domov se vrniti prav hitro.
Niso pustili me, ker sem opustil daritev jim dati;
Kajti, bogovi so hteli, da svesti smo vedno ukazov

Božjih. Otok nek stoji na razburkanem morju ob-
[sežnem,

Ravno ob Nila izlivu, ga zovejo Faros bivalci.

Daleč od reke je toliko, ladje da rabijo ravno

Dan hoda, ako pritiska jim veter ugoden v vesla;

Tamkaj je luka gotova; navadno mornarji dobijo

Pitne tu vode naprej, da lahko hitijo po valih;

Tukaj so dvajset me dni bogovi nalašč zadržali.

Veter ugoden ni hotel z dežele zapihati v ladje,

Da bi pospešil naš hod, odpeljal nas dalje po morju.

Že nam je živež pošel, pogum nam vsem je upadal,

Vsem je pretil že pogin, boginja se usmili pa mene.

Zdajci Idotea, starčka pomorskega Proteja hčerka

Mene ugleda samotnega s srcem, prepolno sočutja.

Drugi drugovi pa tavalj so po obrežju potrti,

Ribe okoli loveč, želodce da gladne vkrotijo.

Trнке krive so spuščali v morje okoli otoka;

Meni bližaje se reče z prijazno ginljivo besedo:

Kaj zadržuje te tu na samotnem otoku, o tujec,

Kaj obotavljaš se, vstrajaš namenoma v revah, brid-

[kostih,

In pa samevaš na pustem otoku? Ne najdeš izhoda,

Da bi nadlogi vbežal, tovarišem svojim pobegnili.

Rekla tako je, podal odgovor sem ji brž nastopen:

Kterasi koli boginj, odkrito povem ti resnično,

Da radovoljno jaz tu ne vstrajam, grešil sem gotovo,

Ker sem razžalil bogove, višav jaz olimpskih bivalce.

Vendar povej mi, ker vsegavedoči bogovi nebes so,

Kteri nesmrtnikov tu me drži, mi ovira vrnitev,

Kak naj odjadram domov po morju sedaj in brez

[sredstev.

Tak sem govoril; veli boginja visoka mi zdajci:

Rada, o tujec, ti hočem resnico jaz pristno odkriti;

Sem na obrežje pomorsko nek starček vsevedni pri-

[haja,

Protej je njemu ime, je bog Egipčanski sloveči,

Brezdna, globine pozna, podložnik Pozejdona zvesti.

Oče moj isti je, veš, če njega zasačiš, ti bode

Vse, kar potrebno odkril v zadevi vrnitve in sredstev,
 Kak se povrneš domov. Povej ti še ljubljene Zena,
 Kaj pripetilo doma se dobrega, slabega v času,
 Kar popotuješ po dalnjih nevarnih ti potih v tujini.
 Rekla tako je, sem dal ji zopet odgovor primeren:
 Prosim zvijačo povej mi, starčka da najdem hitreje,
 Da mi ne uteče, ko mene zagleda in slutenj ne ugañe;
 Težko človeku umrjočemu je tekrovati z bogovi.
 Z morske globine boginja s štirimi kožami pride,
 Nas je oblekla v nje in varala s tem je očeta,
 Vsakemu v pesku ležišče iztrebi, sedeča nas čaka;
 V vrsto postavi nas vse in s kožo ogrne po vrhu.
 Rekel tako sem, boginja visoka mi da ta odgovor:
 Rada ti hočem veš, tujec, resnico jaz pristno odkriti.
 Ravno o poldne, ko solnce visoko na nebu bo stalo,
 Starček prihaja iz vode počivat v pečine obrežne.
 Hlidi zefirja pihljajo ga, pene ga morske hladijo;
 Vleže v duplino hladilno se, ko ga zaspanec omami;
 Morski se vzdigajo psi, poležejo spat se v bre-
 [gove,
 Krožijo v tolpah krog njega, ko zlezli so z valov
 [vodovja.
 Klatijo krog se bregov, razširjajo morske smradove,
 Tjekaj te hočem peljati, ko jutro že novo napoči
 In te uvrstiti; a zberi tovariše tri si najboljše,
 Toda najprvo zapomni zvijače si morskega starca,
 Moj'ga očeta, ko pse bo morske prešteval po vrsti,
 Ko v petorice jih šteje in pa opazuje ležeče;
 Vleže potem se med nje, da sen ga zaziblje k po-
 [čitku.
 V morskih psov kožo oblečeni, bdite med pasjo kr-
 [delo,
 Kadar zapazite, da je zadremal ga zgrabite trdno.
 Šilo in moč pokažite, ker skušal bo vam ubežati.
 Čarovnik htel preobraziti bode se v razne podobe,
 Kar je na zemlji, v vodi, v podobo ognjenih plamenov;
 Trdno držite ga, nē izpustite ga, dokler se utrujen
 Ne spremenil bo vam v prejšnjo podobo, v kateri

Vlegel je takrat, začel uljudno bo z vami kramljati!
Ti pa odjenjaj z močjo, oprosti brž morskega starca,
Vrli junak, ga vprašaj, kateri bogov se huduje
Kak bi se vrnil domov, okolnosti vse ti označi.
Tak je dejala, v morjâ, poskoči globino boginja.
Sel sem jaz k ladjam, ki stale so tam na obrežju
[peščenem.

Prihajajočega dušo vznemirjalo mnogo je misli.
Ko pa došel do bregov obmorskih sem in pa do
[ladij,

Meni gostije pripravijo, noč se ambrozje približa.
Skupno smo se vtaborili na morskem obrežju srditem;
Sveto ko jutro napoči in zarjo razgrne žarečo,
Sel sem ob bregu morjâ, k nebesom sem molil ve-
[liko;

Trije tovariši meni sledili so, hrabri in močni,
Brzo pogrezne se morsko osrčje Idoteja v brezdno.
Kože so pasje, volov strašansko smrdele debele!
Skoro bi bili poginili, če ni nam dala boginja
Vohati lepe dišeče ambrozje, ki smrad odstranjuje.
Čakali celo smo jutro tu mirnega srca usodo.
V tolpah prikažejo psi se morski, za njimi gre starček.
Vležejo, glej, se v vrstah ob bregu šumečega morja.
Starček obkroži opitano čredo, katero sešteje;
Vštel je v število še nas, ni mislil na kako prevaro.
Vleže sred nje se k počitku, naj skočimo, planimo
[strastno,

Starčka zagrabimo brž, držimo ga trdno z rokami.
Kar spremeni se v grivatega leva, potem pa v parda.
Dalje še v divjega prasca, pozneje pa v vodo te-
[kočo.

Vzrastel v visoko drevó, v oblake je kvišku rastoče;
Mi smo ga trdno in krepko držali, ne več ga spustili,
Slednjič nasiti se vseh preobrazb in mi reče prijazno:
Atrid, povej mi, kateri bogov si je zmislil zvijačo,
Da si me zmagal! Povej mi kaj še nameruješ storiti?
Rekel tako je, odgovor podal sem mu kmalu sledeči:
Starček, saj veš ti, zakaj se predrzneš še vprašati mene,

Toliko časa, da tu na otoku počivam, samevam,
Ne da dobil bi izhoda v težavah, bridkostih, nadlogah.
Dobro te prosim, povej mi, bogovi vedo vso resnico,
Kdo zadržuje, ovira mi potovanje daljno zvršiti,
Kak jaz dospel bi v domovje po morju, kjer plavajo
[ribe?

Vprašal sem, starček mi dal na to je sledeči odgovor:
Ti darovati bi moral še Zenu, nesmrtnim bogovom,
Prej ko bi stopil na ladjo, hitreje da dom tvoj dosežeš,
Ter se odpelješ po morju, usoda sklenila je, svojcev
Videl da ti prej ne boš domovja, ne hiše prekrasne,
Dokler ne vrneš nazaj k Egipta vodovju se zopet,
In ne daruješ bogovom nebeškim ti žrtev presvetih;
Srd njih ublaži, potem ti bogovi naklonjeni bodo,
Da se odpelješ domov, kar srčno želel si že dolgo.
Starček tako je dejal. Srce mi je bilo potrto,
Ker mi povelje je dal, v Egipet odjadrati hitro,
Vožnjo nevarno in dolgo po morja valovih pričeti.
Kmalu ohrabil sem se in njemu sem rekel sledeče:
„Starček božanstveni, hočem zvršiti, karkoli velelaš,
Toda naznani, povej o Danajcih mi pristno resnico,
Ali so prišli domov prijatelji tvoji iz Troje;
Ktere sva Nestor in jaz povodom odhoda pustila?
Ali poginil je morda kateri na ladjah v valovih,
Ali v objemu prijateljev srečno skončal je on morda.
Rekel tako sem, odgovor mi dal je, tako mi je rekel:
„Kaj me vprašuješ in pa pozveduješ, ti Atrija sinko,
Vedeti treba ni vsega, ti misli izzivaj ne mojih!
Dolgo ne vzdržal bi solz se, zvedel ko bi vse do-
[godke!

Mnogo jih padlo je, mnogo ostalo je živih po bitki;
Kar se poveljnikov tiče Ahajcev, povodom vrtive,
Umrli edino sta dva v boju, pa sam vse spričuješ.
Eden živečih ostal nekje je na morju širokem;
Ajas se je potopil na morju z njegovimi ladjami,
Žrtev nesrečno je rešil Pozejdon začetkoma ugodno,
Z morja prestrašnih valov na Gyre skalovje veliko,
Skoro gotovo ušel, bi bil on pogubi preteči,

Ko bi ne bil besedičil bahač neprijetnih izrazov,
Toda Pozejdon je čul besedičenje plitvo bahača,
Zgrabi prestrašni trizob, poruši gyrejisko skalo.
Z žilavo svojo pestjo zdrobi jo, na kose razkolje,
Del je ostane, kjer prej, a drugi se v morje prekucne.
Kjer je Ahajec sedel, bogokletno bahaje se strašno,
Pade na njega, valovje ga morsko neskončno objame.
Ajas poginil tako je, ko slane se vode napil je;
Sicer je vbežal tvoj brat prestrašnemu srdu bo-
[ginje;

Z ladjami isti odšel je, branila ga močna je Hera,
Proti ogorju Malajc bližaje se strmemu, silno zasači,
Njega prestrašni vihar, zažene v morje svetovno
S silo, prestrašno močjó na skrajno obrežje okraja,
Kjer je pred časi Tijest živél, tam domovje imaje,
Biva zdaj tamkaj Ajgist, Tijesteja sin z gospodar-
[stvom.

Njemu se zdelo je tu, da vožnjo bo srečno dovršil;
Kajti bogovi vihar pomirijo, njega v domovje
Tirajo, skoči vesel iz ladje na rodno obrežje.
Tukaj poljubi, objame deželo in solze vroče
Njemu po licah deró, z veseljem on zre očetnjavo,
Ogledovalec ozré ga prvi s čakalnice svoje,
Kjer je na straži bedil, kot njemu je Ajgist ukazal;
Zlata obljubi mu dva podati v plačilo vohunstva.
Stražil je leto že dni, ne pride da skrito, pogumno,
Hitro v palačo hiti in kralju znanilo donese,
Ajgist zdaj pride na sled prevari zvijačni. Izbere
Dvajset možakov, junakov iz ljudstva, jih skrije po-
[sebej,

Zopet drugje pa velí kosilo napraviti dobro,
S konji, vozovi gre sam, Agamemnona kneza vabiti,
Polno imaje srce zvijač, maščevalnih načrtov.
Pelje v hišo možá, kateri ni slabega slutil;
Ubije ga tam pri obedu, kot bika se ubije pri jaslih.
Od Agamemnona vrlih sodrugov ni nihče ubežal,
Niti Ajgista sodrugov, v dvorani so padli krvavi.
Starček tako je govoril. Srce mi je bilo potrto;

Sedel ihteč sem na bregu morja, nisem želel več
[dalje]

Gledati solnca svetlobe v krogu sovrstnikov živih.
Ko potolažil srce sem z plakanjem in pa valjanjem,
Morska boginja odkrita mi reče brez vsake prevare:
Dalje ti Atreja sin ne plakaj, le solz se vzdrži!
Zboljšati ni več mogoče ničesar! Poškusi previdno!
Hitro podaj se na pot, da prideš v domovje preljubo,
Živega najdeš še njega, Orest če ga ni že usmrtil.
V takem slučaju ti prideš še morda k pogrebnim
[obredom.]

To govorivši vtrdil srce mi je blago v prsih;
Bil če sem tudi otožen, potrj vsled obljub preveselih,
Sem nagovoril ga vendar, mu rekel krilate besede:
Znam za usodo jaz mož; povej mi, kak zove se
[tretji,

Kteri živeč zadržan je na morju širokem, li morda
Bridko je umrl, ne smeš podatkov mi tu zamolčati!
Ako sem tudi potrj to vendar bi rad še izvedel.
Rekel tako sem, takoj mi oni podal je odgovor:
Lučko Laerta je oni, ki v Itake biva domovju,
Solze pretakati tam na otoku sem videl ga bridke
V hiši Kalipse, ta Nimfa ga siloma le zadržuje;
Toda zaman hrepeni po rodnem otoku otožen.
Ladij on nima veslarjev, da lahko odjadral bi dalje,
Tja po široki zakrivljeni morski gladini obsežni,
Zena ljubljeneč, Menelaj, ni bila usoda ti dana,
V konjerodnem Argu skončati še svoje življenje.
Ampak bogovi speljali nekoč so te k zemlje tečajem,
V kraje Elizije, kjer biva junak Radamant znameniti.
Ljud osrečuje tam mirno življenje, vzajemno tekoče,
Tam ni viharjev, neviht, snega, ne deževja nalivov,
Vetrček mirno pihlja, tihotno poraja livade;
Njega pošilja ljudem v krepilo, hladilo Ocean;
Kar ti Heleno imaš in Zen te kot zeta proslavlja.
Rekla tako je, skočivši tja v morsko srdito valovje.
Jaz pa sem k ladjam odšel z junaki, tovariši svojmi.
Begalo dušo je moja broj misli, različnih in čudnih.

Ko pa dospeli do ladij smo tječaj na morsko obrežje,
Tečno večerjo pripravimo. Noč se ambrozje bližuje !
Tu vtaborili smo se mi, ob morskih bregovih šumečih.
Ko se razgrne pa novooživljena jutranja zarja,
Ladjo najprvo smo vsi potegnili v presveto valovje ;
Jambor smo vzdignili, brž smo jadra razpeli, ovili ;
Vsedli se mi na klopi prostorne smo v ladje vstopivši.
V vrstah sedeli smo, z vesli pa bili smo kalno
[valovje ;

Šel sem v Egipet, kjer reka nebeška okraja poraja,
Tja se peljavši, prinesel sem žrtev presvetim bo-
[govom.

Ko potolažil sem srd bogov vladajočih nesmrtnih,
Zgradil sem v trajni spomin Agamemnonu grobe po-
[tomcem.

Ko sem dovršil vse to, odpeljemo mi se brž dalje,
Vgodne vetrove so nam bogovi nesmrtni poslali,
Hitro odvedli so nas v domovje. Te prosim ostani
Tukaj v moji palači, ednajsti, dvanajsti da mine
Dan, te odpošljem domov, darujem darila ti razna :
Čvrste tri konje in voz okinčan in tudi posodo
Krasno, bogovom da dar ti večni izliješ v zahvalo.
Spomni se mene vsekdar pri tvojih opravkih navad-
[nih."

Telemah reče na to, mladenič razsodni, sledeče :
„Atrija sin, zadržuj ti me ne več dolgo v hiši !
Rad bi vse leto sedel pri tebi v veseli zabavi,
Ne da bi želel, domov se k starišem svojim podati.
Rad jaz poslušam govor tvoj, srce ki moje o-
[greva.

Čakajo me pa težkó prijatelji moji v Pilu,
Ker me predolgo držiš na tvojemu domu z govori,
Če si namenil zaklad, kateri ti meni podati,
Shrani ta biser skrbno, naj bodisi katerizekoli !
Konjev ne vzamem seboj tja v Itako, prosim ohrani
Zase koristni ti lišp, ravnine ti imaš prostrane ;
Detelja vspeva na njih in galgan dehteči z vonjavo,
Ječmen, pšenica, osat in pirjevca z raznim zelenjem.

V Itaki trat in livád, se čuti pomankanje ugodno,
Koz ima mnogo, a bolj jo ljubim kot drugo deželo,
Čvrstim konjičem za tek, otokov nobeden ni ugoden,
Niti za pašo, a kraj je Itake slabši kot drugi.“
Klicar Menelaj je čul smeja je mladeniča v bojih.
Prime Telemaha roko in reče prijazne besede:
„Ti plemenite krvi si, sinko, spričuje tvoj govor,
Rad in z veseljem zamenjam darila ti, to že zamorem;
Vseh dragocenih zakladov, ki shranjeni v moji so hiši,
Hočem ti dati darilo prekrasno, zelo imenično:
Z zlatom obrobljeni vrč, je delo Hefajsta umetno,
Krasno podaril mi kralj Sidonski je znake spominske,
Biser krasan dragocén v palači ko mene je gostil.
Ko sem poslavljal se jaz, povodom vrnitve v domovje.“
Pomenkovala tako med sabo sta se v zabavo.
Kuharji šli so v hišo božanskega kralja povrsti,
Ovce in koze seboj peljali so, vince noseči,
Žene na mizo nosile pečenke, različna jedila,
Vse tekmovalo okrog je, dobro kosilo vrediti,
Pred Odiseja palačo hrumeli snubači so razni,
Plošče železne, ter kopje metali igraje se v dvoru,
Tam na okrašenem podu šopirno so se veselili,
Antinoj, Eurimah nista hotela še danes izjemno
Z igro pečati se, mirno sedela sta v vrsti snubačev;
Najemom, Fremija sin, približa se jima in reče,
Nagovorivši Antinoja, sina Eupejteja, milo:
„Vesta, kedaj se nazaj Telemah iz Pila povrne,
Ali vam znano je ali pa skrito, Antinoj predragi?
Ali se Telemah kmalu povrne iz Pile peščene?
Moja je ladja in rabil bi zdajci jo sam za vporabo,
Da se odpeljem po Ilskih livadah, kjer pase se tamkaj
Mojih dvanajset kobil, ki imajo gobčke še mlade.
Jedno bi rad odpeljal, vsposobil bi brž jo za delo.“
Reče tako jim, strmeli snubači so vendar, da zvršil
Potvanje on je v Pil nelejski, kjer se nahaja.
Mislili so le pri čredi v vrsti pastirjev ovčarskih.
Eupejt, Antinoja sin, mu dal je sledeči odgovor:
„Prosim te, resno povej, resnično mi, kdaj je odrinil!

Kdo ga je spremljal ves čas iz vrste tovarišev hlapcev? Kak dovršil je vse to, da zvedel jaz bodem potrebno! Ali mladenič vporabljal je silo, da tebi odtegne Ladjo črnikasto, ali si dal mu jo često naprošen? "Fronij, Najemona sin, mu rekel na to je sledeče: „Sam sem jaz njemu jo dal! Kaj vkrenil bi drugi v [slučaju,

Ko bi ga prosil kak mož in s srcem potrtem pozivljaj; Bilo težavno, pretrdo bi prošnjo odreči enako; Bili mladeniči čvrsti in krepki so našega ljudstva, Ki so ga spremljali, Mentor je bil za vodnika uzorni, Ali celo kaki bog, ki njemu je skoro podoben.

Čudno se zdi mi le to, da Mentorja videl sem [včeraj,

Tu ni ukrcal se takrat je v Pilo na potvanje svoje. "Rekel Nojemon tako je, podavši se v hišo očeta,

Toda obema srce je v duši prečudno drhtelo. Igre pustijo snubači, se vsedejo hitro na stole;

Eupejt, Antinoja sin, tako je dejal zborujočim: „Srd on je bruhal žareči, vsled črnega žolča otekla.

Prsa so njemu, z očij iskrelji plameni so žarni,

Delo veliko zvršil umetno je Telemah takrat; Mislili smo, da nikdar potovanja ne bode dokončal.

Kdo bi si mogel kaj takega vendar omisliti zlobno. Fantič predrzni izbral te drugove je, ladjo poskrbel,

Nam je odjadral v zasmeh, pogubo je nam že označil. Predno nam mogel je kaj škodovati, ga Zen že uniči.

Eno le dajte mi ladjo in dvajset veslarjev tovariši! Potnika hočem jaz zasledovati, ko vrne domov se,

V ltake krasnem zalivu, kjer Samos ločuje hribovje. Upam, da mi ne uide, vsa vožnja mu bode brid-

[kostna. "Rekel je in odobrili njegove besede so glasno,

Penelopeji ni dolgo prikrita ostala nakana. Zvitih snubačev, ki v dušah hinavskih se vtaborila.

Medon obvestil je njo, kot klicar je slišal vse sklepe, Kar so snubači sklenili z različnimi govori v hiši.

Hitro po dvoru je tekel, sporočil kraljici je svoji.

Ko že prestopil je prag, vpraša ga Penelopeja:
„Klicar, povej mi, čemu pozvali so sem te snubači,
Da Odiseja velikega deklam bi morda ukazal,
Se odpočiti od del, pripraviti jim brž kosilo.
Naj bi predrzni snubači se tukaj ne zbirali držno!
Ampak, naj zadnjo gostijo, prav zadnjo užijejo danes!
Vsaki dan zbrani v skupinah ste žrli vi imetje veliko,
Dobrobit in pa blaginje Telemaha čuvali niste,
Kakor otroci od vaših očetov, kako je Odisej
Z ljudstvom je shajal, ni žalil z besedo, z dejanjem
[nikogar;

Kot sramotili navadno mogočni vladarji so ljudstvo,
Jedne preganjali so, a drugim so vse dovolili.
Slepo in pa svojeglavno Odisej nikdar ni postopal;
Mišljenje vaše hudobno goje, nehvaležne častijo,
Mnogo dobrot ste prejeli, a vendar ste le trdovratni.“
Njej odgovoril na to razumni je Medon junaški:
„Ko bi to bilo gorje največje, kraljica preblaga,
Toda še strašnejše zlo gojili snubači so kruti.
Kronid, to vstavi naj Zen! Telemaha tvojega z mečem,
Ko se povrne domov, napasti čejo, usmrtiti.
On požveduje sedaj pozorno po svojem očetu,
V Pilu in Lakedajmonu in v krajih različnih po
[svetu.“

Rekel tako je, srce, kolena drhtijo Penelopi;
Dolgo ni mogla več ziniti kake besede v odgovor;
Solze je imela v očeh, zastaja ji sapa, pojema,
Glas jej, ko vrne zavest se, reve nastopno z pogumom:
„Klicar, povej mi, zakaj odšel je moj sinko na tuje,
Kaj ga je gnalo, da sedel na ladje je on jadrajoče?
Kakor na konjih, možje prekoračijo strašno vodovje.
Hoče li naj se ime njegovo med ljudstvom izbriše?“
Njej odgovoril na to je Mentor uzorni, razumni:
„Kneginja, skoraj ne vem, li nebeških ga kdo je na-
[peljal,

Ali zbodril srce ga lastno je, v Pil se peljati?
Razno da tamkaj poizve o smrti, vrnitvi očeta.“
To zgovorivši brž teče po sobah Odiseja naglo;

Strah je prešinil kraljico, sedeti ni mogla na stolu,
Zgrudi na prag se blesteče dvorane, tuguje ihteča;
Služkinje zveste ihte le okoli nje vse so potrte,
Mlade in stare, ki v hiši so stregle jej in poslovale.
Penelopeja začne ihteča tako govoriti:

„O, vi preljubi iz vrste žena, ki na svetu živijo!
Že malo vzrastle! Izbrali bogovi so me za trpljenje!
Čvrstega jaz sem soproga, najprvo zgubila junaka,
Kterega dičile razne kreposti so v krogu Danajcev.
Vzor bil junaštva je v Argu na Grškem proslavljen v
[bojih,

Ljubega sina so vzeli viharji, orkani mi silni,
Nisem jaz čula ničesar o vožnji, ki se je zvršila,
Deve nesrečne brezčutne, zakaj me pa niste zbudile,
Opozorile in sklicale, ko je odhajal od tukaj.

Ko bi opazila bila, da misli na tuje oditi,
Smelo od sklepa bi bila ga sama jaz brž odvrnila,
Ali bi mrtvo zapustil me tukaj v hiši domači?
Solja, služabnika zvestega, meni pokličite hitro,
Tega mi oče je dal, ko prišla sem v to domovino.
Vse naj mu starček pove, že najde kak svet on v

[srecu,
K ljudstvu naj brž se poda, ki hoče uničiti skoro
Lastni, Odiseja rod, junaka božanskega zraven!“
Spregovorila je stara Eurikleja, oskrbnica zvesta:

„Drago mi dete! Jaz čem povedati tebi resnico,
Ako me vbiješ, iz hiše spodiš, jaz ne morem mol-
[čati,

Vedela vse sem! Glej dala jedil sem mu, sladkega
[vinca,

Vse sem potrebno ukrenila mu za daljno potvanje
Morala sem mu priseči, da tebi ničesar ne javim,
Celih dvanajst dni, predno ga sama ne bodeš po-
[grešala.

Ti potolaži se, idi v gorenje nadstropje, tam moli!
Krasno obličje naj solz deročih ne habi krdela!
Čisto obleko obleci, v dvorinah ostani ti tvojih!
Moli k Paladi Ateni, da smrti ti sina varuje!

Starčka potrtega pusti pri miru, ne žali ga bridko!
Seme je Arkejzijadov, bogovom božanskim so-
[vražno

Njemu ostane, če kdo palačo in trate bo vladal.“
Rekla tako je, vtolažilo se je kraljice ihtenje.
Ona se čisto okoplje, obleko si novo obleče;
Z deklami šla je v gorenje prostore okinčane krasno.
Sveti ječmenček nesoč v košari, popraša Ateno:
„Ti neumorno me hči, gromovnika, zdajle poslušaj!
Čuj, o Artina glas in moje ihtenje obupno!
Ako je tebi kedaj Odisej premodri zažugal
Bedra goved in ovac, spominjaj se njega prijazno!
Reši mi sina nadlog in stisk raznoterih, obupov!
Ubrani snubačem vhod v palačo, so polni zlodejstev!“
Tak je vpila proseč, ihtenje vsliši boginja.
Toda snubači okrog, po lopah le rajajo dalje.
Zdajci med tolpo mrmra, rohni nek snubač zbadljivo:
Skoro gotovo se zdaj kraljica na svatbo pripravlja,
Niti ne misli na smrt, pretečo zdaj njenemu sinu.
Tak med seboj govore snubači, ne znajo učinkov.
Toda Antinoja sin, Eupejt, jim odvrne sledeče:
„O, vi nesrečni, pozor, ogibajte se govorjenja.
Plitvega, da nas kedo ne bode ovadil v hiši!
Tiho vstanimo in sklep primeren naš prav izvršimo,
Kakor nam prija vsem, ki zbrali smo tu se v po-
[svete!“

Rekel je oni tako, odbral si je dvajset možakov
Čvrstih, k obrežju morja na ladje podal se je trdne.
Vrgli ladjo naprej v globoko vodovje na morju;
Ladje črnikaste jambor in vesla znesejo na kupe,
V usnjate vrhe potem obesijo, uvežejo jadra,
Vse kot primerno ni, prav nategnejo vesla blesteča.
Bojno opravo znesó okoli služabniki sami,
Ladjo postavijo v kraj obrežja z globokim vodovjem,
Vstopijo, vžijejo jed in čakajo nočnega mraka.
Penelopeja sloni na zgornjem balkonu poslopja.
Vleže se, noče jedil in pijač podanih ji vzeti;
Bila v skrbih je, li sin ubežal bo smrtni usodi?

Ali ga morda snubačev je tolpa premagala kruto?
Ravno tako, kot okrog zre levinja v lovu junaškem,
Polna je srda, strahú obdana od lovcev srditih,
Ravno tako je v skrbéh. Sen sladki jo vendar za-
[ziblje.

Mirno in sladko zaspí in udje se ji okrepijo.
Novega nekaj sedaj si Pallas Atena omisli;
Sliko, da, kip naredi, podoben ves ženski krasoti,
Iphtimi skoro se zdi podoben, prav Ikarja hčerki.
Eumel, nje vrli soprog, Fereje vlada okraje;
To je poslala na dom Odiseja sama boginja,
Penelopeji to dá potrti, v srčno tolažbo,
Da potolaži nje jók, otožnost srcá in potrtost.
Zmuzne se v spalnico senčna podoba pri vratnem
[zapahu,

Sključi se, upogne glavó k kraljici ki je počivala.
Reče: „Kraljica, kaj spiš ti, Penelopeja predraga?
Nočejo vendar nebes bogovi, da plakaš, tuguješ,
Da ti potrta ihtiš! Naj vrne nazaj se v domovje,
Sinko tvoj, ni zagrešil ničesar bogovom nesmrtnim.“
Penelopeja ji modra podala na to je v odgovor:
„Pol še omamljena v spanja tihotnih podobah in
[slikah,

Kaj te privedlo je semkaj, sestra, me nisi še nikdar
Prej obiskala, tvoj dôrn od tukaj je precej oddaljen;
Zdajci me uljudno svariš, bridkosti naj hitro od-
[stranim,

Strah in otožnost srcá, ki muči me in vznemirja
Mene, katera možá junaka pogumnega strašno
Sem izgubila, krepost je dičila, njega v Ahajcih, (Da-
[najcih,)

Čvrst je bil in znamenit v Grški deželi do Argal.
Dalje odšel je moj sin preljubljeni, ravno na ladjah,
Skoro neskušen, prav mlad, v besedah dejanjih ne-
[skušan,

Tega milujem še bolj jaz zdaj, kot Odiseja mojega.
Moje drhti zdaj srce vsled njega, boječ se nezgode,
Da ne zadene ga zló med ljudstvom na morju kjerkoli,

Zlobnih premnogo ljudi na njega preži zdaj zumorom,
Da ga poprej usmrtí, kot vrne se v svoje domovje.
Temni navidezni stas, odgovor da sestri sledeči:
„Bodi pogumna, srce vtolaži pred strašnim obupom!
Za spremljevalko ima družabnico res izvanredno.
Drugi želeli možjé bi tako imeti boginjo;
Pallas Ateno, ki zre potrto te in se te usmili.“
Penelopeja na to odgovor ji da brž sledeči:
„Ali si kaka boginj, li čuješ glasove boginje?
Zdaj mi usodo povej, pregnanca, ki blodi okoli,
Ali nahaja se živ, li solnca svetlobo še gleda?
Ali zadela ga smrt je, v senci domovja da biva?“
Sestre podoba na to je dala sledeči odgovor:
„Tega ne morem, ne smem ti stvarno odkriti z iz-
[javo,

Ali je mrtev, li živ, a plitve besede so krive?“
Reče tako in veli podoba, ter zgine pri vratih,
V divno dehteče ozračje. Zbudi se iz spanja Ikárja
Hči, veseli se zeló, prešine jo radost skrivnostna,
Da se prikazal ji sen je ravno ob jutranji zarji;
Toda snubači naprej usmrtitev le snujejo v srcu,
Kak grozoyiti umor Telemahu bi izvršili.
Sredi morjá je otok zelo skalovit, in pa skromen,
Tam v zalivu, ki ltako loči od Samosa trdno;
Aster se zove ta kraj, ni velik, obsežen za ladje.
Tjekaj Ahajci hité, čakaje z zaroto ga skriti.

V. Spev.

SNOV: Novo zborovanje bogov. — Palada se pritožuje o krivicah, ki se godé Odiseju. — Zen ukaže po Hermeju Kalipsi Odiseja odsloviti. — Nerada, Kalipsa uboga; po skrbi Odiseju jedil, pijač, veli mu stesati trden brod vsposoben za plovstvo. — Osemnajseti dan vožnje zagleda deželo Fejakov, Pozejdon mu pošlje silen vihar, raztrže mu jadra, polomi jambore. — Lev-kôtea, zvana Ino, Kadma hčerka, potopljenecv rešiteljica se ga usmili in ga reši. Da mu beli zavoj naj se z njim zavije. — Tretji dan ugleda Odisej pred seboj skalnato obrežje otoka Sherije,

dežele Fejakov. — Pride do kraja kjer se je izlivala v morje mala reka. — Na obrežju gosto obraščenem z grmovjem in drevjem poišče si kotiček in v listju zaspi.

Rožnato jutro Tithona ležišče je že zapustilo. Ter je prineslo sijaj bogovom, ljudem umrjočim; Toda bogovi sedeli so zbrani še v zboru in z njimi. Sedel gromovnik je Zen, ki vlada ogromno svetovje. Spomni Atena se rev, nadlog Odiseja v tujini, Ki ga Kalipsa drži, deje zdaj bogovom v zboru: „Oče ti Zen in vsi božanski bogovi nesmrtni, Naj se v bodoče ne trudi nobeden vladarjev več, z

[žezlom] Biti naklonjen ter milost deliti in pravo braniti, Sam naj jezi, togoti se v duši bridkostno potrti; Nihče Odiseja več ne spomni se, ki je bogovom Čisto podoben, od narodov, katere je vladal z vnemo; Ampak osamljen leži na otoku in bolest ga tare V hiši boginje Kalipse, ki s silo ga le pridržuje; Želje goji on zamán, domovje preljubo še videti. Na razpolago on nima ni ladij, ni mož več za sprem-

[stvo, Da bi odpeljal se daleč po morju razburkanem silno. Zdaj so sklenili celó njegovega sina umoriti, Če se povrne domov; pozveduje zdaj on po očetu, V Pylu božanskemu, v Lakedajmonu po raznih o-

[krajih.“ Njej odgovoril na to zbiratelj oblakov je Kronij: „Kaj govorile, otrók, so ustnice tvoje ljubljene. Nisi ti morda nasvét omislil v svojem si srcu, Da se Odisej povrne in pa maščevanje zasnuje? Kar se Telemaha tiče, le spretno ga vodi po potah, Da se na rodno obrežje povrne brez vsake poškodbe, In da snubači zamán prijadrajo zopetno v ladjah.“ Rekel tako je, in Hermeju sinu dejal je sledeče: „Hermej, znanilec ti mojih zapovedi, Nimfi naznani, Ti krasokodri bogov, izvršene sklepe presvete, Kar se vrnitve trpina Odiseja tiče! Naj vrne

Sam se od tukaj brez spremstva bogov in ljudi u-
[mrjočih
V plovu zabitem naj dan že dvajseti v revah, brid-
[kostih

Pride do Šerije, krajev zelo rodovitnih, bogatih;
V srečno deželo Fejakov, bogovom po rodu sorodnih.
Čislali bodo ga ti, kot nesmrtnika božjega skoro.
Vladji ga bodo potem odpeljali v domovje predrago,
Obdarovanega z rudo in z zlatom, s krasoto obleke,
Z brojno skupino zakladov, kot bi jih Odisej še nikdar
S Troje ne bil bi donesel, v slučaju ugodne vrnitve.
S plenom vračaje se. Vendar usoda mu je naklonila
Vrniti k svojcem na dom obokani v kraje domače.
Kronid dejal je takó, uboga ga Hermej poslani.
Brez ugovora priveže na noge si zlate opanke;
Nosijo ga kakor piš čez dalnje dežele in morja
S palico bojno, zelo čudotvorno, s katero vspava
Bdeče čuječe ljudi, iz spanja vzbuja vse speče.
Zdaj kakor ptiček leti zlatokrili po čistem ozračju;
Tam nad Pirejo obstane, se z Etra spustivši nad morje,
Plava kot galeb po morju, ko ribe lovi v valovih,
S prstmi dotika valov se, strašno razburkanih, besnih;
Krožil Hermej je tako po morja obsežni gladini,
Ko pa došel na otók Ogigje je zdaj čudoviti,
Morje zeleno pusti zdaj in stopi na suho obrežje,
Gre proti jami visoki, kjer domovala je Nimfa.
Prav lepolasa Kalipsa doma se je ravno mudila
Ogenj strašno plapajoč se spenjal je ravno z ognjišča,
Duh in vonjavo dišečo razširjal daleč okoli
Ceder je drago gorivo, s plamenom je švigalo kvišku.
Pela z ubranim je glasom, pletenje vršila je s cevko
Zlato. Krog jame se je razprostiral pa gozdič ze-
[leni:
Jelše, topoli, dehteče ciprese so rastle v njemu;
Ptički so gnezdili tam, imeli so krila široka,
Skakali in ščebetali po drevja so vejah košatih,
Bistri studenci izvirali štirje so srebrnočisti,
Semtertja vili vodó so eden tik drugega v travo,

Sredi zelenja, bršljana in raznih dišečih vijolic,
Bog, kak nesmrtnik, ko mimo je šel, se je vstavil po-
[zorno,
Ter razmotrival čarobo, krasoto je divne narave,
Razmišljeval je živahnost prizorov se je navdušil.
Ko se je Hermej nagledal, vstopi v jamo prostorno,
Njega spoznala je brz boginja Kalipsa uzvišena;
Saj neumrjoči bogovi obličja nikdar ne zgrešijo,
A Odiseja prekrasnega vendar doma ne dobi na
Morskem obrežju sedéč je plakal in solze pretakal,
Tamkaj navadno s potrtem je srcem jokaje, stokaje
Sedel, sameval, in tuhtal veliko je morsko planjavo.
Došlemu hitro ponudi kraljica lep sedež, prekrasni,
Drag in bliščeč naslanjač. Posede ga tja ljubeznjivo:
„Kaj si posetil, o Bog mogočni, me s palico zlato,
Hermej častitljevi in ljubeznjivi? Drugače me nisi
Nikdar obiskal; povej mi, kaj hočeš ti bom pode-
[lila,
Ako le v moji je moči; no kakšne reči ti zahtevaš,
Pridi le bližje sedaj, da bodem te vsaj pogostila.“
Rekla tako je Kalipsa, in mizo ambrozije polno
Predenj postavi; prinese mu rdečega nektarja hitro.
Jedel zadosno in pil je Argov zmagalec prečvrsti.
Ko okrepčal se je Hermej z jedilom in pilom za-
[dostno,
Začne božanski boginji Kalipsi tako govoriti:
„Prašaš, boginja, me ti, zakaj sem te danes obiskal.
Hočem povedati vse ti, karkoli zahtevaš povrstno.
Sem potovati mi Zen ukazal je z ostrim poveljem.
Kdo popotuje sploh rad po morskem vodovju obšir-
[nem,
Skozi valovje neskončno? Ne vidi tu mest se no-
[benih,
Kjer bi z darovi in z žrtvami lahko bogove častili;
Toda nobeden nebeških se noče protiviti Zenu,
Bliska in groma bogú; bo é se vsi žaliti njega,
Ki so se trudili let devet, da bi Prijama mesto
Vzeli, razdjali, odšli domov so pa v letu desetem

S plenom, Ateno zelo z zlodejstvi so raztogotili.
Sredi valov jih zasači boginja z nevihto viharno.
Čvrsti tovariši vsi so v žrelu vodovja vtonili.
Rešil le on se je, sám od viharjev in valov iztiran.
Zdajci ukaže ti bog Odiseja osvoboditi.
Sojeno bilo mu ni še umreti tu daleč od svojcev,
To mu velevala usoda, prijatelje zopet da vidi,
Krasno domovje in hišo ter trate livade očeta.
Grozno prestraši boginja Kalipsa pri teh se be-
[sedah;
Njemu je rekla krilate pretužne besede osuplo:
„Ste grozoviti srcá zavistnega, o, vi bogovi;
Vsaki boginji zavirate zbrati vi tukaj na svetu,
V javno možitev možá, umrljivega, kakor soproga
Eos (jutranja zarja), ko vzela je Arjona ste se je-
[zili
Toliko časa božanski bogovi, da vendar v Ortigiji
Tamkaj, devica na sedežu zlatem, Artemida čista,
S spretnostjo hitro dobi in ravno v Ortigiji vniči,
Ko lepolasa in kodrasta Demetra vneta nagibov
Srca, se z Jazjonom združi z objemi, z ljubavnimi
[znaki,
Hitro izvedel je Zén, vbije on v srdu ga z bliskom,
Nočete toraj vezi z ljubimcem mi vi dovoliti,
Kterega smrti otela sem jaz iz porušene ladje,
Ko je v obupih sameval, viharnih valovih na morju,
Kajti gromovnik mu bog je ladijo s strelo uničil,
Čvrsti sodrugi so vsi potopili se v valih vodovja,
Sam se je rešil na brég z viharja valov in navalov.“
Njej odgovoril na to prečvrsti je Argov zmagalet,
Prosim odpošlji od tu ga in boj se, ti Kronija vedno,
Da te srditi ne bođe preganjal delj s srdom še večjim,
Hermej še enkrat zabiča jej strogo zadevno povelje.
Rekši tako je odšel brž proti Olimpa višavam;
K visokodušnemu je Odiseju hitela Kalipsa,
Ravno ko Nimfa presveta je Kronida slišala voljo.
Sedel na morskem obrežju Odisej je milo plakaše,
Sladko življenje so spremljale želje in solze deroče,

Vrniti zopet domov se, dolgo ne ugaja mu Nimfa,
On je počival po noči v njeni obokani lopi.

Toda po dnevi na skalah, na hribih peščenih in
[trdih,

Srce potrto tolažil je z jokom in stokom naporno.
Strašno pustoto morjá z solzami v očeh pregleduje,

Zdajci približa rekoč se k njemu krasotna boginja:
„Revček ne bodi otožen; ne smeš tugovati, tarnati,

Saj sem pripravljena brž te, kamor želiš, izpustiti;
Plav si široki oskrbi z drevesnih ti débel visokih;

Trame s kovino ti vtrdi in deske prav trdno vdela,
Da te odnesejo varno po morskih valovih temotnih.

Čem oskrbeti ti kruha in vode in rdečega vinca,
Ki bo vedrilo srcé, da lakote trpel ne bodeš.

Bom zagrnila te v krila in vetre ugodne poslala,
Da brez nevarnosti vsake domovje ti zopet do-

[sežeš; A
Ako bogovi pustijo, ki bivajo v sinjih nebesih;

Višji si ti kakor jaz v modrosti in pa velikosti.“
Vstraši Odisej trpin se ko je tako govorila.

Nagovori ga potém v poménu besedic krilatih:
„Druzega kaj ti je v mislih, kot moje preljubo do-

[miovje,
Ker mi svetuješ, naj grém na morje brezmejno v brodu;

Strašno valovje prejadram naj z ladjo umetno stesano,
Gnano od božjih vetrov na morje, skončati to vožnjo;

Brez tvoje volje presvete boginja se nočem vsesti
Več na brodovje, brez svete prisega da mi ne ško-

[duješ.“
Rekel tako je: nasmehne se njemu boginja Kalipsa;

Z roko ga boža, drži ga, reče z prijazno besedo:
„Ti resnično kot sokol si neutrudljivo previden,

Zvito pretkano je vse, karkoli si meni govoril.
Zemlja pokaže naj sinje obnebje, tam gori viseče,

Stigične reke in temnega Hada studenci v globini,
To je najhujša in pa najsvetejša prisega bogovom.

Nič da jaz slabega ne namerujem, da tebi v pogubo
Bilo bi. Jaz govorim nasvetov iskaje le sebi,

Ko bi nahajala v sličnih okoliščinah se in težavah, Kajti ne mislim drugače, ne nosim železnega srca. V prsih jaz imam srce, ki vneta sočutja ljubezni.“ Rekla tako in odšla naprej je boginja Kalipsa, Zdajci boginji sledil korakoma on je leteči; Ko sta dospela v votlino obokano ona ljubljénec, Vsede se tukaj junák, kjer sedel je Hermej poslani. Glej, vsakovrstnih jedil, pijač mu donaša presveta Nimfa, ki uživajo tukaj ljudje umrjoči na zemlji; Sede nasproti Odiseju, ki je bogovom podoben. Sladke ambrozije in nektarja so jej donašale dekle, Jedli in pili izborna so, ter se gostili z obedom. Govor razvijati začne slovita boginja Kalipsa: „Ali me hočeš takoj zapustiti in zopet oditi Tja v domovino preljub? Naj srečno ti bo poto- [vanje; Ako bi znalo srce, kak bridka te čaka usoda: Čakajo tebe težave, bridkosti na poti v domovje, Raje ostal še z menoj ti tukaj v topli duplini, Kakor nesmrtnik in bog še večnomlad, bode pre- [pozno, Ako soprogo že videti hočeš, po njej hrepeneči, Slabša jaz nisem od nje, to smem jaz gotovo trditi, Kar se že tiče omike, oblike in rasti! Li smrtnico Sploh je mogoče primerjati stasu, krasoti nesmrtnici!“ Njej odgovoril na to Odisej junaški je čvrsto: „Prosim zato se ne jezi, častitljeva moja boginja. Vem, da izgine postava uzvišenost Penelopeja Često pred tvojim prekrasnim nastopom; milin si ti [polna, Ona umrljiva je; dražestna ti si, mladostna, preljubka. Iskreno vendar želim, hrepenim dan za dnevom pre- [srčno, Iti domov in pa dan presrčne vrnitve motriti. Ako preganja kak bog pomorski me, hočem trpeti, V prsih vtrjeno srce je še za trpljenje sposobno, Kajti doživel sem mnogo, pretrpel sem tudi obilno Morskih in vojnih strahóv, tudi to se zamore zgoditi.“

Rekel tako je; zahajalo solnce, nastopale tmine.
Ko ga že rano vzbudila je jutranja zarja prezlata,
Cuj! Že Odisej obleče se z plaščem in z suknjo o-
[grne!

Nimfa zdaj srebrnobarvano krilo obleče, ki stkano
Fino je, uveže si pas krog kolkov, okrašen z vezanjem,
Glavo si s tulom krasí. Za pot Odiseja skrbeča,
Močno sekiro zdaj da mu, skovano s trdine železa,
Spodaj in zgoraj nabrušeno, vtrjeno že nasajeno;
Prav s toporiščem iz oljke sekiro mu ona zdaj vroči.
Pelje k obrežju otoka ga, tjekaj k košatim drevesom.
Mnogo je bilo pa že osušenih, za vožnjo po morju
Jako vsposobnih dreves; pokaže mu prostor visokih;
Vrne domov se v votlino boginja Kalipsa slovita;
On pa nasekal je drevja, vse delo prav hitro skončavši.
Dvajset posekal je smrek, obtesal jih gladko po meri.
Sveder donese boginja Kalipsa visoka mu zraven;
Vrtal in vrtal tramove je, sklepe prikladne narejal,
Z žebli, oklepi on bród, a z jamborom vesla je združil,
Pod je vtrdil v velikosti on ladje široke, tovarne,
Kot ladjedelstva za plovstvo, bi mojster jo pravi na-
[redil,

Ravno tako je ves plav Odisej znajdljivi iztesal;
S koli, količki vtrdil je podnice kroginkrog spretno,
Jambor postavil na sredi, in kole veslarske za vesla;
Skrbel je še za krmarjenje važno, da bode krmilil;
Zdajci valovom v bran oplete stranice vse z vrbjem,
Za jadrovino podari Kalipsa mu zdajci prestrala,
Jadra si vreže, raztegne vreditvi jih spretno, umetno;
Konečno zveže z vrvmi še jambor, in vesla razpenja;
Plav ali brod pa spusti v valovje presveto zdaj mor-
[sko.

Dan ko četrti nastopi, skončano je bilo vse delo;
Peti dan ga odpusti boginja Kalipsa po morju,
Ko ga okoplje, obleče z obleko dehtečo, prav novo
Ter mu napolnila ladjo z mehovi je sladkega vinca,
Enega z novo, z jedjó napolne mu košek spleteni,
Dalje provzroči, da veter ugoden zapiha v valovje

Morsko. Čuječe okó je on, spati ne more, ozira
 Gor se v Plejade, Boota Orjona in zvezdno obnebje;
 Čvrsto je veslal Odisej po vodnem površju v daljave.
 Dni sedemnajset že jadra z navori po morski gladini.
 Dan osemnajsti prikaže se njemu že gozdno hribovje,
 V kraje Fejakov, otoka Serije tja, hotel je priti.
 Sivo gorovje se zdelo je njemu, kot morsko zasčitje,
 Vračal se zdaj je domov, z Etijope krajev Pozejdon;
 Vgledal od daleč z gorovja Solimov je zdaj Odiseja,
 Kteri po morju je jadral, vračaje v domovje se svoje.
 Njega sovražil iz srca globine je, jezen postane,
 Strese ves čmeren glavó osuplo, ves jezen vsklikne:
 „Oh! nebeščani, nesmrtni bogovi drugače vredijo
 O Odiseju v Etijopiji, kjer sem se mudil otožno;
 Glej, že se bliža deželi Fejakov, presvetemu cilju,
 Konec trpljenja, težáv, kot vsojeno njemu je bilo;
 Se ga jaz bodem preganjal, nežgod mu pošiljal o-
 [bilno.“
 Rekši to, zbere brž črne oblake in morje razburka
 S strašnim trizobom, z oblaki on zemljo, obnebje o-
 [grne,
 Skliče vetrove z globln, šumijo, bučijo neznosno,
 Sprimeta sever in jug se, zraven še burja in krivec;
 Tresejo zdaj Odiseju junaku kolena se, srce;
 Vzdigne globoko potrt, oplašén vzvišeno dušno:
 „Stokrat gorje mi, kaj bom doživel na vodni pustinji,
 Kamor pogledam le temno valovje. Bojim se, boginja
 Prorokovala mi vso je resnico, da spremljale bodo
 Mene po poti na dóm prestrašne nezgode, bridkosti,
 Vse se spolnuje! Kak strašno obnebje z oblaki pre-
 [pregel
 Zen je, razburil srdito valovje je morsko. Viharji
 Kruto bučeče, bobneče valovje dvigujejo, mečejo
 Zdaj proti nebu, zaganjajo v ladjo, pogrezajo v morje.
 Bridka usoda preti, pogin mi, zarotna bom žrtev;
 Trikrat li štirikrat so srečni, ki padli pred Trojo so
 [častno,
 So pokopani na častnem bojišču za slavo Atridov,

So se borili junaško! Zakaj nisem umrl jaz z njimi,
Ko me v vrvenju Trojancev obdale so sulice smrtne;
Častno bil pokopan, Ahajci bi slavo mi peli!
Zdaj mi bo treba pa umreti še smrti nečastne v va-
[lovih].
Rekel tako je; a v brod zažene valovje se kruto
Suče v vrtincih naprej, ga pahne v daljave, krmila
Strga mu naglo iz rok, polomi mu jambor, raztrže
Jadra mu grozni vihar, a veter viharni zavrže
Drog mu in jadra razpele v valovje razburkano, silno.
Dolgo stremil in se trudil naporno je zdaj potopljenec,
Da iz besnečih valov izruje se zopet v površje,
Sile napenja moči, z veliko težavo se vzdigne,
Vidi svoj brod, a teži ga obleka, darilo Kalipse.
Vendar zažene se nanj, iz ustnic prhaje vodovje
Slano, ki teklo po glavi mu curkoma, lilo je v usta.
Broda pozabil ni v kritičnem, strašno obupnem
[konfliktu],
Skozi valovja srdito zaganja za njim se, poskoči
Nanj, da reši se smrti preteče in reši življenje.
Brod mu podijo viharji, valovi po morju srditem
Semtertja, kakor osat vetrovi jesenski podijo,
Kroginkrog mečejo in pa vrtijo v vrtincih viharnih,
Ravno tako so okrog vetrovi Odiseja tirali,
Zdajci ga jug je vročil severnim vetrovom mogočnim,
Zdajci vzhodni zahodnim, da igre igrali so v valih,
Dokler ne reši se brod. Leukoteja njega zagleda,
Kadma krasotna je hči, poznana kot lno sloveča,
Deklica imela je glás zvenč in melodično ubrani.
Ona v valovih morja je vživala slavo božanstev;
Vsmili trpina moža se, kateri je taval v vrtincih,
Ona priskoči, kot vodna kokoška z globine vodovja,
Sede uljudno na brod Odiseju, reče premilo:
„Revček, Pozejdona, zemljetrestitelja žalil si britko,
Bol ti pošilja na bôl, provzroča srdit ti britkosti,
Ugonobil te ne bó, če tudi se on prizadeva“.
Z raznimi sredstvi! A ti le stori, karkoli velevam;
Pameten zdiš se mi mož, obleko ti sleči, poskoči

V vodo, viharjem pa brod pripusti in plavaj do kraja,
Kjer so Fejaki doma, rešitev te čaka in milost,
Nič se mi smrti ne boj, nezgode, nadloge nobene,
Beli mi vsprejmi zavoj, zavij se mi kroginkrog dobro,
Smrtne strahove odstrani pogumno, ti plavaj le dalje,
Kadar pa prideš na kraj, zavrzi čez hrbet zavojček,
Daleč od brega v morje nazaj, radovedno ne gledaj.
Rekši to da mu zavoj; spustivši se v morje brž
[zgine, bñ]
Slično kot vodno kokoško pogoltnejo vali jo hitro;
Božji Odisej trpin premišljuje usodo in tuhta,
Kaj mu je treba storiti, visoko še dušno zdihuje;
Strašno je meni gorje! bojim se zdaj nove nesreče,
Lahko nesmrtnikov kdo me z novo prevaro poskuša,
Nočem ubogati svetom, sém ravno zagledal deželo,
Kraj, kjer rešitev me čaka, kot ona mi je zatrdila.
Hočem vstrajati dalje, to zdi se pač meni najboljše,
Kajti tramovi drže še skupaj, vezi so še trdne;
Tukaj ostanem, usode počakam jaz z dušo trpečo,
Morski viharji ko brod porušili bodo mi v kose,
Plavati hočem takrat, ko sila mi bode pretila.
Ravno ko to razmišljuje globoko, ves ginjen v srcu,
Pošlje Pozejdon naval mu, zemlje tresitelj srditi;
Vali navali ga tirajo semtertje z brodom v vrtnicah,
Ladjo razbije vihar, zdroбивši jo v kosce celotno,
Skoči Odisej na tram, ki plaval povrhu je morja;
Sedel na njem je kot jezdec na konju, ko jaha po dolu,
Vrže obleko zdaj proč, darilo slovite Kalipse,
Prsa ogrne s ovojem, katerega dala mu lno je,
Skoči v morje in plava sam dalje po ukazu boginje,
Da bi se rešil obupnega stanja, ter prišel na suho.
Drznega plavarja vzré Pozejdon, pokima mu z glavo,
Reče: Se danes te smrt pobere, le plavaj po morju,
Ko si že toliko zlá, nadlog mi preстал in britkosti,
Da boš dosegel ti kraj ljudi, ki jih Zen osrečuje.
Upam pozabil ne boš strahu in pa dne ti nikoli.
Rekši požene konjiča grivatega v Egam v domovje;
Novega nekaj sklenila je Zenova hčerka Atena,

Drugim vetrovom ukaže počivati in mirovati,
Brž ukrotivši njih tir, utihnili vsi so naenkrat.
Seyerju ukaže pa briti, razsajati krog Odiseja,
Da bi hitreje priplaval v deželo Fejakov, veslarjev,
S tem da hitreje si reši življenje po trudi napori,
Severni veter že bril je dva dni, dve noči brez
[odmora;
Plaval v valovih je dalje, ves čas koperneč, zdihovaje.
Tretjega dne ko zasije že jutranja zarja prezlata,
Veter utihne in morje se umiri z modrino obnebja,
Morje tihotno blišči se, bregovje zazre že v bližini,
Vidi pred sabo obrežje otoka Skerije Fejakov,
Ljubko otrokom tako, ozdravljenje jim je očeta,
Kterega trl je kal skeleče bolezi prav dolgo,
Ležal od zlobnih duhov potrj je in zmučen pre-
[strašno;
Njemu v veliko radost ozdravijo njega bogovi,
Razveseli ga pogled dežele, košatega gozda,
Da bi dosegel še to, se trudi z rokami, z nogami;
Zdajci v daljavi, ko glas odmeva, začuje se vendar.
Votlo bobnenje morja, ki pljuska v strmine skalovja,
Strašno ob bregu buči hlapenje valov grozovitih,
Pene iz morskih valov v strmine skalovja letijo;
Tu ni zaliva nikjer, sprejel da bi ladje v varstvo,
Samo skalovje trdnó obdaja obrežje okoli,
Strašno kolena, srce drhti Odiseju, trpinu.
Visokodušno potrj, vzdihne zdaj revček ves plašen:
Stokrat je meni gorje! Pokazal mi Zen je deželo,
Kraja ne vidim nikjer, le samo viharno vodovje,
Krog je brez vsakih poti iz morskih valov strahovitih,
Zobčaste samo kleči, strmine in besno vrvenje,
Le grozoviti vrtnici in skalnati strmi prepaди,
Morje globoko navzdol, v katero spustiti se vendar
Varno ni, da bi potem poiskal ugodnejših krajev;
Ko bi priplazil se tja, zagnalo bi mene valovje
V strmo zobovje skalin, zdrobil bi takoj se v kose.
Tavam in tavam okrog obrežja še dalje brezupno;
Da bi na kaki način pristanišče najdel ugodno,

Kjer bi izstopil na kraj, iskaje ležišča v počitek,
Dalje bojim se, orkán da z nova me tja ne potisne,
Kjer bi otožno ihteč le z ribami taval po morju,
Zdražil nesmrtnikov kdo bi, brezdnó pošasti prot'
[meni,
Iz Amfitritine tolpe prestrašne! Mi znano je dobro,
Da mi mogočni preti obrežja tresitelj le z jezo.
Misli ko take srcé mu begajo čestokrat britko,
Vrže šumeči ga val v obrežje zelo skalovito;
Praske bi koža dobila in udje bi se polomili,
Ko bi ga Pallas Atena, mogočna, ne bila čvrstila;
Urno zagrabi junák z obema rokama skalovje,
Se krčevito tišči, dokler se vodovje ne vmiri,
Vbežal za zdaj je usodi. Valovje so zopet povrne
S silo ga zopet odtrga, zabrusi tja v morje svetovno,
Kot se odtrga polyp od lege prav trudno stoječe,
Kremen in pesek visi na udih vejato obsežnih,
Tak na skalovju od rok ostala je strgana koža;
Morskih kipenje valov ga zopet zabrusi v brezno,
Proti usodi trpín skončal bi bil svoje življenje,
Ako bi Pallas Atena ne vdihnila dobrih mu misli;
Siloma on se zažene s slapovja penečih vrtincev,
Plava okoli otoka in pride tja do pristanišča,
Da bi na kaki način, primerno obrežje poiskal.
Slednjič že pride do kraja, kjer reka se zлива v
[morje,
Bilo obrežje brez skal je, nizko in varno vetrovom;
Moč je božanstva spoznal in molil je v srcu tako le:
Čuj me, preljubi vladár, usliši me, bog ljubeznjivi,
Reši me ti iz valov pred jezo Pozejdona strašno,
Ljubljeni sveti ljudje so tudi nesmrtnim bogovom,
Prosi jo ko pomoči v nadlogi in stiski veliki,
Vijem pod tvojo rokó se, prosim kleče na kolenih.
Vsmili se mene, vladar, u tvojo pomoč jaz zaupam!
Molil tako je krotil pa bog je besneče valovje,
Vode pomiri, tihota nastane, ga vrže prijazno.
Tjekaj na plitvo bregovje. Poklekne, raztegne udano
Roke; ga vtrudil je val; z vodovjem boril se je

[strastno,
Ves je upehan, iz ust, iz nosa mu curkoma lije
Voda, prav slana morska, katero je moral on piti.
Skoro več nima glasú in dihanje mu je počasno,
Zdaj omedlél je, naporí so njega prestrašno utrudili,
Zdajci odkrije raz prs zavoí premočeni boginje,
Vrže ga hipoma proč, tja v reko valovje prav slano.
Val ga je toka valil do ime katere pobere,
Vzamega z roko z vode. Junak zdaj izstopi iz reke
Vleže se v ločje, zemljó poljubi in hoče zaspati;
Vzdihne zdaj božji trpin in duši vzvišeni reče:
Revčku gorje mi, trpim naj vedno in kaj bom doživel,
Ako pri toku jaz mrzlemu tu prenočim in ostanem,
Zeblo bi me, oslabela bi mene še rosnata megla,
Ter onemoglega vničila bi in pa čisto potrla,
Mrzla pihljala bi sapa iz reke ob solnčnem vshodu,
Vstanem in splezam v gozd košati, iskat prenočišča
V gosto grmovje, da tam zadremal bi, ako dopušča
Miraz in utrujenost, sen zaziblje da mene k počitku,
Oh, a utegnil bi plen postati jaz divje zverine.
Misel ta zdela dvomljivcu se vendar najbolj je
[ugodna,
Iti nemudoma v gozd, na hribček razgleden ob rodi,
Ta bil obraščen, obdan z zelenjem je krasnim okoli.
Grma sta bila tu dva; med oljkama dvema izbere
Vgodno ležišče si kraj, sem veter in dež ni prihajal,
Solnčni ni mogel sem sij, v ta kraj prezeleni
[zaraščen.
Tudi deževje nikdár pršilo v goščavo ni gosto,
Spleteno le iz vejovja; v to luknjo se splazi Odisej,
Tu si postelje z rokami ležišče visoko, široko,
Listja pokrivalo tlà je mnogo, da dva ali trije
Lahko se skrijejo tam, če zimski viharji pretijo.
Ako bi tudi vihar razsajal in vse vznemirjal,
Radostno gledal v ta kraj je božji trpinče Odisej;
Vleže k počitku se, v kup šumečega listja na
[zemljo,
Kakor zakrije požár na polju kmet, s sivim pepelom,

V kraju, ki daleč je proč, kjer nihče sosedov ne
[biva,
Iskro tam ognja vžgé, da plam se v daljavo ne širi;
Skril se je v listju junák, oči mu Atena zatisne,
Kmalu zaziblje Morfej ga v spanje hrepilno in sladko,
Da je pozabil gorjé, katero je moral prestati.

VI. Spev.

SNOV: Atena gre na otok Sherijo, kjer so prebivali Fejaki. —
Kraljeval je tam mil in moder kralj Alkinoj. — Imel je mlado
hčerko Navzikajo. — Tej se prikaže v spauju Atena-Minerva
razodene ji da se jej bliža dan poroke, zato naj opere obleko.
— Kralj ukaže zapreči voz. — Ko služkinje perilo operejo, i-
sto sušijo ob reki, ter se medtem z Navzikajo igrajo. — Vpitje
Odiseja zbudi, zleze iz grmovja prosi jedil in obleke. — Kra-
ljčina mu potrebno podeli in ga spremlja do mesta.

Tamkaj počival od spanja in dela Odisej je vpehan;
Toda Atena je šla v okraje Fejaških možakov,
Ti stanovali najprej so v Hypereneje livadah.
Blizu Kiklopov oholih uropali so jih mogočni,
Navzist, ki skoro enak bogovom, odpelje jo skrivno
Proti Šeriji, kjer se naselila je proč od zvedljivih.
S trdim zidovjem obdala je mesto ter hiše okoli,
Dalje postavi bogovom svetišče med ljudstvo pa njive,
Trate, livade lepo razdeli, blagostanje napravi.
Tamkaj umrl je knez, počiva že v Hadu kraljestva;
Alkinoj mu je sledil, modrost so bogovi mu dali.
V njega palačo podà se višnjevooka Atena,
V mislih imela Odiseja je veličastno vrnitev.
V spalnico se napoti, v umetno narejeno sobo
Nauzikaja; spala je tam devica nesmrtnim podobna,
V rasti, po stasu, krasoti prav dražestna polna miline.
Deklici spali ste dve, sladkó pri vratnih podbojih,
Vrata so bila zatvorjena s trdnim zapahom mogočno.
Ona se dvigne kot vetrček naglo k ležiščo device,
Nagne se jej čež glavó, rekoč ji prijazne besede,

Dimovi hčerki je bila podobna po stasu približno,
 Li tovaršici preljubi igranja z njo starosti iste.
 Njej se po stasu podobna prikaže boginja ji reče:
 „Ljubi otrok, kak nemarna Navzikaja ti si deklica!
 Tvoje obleke leže ti blatne v omarah zaprte!
 Bliža poroke se dan! Ti moraš imeti kaj krasnega
 Zase; za vrstnice vse, ki bodo spremile te k ženinu!
 Z lepo obleko dobi ugled se, veljavo pri ljudstvu,
 Tega se vsi veselé, sorodniki, oče in mati;
 Toraj podvizaj vstati in idi obleko oprati,
 Spremijati malce te čem, pomagati, preje skončati,
 Deva ne bodeš ti dolgo ostala več, skrbna devica
 Najplemenitejši snubijo tebe, mladeniči ljudstva
 Cele dežele Fejaške rodu imenitnega ti si,
 Prosi očeta, v voz naj vpreže ti mezge za vožnjo,
 Da naložijo pasove obleke, prekrasne odeje.
 Tudi za tebe je ugodnejše, da se popelješ z vprego,
 Kakor hoditi le peš; perišče je daleč od mesta,
 In modrooka tu Zenova hčerka Atena je rekla,
 Šla je k bogovom v Olimp, ki dom je nesmrtnikov
 [večen,
 Tam ne razsaja vihar, deževje ne pada nikoli,
 Padanje ni tam snega, zametov nikjer tam ne najdeš,
 Jasno je vedno nebo razlito s sijajem bleščečim,
 Večno se tam veseli nesmrtnikov večnih krdela;
 Tja posvarivši dekle, se vrnila zdaj je boginja.
 Zlato že jutro je tu, zbudi se devica iz spanja,
 Čudom se čudi zelo zdaj sanjam, katere je mela,
 Vstane, v hišo brž gré sporočit očetu in materi.
 Najde v hiši oba, sedela je mati pri ognju,
 Dekle so predle krog nje, še volno prekrasno škrlatno,
 Oče odhaja, v zbor ga kličejo vrli Fejaki.
 Stopi Navzikaja tja, očetu preljubemu, reče:
 „Oče napreži mi voz, napravi mi tole uslugo,
 Peljem obleko jaz prat, na vozu z vprego domačo,
 V shrambah vsa prašna leži, odpeljem perilo k potoku.
 Tebi spodobi se tudi, da hodiš v čistih oblekah,
 Kadar zahajaš v zbor, z prvaki Fejakov sedeti.

Imaš v hiši še pet odraščениh sinov ti ljubih,
 Teh sta oženjena dva, ostali so v dobi mladenštva,
 Ko se podajo na ples, oblečejo čedno obleko,
 Vse to le moja je skrb za hišo in hišne bivalce.“
 Rekla deklica je to, sramuje se dlje govoriti,
 Noče omeniti nič o svoji poroki očetu,
 Vendar uganil je vse, kar ona v mislih je imela:
 „Jaz ne odrekam ti mezg, ne družega, kar potrebuješ;
 Idi, zaprežejo voz naj hlapci sposobni za delo,
 Hitro kolesni naj voz pripravijo s spletenim košem.“
 Rekel tako je in brž ga ubogajo hlapci poslušni.
 V dvoru priprežejo voz, ki ima kolesa tekoča.
 Vprežejo mezge, lepo priklenejo jih tja k ojesu.
 Navzikaja hitro iz sob obleko v perilo donaša,
 Vse dragocene najprej na trdni voziček naloži,
 Mati napolne zaboj ji sladkih jedil dragocenih,
 Kot zelenjadi, pečenk in sladkega vinca v mehovih;
 Raznih potreb jim poda, da bodo imeli krepila.
 Deklica sede na voz, vesela odpelje perilo,
 V skledici zlati poda ji mati dišečega olja,
 Da po kopeli mazili se ona in služkinje njene;
 Vzela Navzikaja bič je v roké in zraven vajeti,
 Mezge pognavši v skok drdrali so z vozom po cesti,
 Glej, odpeljali so vse, perilo, deklico in dekle,
 Šle na perišče so z njo, obleko oprati, sušiti;
 Kjer so perišča okrog vodovja s prekrasnimi toki.
 Dekle izprežejo voz in mezge gredo od ojesa,
 V detelji sladki jih pasti pustijo, ob reke bregovih;
 Kos so za kosom medtem znosili v jame vodene,
 Vodo brodivši, capljaje tekmujejo druga ob drugi.
 Kose ko vse opró in madeže vse odstranijo;
 Zgrnejo v vrsti perilo ob morskemu bregu na solncu,
 Kjer je že valček izpral obrežje s kremení uglajeno,
 Ko se okopljejo vse, namažejo sebe še z oljem,
 Vsedejo brž se na breg zeleni k obedu vse skupno,
 Tam čakajoče, da sij žarečega solnca perilo
 Čisto lepo osuši, belí se perilo okoli.
 Z deklami ko okrepcá Navzikaja se prav zadostno,

Mečejo žogo, okrog veselo skakaje po bregu,
 Pesem veselo zapoje kraljičina glasno, ubrano,
 Gre, kakor lova boginja skoz Erijmanta grmovje
 Ali Tojgeta višine, s tulom in lokom hiteča
 Strelja mrjasce in hitre jelene s presrčnim veseljem.
 Nimfe igrajo krog nje, bivalke različnega polja,
 Zenove kčerké brdké zelo se raduje sedeča,
 Da se prav lahko spoznati, ker spremlja jo spremstvo

[uzorno
 Deva visoko cvetoča pred vsemi se dviga ponosno,
 Konečno pa se domov odpravlja v veselo vrnitev,
 Mezge zapreže takoj, perilo vse suho naloži.
 In modrooka ta Zenova hčerka Atena omisli,
 Kak bi Odisej vstal, da ljubo bi devo zagledal,
 V mesto odličnih, da mož Fejaških pripelje mladenča.
 Navzikaja tja zagnala je žogo v deklico stoječo,
 A ne zadené v njo, le pade v globino prepada.
 Deklice vpijejo in zakrohočejo, zdajci Odisej
 Hitro zbudi se, okrog pogleduje začudeno, vzdihne:
 „V kako deželo in h kakemu ljudstvu sem prišel, gor-
 [je mi,
 Roparji, čudni ljudje nečloveški so, ali barbari,
 Ali služabniki božji, prijatelji so gostoljubja.
 Ženski sem slišal krohot, glasove kot Nimf raznoličnih,
 Ktere prebivajo tamkaj na strmih hribovja skalinah,
 In ob potokih vodá, livad, ki jih trava porašča,
 Nisem li morda v bližini ljudi govorečih prijazno?
 Pojdem, prepričam se sam, kaj vendar se je pripetilo.“
 Rekši to, zrije trpin Odisej se skozi grmovje,
 Gosto vejevje s pestjó potlači, izhod da si ugladi.
 Hodi okrog, kakor lev, ki poln moči je, poguma;
 Skozi deževje, vihar, oči mu v glavi iskrijo,
 Bliža govodi se plah, sledivši za njimi pozorno,
 Ovce, jelene podi bežeče po gozdu v skoku.
 Da si nasitel je glad, priklati se še na dvorišče,
 V svesti si, da ulovi živinče za hrano potrebno.
 Ravno tako naš junak gre v zbor lepolasih devičic,
 Ves je razcapan in nag, nadloga ga žene bridkostna.

Strašen se devam je zdel, umazan in blaten od morja,
Semttertje vprek in vprek za hribček vse plašne bežijo.
Le Navzikaja stoji, ne zgane se z mesta in čaka,
Dá nej Atena pogum, vso udom strahoto uzame;
Čaka ga, tamkaj stoji, Odisej ni znal kaj storiti,
Vedel ni, li bi objel devici presrčno koleno,
Li nagovoril bi njo od daleč s presladko besedo,
Da bi mu dala oblek, pokazala pot mu v mesto.
Misel se zdi mu ta najboljša, da smoter doseže,
Da bi poprosil jo sam, od daleč s prijazno besedo,
Vstrašiti vtegne se vsa, kolena ko nji bi objemal;
Laskavo zdajci prične govoriti, jej reče sledeče:
„Prosim uzvišena, li si boginja, devica katera,
Ali si morda boginja li ena od tistih, ki vladajo
Sinje nebo; se mi zdiš, kot Kronida hčerka božanska,
Kajti Artemidi skoro označiš v stasu in vsem le-
[potičju?
Ali si kaka umrjočih, ki tukaj na svetu živijo?
Trikrat je srečen tvoj oče in mati je tvoja preblaga,
Trikrat so blaženi bratje! Veselje prešinja jih rajsko,
Tvojo krasoto ko zró, videči preljubko rastlinco,
Tu se porajaj sred zemljskih biserov v dnevih živ-
[ljenja.
Nihče ne more premisliti mladenča navdušenje čutno,
Ki te popelje na dan, nevesto lepó okrašeno.
Takega nisem še videl človeka na zemlji obsežni,
Moža ne žen. Strmim in gledam osuplo okoli,
V Delu sem videl nekda ob Fojbos Apola oltarju,
Palmé rojenca vzorne, uzvišene rasti prekrasne,
Prišel sem čestokrat tja, kjer ljudstva je bilo veliko,
V mnogih nadlogah, skrbéh sem gledal napeto in
[mislil,
Njega sem gledal ljubko, drevo to ni iz zemlje izrastlo,
Tak občudujem sedaj spoštljivo strmim in se tresem.
Da se dotaknem kolena. Sem res siromak, veš, o deva,
Včera je dvajset je dni minulo, ko ušel sem vodovju,
Toliko časa vihar me tiral je v valih vodovja,
Sem od Ogigje otokov. Zabrusil me zlobnež je semkaj,

Tukaj enako trpim ! Le čakam še konec trpljenja,
 So mi bogovi že več namenili tukaj na zemlji ;
 Usmili se mene, preblaga ; najprvo sem tebe zagledal
 Po neizmernem trpljenju, ljudi ne poznam tu nobenih,
 Mesta, dežele, ne krajev obljudenih zemlje sosednje,
 V mesto pokaži mi pot, poskrbi mi kako obleko,
 Da se ogrnem v rjuho, v kateri je bilo perilo.
 Česar srcé poželi, naj dado pa tebi bogovi,
 Hišo in zraven možá, naj spremlja te blagoslov božji
 Lepšega, boljšega tu na svetu ne najde nobeden,
 Kakor če žena in mož v ljubezni presveti živita,
 Mirno vladata dom, sovražnike žali to strašno,
 Radost prijateljem vsem povzročat veliko veselje.
 Jako priročna devica mu dala na to je odgovor :
 „Tujec, ne zdiš se mi slab in nisi bedakom podoben,
 Dobro si došel v naš kraj, v deželo, ne bodeš po-
 [grešal
 Čedne obleke, reči, katerih pogrešaš obilno ;
 Vsega dobiš, kar prosilec dobiti tu sme po pravici.
 Mesto pokazati čem ti, imé ti povedati roda ;
 Bivajo v mestu ljudje, Fejaki so, vsi poljedelci ;
 Visokodušnega kralja Alkinoja jaz sem pa hčerka,
 Dana očetu je moč podrejeno vladati ljudstvo.
 Rekši tako je poklicála brž lepolase služabnice,
 Vstaviti se jim veli : „Zakaj ste zbežale od tukaj ?
 Menite ve, da namen ga zlobni je semkaj pripeljal,
 Taki še zdaj ne živi in rojen ne bode nikoli,
 Ki bi prinesel v deželo Fejakov le gnêv in sovraštvo,
 Slogo da rušil bi, mir, ker koncem sveta mi živimo,
 Skoro osamljeni ljubčki bogov tu ob morskih valovih,
 Nimamo zveze nobene z nikomur, samevamo sami.
 Potnik zgrešil je le pot, usoda ga sem je donesla,
 Treba je njemu postreči, saj Zenovi vsi smo enako,
 Tujci, berači in mili darovi so revežu dragi ;
 Jestí in piti možú ve dajte služabnice brdke,
 Zraven ga še okopajte v potoku, kjer veter ne piha.“
 Reče ; molčale so vse, a druga je drugo bodrila ;
 Zdajci Odiseja brž odpeljejo k morskemu bregu,

Kot Navzikaja veli, Alkinoja hčerka prekrasna.
 Dajo zdaj njemu še plašč in suknjo v pokritje telesa,
 Z oljem mazilijo ga, iz zlate posode, prav tolstim;
 Njemu velijo potem, naj v valih se reke okoplje.
 Devam na to on veli, Odisej bogovom enaki:
 „Malce stopite na stran, ve deve, da sam se obrišem,
 Z ramen operem še sol, se z oljem mazilim dišečim,
 Kajti že dolgo imel krepila jaz takega nisem,
 Kopal se vendar nikdar ne bodem več v vaši bližini,
 Kajti me skoro je sram, deklic krasoličnih in brdkih.“
 Reče; odstranijo proč se zopet k kraljičini svoji.
 Morsko opere si sol sam božji trpin raz telesa,
 Ki mu je krila život in hrbet in ramena močna,
 Pene obriše raz glave in tolsto vodovje odstrani.
 Ko se je dobro okopal in z oljem lepo pomazilil,
 Se je oblekel v obleko, darilo kraljičine zale.
 Tak pomladi ga Atena, ta Kronida hčerka prijazna,
 V taki opravi, miloti, krasoti je večji in lepši.
 Bujne mladeniške rasti z okrašeno kodrasto glavo,
 Kodri na glavi stojé zaručeni v lilje cvetoče;
 Kakor ovije kak mož srebrne izdelke si z zlatom,
 Ko ga je Palas Atena umetnosti raznih zučila,
 Ravno tako mu boginja zdaj glavo in ramena venča,
 Šel na obmorski je breg ves ginjen in poln krasote;
 Kak ogleduje zdaj stas Odiseja sama kraljičina,
 Čudom se čudi, rekoč spremljevalkam sledeče besede:
 „Čujte me, ve beloročne deklice, karkoli vam rečem,
 Tega moža ne preganjajo vendar bogovi nebeški.
 Vsi, saj gotovo je bil mu eden naklonjen v dobroti,
 Ker ga privedel je v krasno deželo Fejakov prijaznih.
 Mož se mi zdel je poprej neznaten, a zdaj je podoben
 Skoro nesmrtnim bogovom, ki bivajo v sinjih ne-
 [besih];
 Takega ko bi moža dobila v deželi soproga.
 Deklice, dajte jedil potrebnih mu zdaj v krepilo!
 Rekši tako, jo ubogajodeklice hitro, poslušne.
 Tujcu jedila nesó na breg in pijače potrebne.
 S slastjo je jedel in pil tam božji trpinče Odisej,

Jedel je zmerno in pil, pogrešal krepilne je hrane.
 Novega nekaj omisli si beloročna devica,
 Hitro naloži na voz oprano perilo in suho,
 Mezge napreže takoj, imele so močne podkove.
 Tujca prijazno bodri, mu reče zdaj dobrodelečca:
 „Idi ti tujec z menoj! Te hočem na dom moj peljati,
 V moj ga očeta junaka palačo slovečo, prekrasno;
 Tamkaj boš videl prvake Fejakov, uzorne posebno;
 Stori karkoli velim, ne zdiš se mi ti neukreten.
 Z nami ti hodi po poti čez travnike, polja cvetoča,
 Z mojimi deklami peš podaj se za vpreženim vozom;
 Tamkaj na strani zaliv je z ozkim vhodom prirejen.
 Ladje enakostesane tam ožijo pot in počivajo,
 Tam se nahaja še trg z Pozejdona krasnim svetiščem,
 Ta s kamenitim je tlakom utrjen in spretno okinčan,
 Delajo tam se vrvi in prodajajo kinč jadrovine,
 Vesla in drugo primerno orodje za ladje uporabo,
 Kajti Fejaki ne ukvarjajo mnogo se z tulom in lokom,
 Ampak edino skrbé za jamborje, vesla in ladje.
 Z brzimi ladjami jadrajo oni po morju širokem,
 Toraj poslušaj, ker nočem da brusijo svoje jezike
 Razni ljudje, bi spodtikali smelo se lahko vsled
 [spremstva,
 Lahko vas sreča kedó iz slojev nižjega ljudstva;
 Rekel bi: kdo je ta tujec, ki gre z Navzikajo v sprem-
 [stvu?

Velik je mož in pa lep! Oh kje ga je vendar dobila?
 Ta bo gotovo soprog; dobila ga ona je sama,
 Li ga pobrala je z ladje, katero donesel z daljave
 Val je in strašni vihar. Saj tacega ni v bližini;
 Ali je prišel kak bog, ko njene je želje zašlišal,
 Bolje bi bilo, ko šla bi bila ga zbirat na tuje.
 Kajti fejaški snubači, sinovi uzornega plemstva,
 Zdiyo se ji premalo koristni. Tak bi ugibalo ljudstvo,
 To bi mi bilo v sramoto imetju in pa dostojanstvu,
 Tako početje jaz grajam v smislu enakem kot drugi.
 Starišev, ako ljubav bi plačala jaz z nepokorščino,
 Se pridruživši možem pred javno, očitno poroko.

Tujec poslušaj me ti, karkoli ti zdaj jaz svetujem!
Ako želiš, da moj oče te v tvoje domovje odpele,
Blizu poti tam je tempelj, Ateni je isti posvečen,
Tamkaj izvira studenec, zelene livade namaka.
Tam je sezidal svoj dom moj oče z obsežnimi vrti,
Daleč od mesta je, čuj, kot klicarja glas se razlega,
V senco ti bode nek bog tam, čakaj, da pridemo v
[mesto]

In da dospemo na dom, očeta lastnika imetja.
Lahko boš spoznal naš dom, pokaže ti otrok ga kateri,
Niso na isti način sezidani dvori Fejakov,
Dom Alkinoja blesti junaka pred drugimi vsemi,
Ko na dvorišče ti prideš, prehodi dvorane po vrsti,
Stopi v hišo, objemi kolena tam materi moji,
Tam pri ognjišču sedi, pri ognju se greje žarečemi;
Ona kolovrat vrti in volno škrlatno ovija,
Ravno ob stebru sloni, za njo pa sedijo device;
Zraven pa sedež stoji pripravljen za kralja, očeta,
Kjer kot nesmrtnik bedi, krepcaje veselo se z vincem.
Materi moje kolen dotakni, se iste objemi,
Da boš vrnitev nekoč veselo še zrl in kmalu,
Ako nje milost dobiš in srce nje ganeš gotovo,
Trdno zaupati smeš, da videl prijatelje b' deš,
Krašni, prekrasni tvoj dom, posestvo, imetje očeta.
Reče kraljčina to, a z bičem bliščečim poganja
Mezge, da skočno tekó, prek reke obrežja hitijo
Skokoma; tolče podkev, upogibljejo naglo kolena,
Vajeti sama drži, zadržuje v teku konjice,
Da jo dotekajo nje spremljevalci, Odisej in dekle;
Modro in spretno vihti svoj bič in krmili voziček,
Solnce zahaja, v prekrasno lesovje dospejo vsi srečno,
V Palade gaj, kjer se vsede Odisej, poklekne in moli:
„Čuj zmagovalka me, hči gromovnika božjega otrok,
Čuj in poslušaj me zdaj, ker prej me nikdar nisi čula,
Ko me preganjal je bog srdito, ki ruši bregove,
Daj, da jaz milost dobim, pri ljudstvu usmiljenje
[zraven]!“
Rekel tako je proseč; usliši ga Palas Atena,

Vendar se mu ne prikaže, boječ se še brata, očeta,
Ki nepretrgoma le je preganjal Odiseja vedno
Dokler ni prišel domov, sovražil ga je on srdito.

Vil. Spev.

SNOV: Pri Ateninem logu se je ustavil Odisej in molil k svoji
mogočni zaščitnici, da bi ga Fejaki gostoljubno sprejeli. — Nav-
zikaja je prišla v kraljevi dvor svojega očeta. — Blizu mesta mu
je prišla Atena Minerva naproti v vidni podobi mlade deklice
z vrčem v roki. Odisej jo prosi, naj ga pelje v hišo Alkinoja.
— Odisej občuduje visoki dvor in vstopi v kraljevo dvorano, kjer
so bili zbrani plemenitniki pri obedu. — Lokavi Odisej pripo-
veduje kraljici, kdo da je, odkod, kdo mu je dal to obleko. —
Dalje ji opisuje blodnje po morju, strašne viharje, otok Ogigje,
kjer prebiva lepolasa Kalipsa in pri kateri je ostal sedem let.

Molil tako je Odisej, prekrasni božanski trpinec.
V mesto Navzikaja šla je, konje pognavši prav naglo.
Vendar v prekrasni ko dvor očeta je srečno dospela,
Vstavi pri vratih takoj se. Pridejo bratje okoli,
So po podobi vsi nesmrtnikom skoro enaki;
Mezge razprežejo brž, perilo razložijo z vozov,
Hitro v shrambe znesó. A hišna zdaj Eurymeduza,
Ogenj potrební užgé. Nekoč pripeljali mornarji
Njo so v Epejzo v dar, zvolivši jo kralju Alkinoju,
Kteri češčen kakor bog, slovel je pri ljudstvu fe-
ljaškem

Ta Navzikajo lepo zredila je njemu v palači.
Ko je že ogenj gorel, kosilo zdaj brzo pripravi.
Toda Odisej podá se v mesto in Palas Atena
Z gosto zagrne zemljó ljubimca, skrbeča za njega:
Da bi Fejakov kedo ne pikal ga z ostro besedo,
Žalil ga in sramotil, vprašaje ga raznih podatkov.
Ko tja v mesto dospel Fejakov je jako prijazno,
Brž bistrooka že hči mu Zenova pride naproti.
Vrček v roki drži, v podobi je krasne devojke.
Stala pri njemu je, zdaj jej reče prijazni Odisej:
„Dete preljubo, brhkó, pokazati li bi mi htelo
Krasni Alkinoja dom? On vlada to ljudstvo mu udano

Tujec sem in siromak, k vam pridem iz daljne dežele;
Z Apje sem krajev doma, potujem sem mnogo že časa
Ter ne poznam tu ljudi, ki mesto in kraj tu imajo.
Njemu zdaj Zenova hči, Atena sledeče odvrne:
„Rada pokažem ti dom očeta, njegovo imetje,
Kamor ti hočeš, naprej v bližini tu biva moj oče.
Idi prav hitro z menoj, te hočem jaz tjekaj peljati;
A ne oziraj se krog, z nikomur mi nič ne govori.
Ti prebivalci, mi znaš, prijazni ti niso vsi tujcem,
Tudi jih ne pogosté, če pridejo trudni z daljave. —
Imajo mnogo skrbi za vožnje prav hitre po morju,
Kajti Pozejdon jim dal je spretnost, podjetnost, v
[vožnjah;
Ladje njih hitro leté, kot tiči njih misli so nagle.“
Palas Atena tako, skrbeča je tujca učila.
Hitro koraka naprej, za njo pa podviza Odisej.
Njega opazil nikdo, Fejakov ni v plovstvu slovečin.
Ko pa skoz mesto je šel, ne pusti lepolasa Atena,
Da sramotil bi ga kdo, ogrne ga s črno temoto,
Skrije mu skrbno glavó, neguje in brani ljubimca.
Občudoval je on trg prostorni in pa pristanišče,
Ladje in kraje za zbor, zidovje z visokimi stolpi;
Strašna trdnjava navzgor se spenja kot čudež v vi-
[šine.
Ko sta dospela domov, na dvoru se deva ustavi.
Zenova rekla je hči, ta modrooka Atena:
„Tujec, tu vidiš zdaj dvor, kaj sem kaj si ti se namenil?
Čuj, plemenitniki vsi pri dobri večerji se zbrani;
Vstopi pogumno naprej, ne boj se nikogar v krogu!
V družbi veseli so zdaj, gostijo se gostje različni,
Možu pogumnemu, glej, posreči se vse po naključji,
Tudi če pride do tod, od krajev oddaljenih silno.
Ti pa poišči takoj kraljico, premilo vladarko;
Zove Areta se ta, rodili so vrli jo starši,
Tisti od katerih sam kralj Alkinoj po rodu izhaja.
Navzitoj bil je sin Pozejdona zemljetrestitelja.
In najkrasnejše vseh dev imenoma Periboeje,
Eurymedonova hči, najmlajšega in blagodušnega.

Ta pa je vladal potem velikane in hruste mogočne.
 Pahnil pa sebe in ljud je zlobni v nesrečo, pogubo;
 Hčerko posilil je bog, da Navzitooj se rodil je,
 Vzorni Fejakov vladar, katerega ljudstvo je čislalo.
 Navzikooj je imel Alkinoja in Reksenorja,
 Umrl je ta brez sinov, Apolonov lok ga je ranił,
 Novoporočeni, hčer edino v palači Areto,
 Bratovo Alkinoj vzel za svojo je blago soprego.
 Z srčno ljubeznijo vsi Areto so ljubko ljubili,
 Alkinoj zdaj je vladar, otroci njegovi so pridni,
 Ljudstvo udano jej je, jo čislajo vsi kot beginjo,
 Vse jo pozdravlja lepo, po ulicah ko se sprehaja.
 Ta je imela razum, prav spretno vladati ljudstvo,
 Spore pomirila mož je modro, previdno vse sama.
 Tujec če vlada ti tu, boš srečen in pa zadovoljen,
 Zrl prijateljev broj boš, srečno domov se vrniš!
 Tak govorila je hči, ta Zenova krasna Atena
 In proti morju nazaj zletela je dražestna, mila.
 Hitro čez morje je šla iz Serije ljubljenih gajev,
 Da k Maratonu prišla je v ulice dolge Atene,
 V krasni Erehteja dom. Odisej gre zdajci v palačo,
 Krasno Alkinoja tja, ko tuhtal je mnogo v srcu;
 Prej kot stopil na prag, pregledal visoke je dvore.
 Kakor žar solnca žareč in kakor sijaj blede lune,
 Tak se Alkinoja dom svetil je v sijajnemu blišču.
 Dvigale so ob stranéh se bronaste stene visoke,
 Skoro do praga, a krov je bil ves iz plavega jekla.
 Vrata so često z zlatá, zapirala vse so prostore,
 Stebri so bili s srebrá, sloneči na bronastih temeljih
 Venec je srebrno zlat, obroč na vratih enako.
 Stali ob strani so psi, umetno Hefajstovo delo,
 Katere vpodobil je sam z razumom in duhom velikim;
 Stražili udano so dvor, kot stražniki, čvrsti ob strani.
 Stali prežeči so tam, a vedno enaki, nesmrtni.
 Bile stolice povsod v dvoranih so vse pregrnjene,
 Stole, preproge okrog so krile prav lične veznine.
 Delo je umetno z veznin to žene so same storile.
 Sedež so bili nekak Fejaških visokih vladarjev,

Ko pri kraljevih pojedinah jedli in pili so skupaj,
 In se gostili ves dan, so bili prav židane volje.
 Zali mladenči okrog so bili prekrasnih altarjev,
 Baklje goreče držeč, svetivši vsem gostom prijazno.
 Ko so pri nočnih pojedinah se veselili razkošno,
 Petdeset služkinj je tam služilo na dvoru kraljevem;
 Žito so mlele te, a druge so tkale in pletle,
 Predle so prejo trdno, vretena so urno vrtele.
 Platno natkano lepó, svetilo se je kakor olje.
 Saj so Fejaki mornarji izvežbani, vrlo učeni,
 Ter so umevali prav, krmiliti vse brzoladje.
 Ženske so bile tako v umetnosti tkanja odlične,
 Saj jih učila nekoč Atena je modra in skrbna,
 Z duhom razuma obleko res čudežno prav ukrojiti.
 Zunaj pred dvorom se vrt raztezal je skrbno obdelan,
 Z zidom lepo ograjén, ves poln različnega sadja.
 Listnati vrhi drevés štrleli ponosno so k nebu,
 Polni prav sočnatih hrušk, oliv in zelenih granatov,
 Pisanih jabolk in fig je bilo vse polno na drevju,
 Vedno rodívši jim sad, prav slasten, okusen in tečen.
 Drevje po leti, po zimi je s sačjem obloženo bilo,
 Kajti v deželi pihljaj je vetrček gorki, zahodni.
 Hruške na hruškah rodé, na jablanih jabolka rdeča,
 Grozd se pri grozdu drži in figa pri figi uspeva.
 Polje z goščavo je trt obdano in prav rodovitno.
 Grozdi na trtah suše se v vrtov obsežni planjavi;
 Trgajo grozdje, masté za časa vesele trgatve.
 Vrste so polne gredic, dišečih cvetlic različnih,
 Jagode tamkaj zore, na vrtnih gredicah vspevaje;
 Polno dišečih cvetlic, med cvetkami tisoč se najde.
 Tudi studenca sta dva, se vijeta tiho po vrtu;
 Ta za kraljevi je dvor, a drugi za hišne sosede.
 Tamkaj meščani vodó zajemali so za vporabo,
 Tako okrasili so dom Alkinoja skrbni bogovi.
 Dolgo Odisej strmeč motril je čarobo prizorov.
 Ko pa že v srcu vse to pretuhtal je stvarno in modro,
 Hitel čez prag je v dvor, v domovje bliščeče in krasno.
 Najdel Fejake vse, izvišene kneze, vladarje.

Argov zmagalcu takoj so rujnega vinca nalili.
In se spomnivši mirú, nazadnje so mu darovali.
Hitro božanski trpin, Odisej dvorano prehodi,
Z meglo okoli obdan, Atena ga je ogrnila,
Najde Alkinoja koj in krasno soprogo Areto.
Zdajci kraljice kolen Odisej se rahlo dotakne;
Sveta temota sprši se raz glave na kraje različne.
V dvoru obmolkeje vsi, ko tujca zagledajo v družbi.
Zrli strmeč so okrog, Odisej poprosi uljudno:
„O, ti Areta, si hči Reksenorja slična bogovom;
Tujec udano želim, naj tebi soprogi in gostom
Dado bogovi zdaj čast in srečo, življenje obilno,
Vam in pa vašim otrokom v hiši, med ljudstvom
[judanim].
Usmilite mene se vi, pošljite me v sveto domovje,
Kajti tavam okrog, od doma že dolgo odsoten;
V revah, težavah trpim, po svetu jaz blodim okoli!“
Rekši to, séde v pepel, se greje pri ognju ognjišča;
Vsi so molčali okrog, ko grel se je tujec nesrečnež.
Konečno vstane junak Ehenoj, Fejakov starosta,
Zveden, zgovoren možak, ki znal zgodovino je časa.
Isti povzdigne svoj glas, modrostno bodri poslušalce:
„To ni spodobno moj kralj, nasprotno je vsem obi-
[čajem].
Da na ognjišču sedel in čepel bi tujec v pepelu.“
Tihi so zdaj vsi možje in čakajo tvoj'ga povelja,
Tvojih upljivih besed, da tujca vzdignejo rahlo.
Idi, vzdigni takoj zdaj tujca, da k nam se prisede;
Brž ga posedi na stol, a klicarjem zraven stoječim,
Vina prinese véli, gromovniku da se daruje,
Zenu, zaščitniku vseh, Kronidu, posebno nesrečnih.
Hitro oskrbnica da naj tujcu primerno večerjo.
Čyrsti ko zdaj Alkinoj začuje junaka besede
Prime znajdljivega brž Odiseja prav rahlo za roko
Vzdigne ga koj iz pepela, na stol ga pripravljen od-
[pelje].
Kraj mu odkaže, kjer prej bil sinko njegov je najdražji.
Hrabri sin Laodamant, katerega srčno je ljubil.

V vrču za umivanje rok, mu služkinja vode prinese,
Predenj postavi jedil, na mizo donša jih skrbno,
Vreže mu kruha zdaj kos, z jedili mu streže pozorno.
Božji Odisej, trpin je jedel in pil prav zadosno;
Klicarju pa Alkinoj mogočni ukaže sledeče:
„Vina ti Pontinooj nalivaj in vrč napolni,
Gostom kozarce okrog, izlijemo dar da mi Zenu;
On je zaščitnik ljudi, ki spili so in darovali!“
Alkinoj moštvu véli, z besedo vtemeljeno, zbrano:
„Cujte, voditelji vi Fejaški in vsi oskrbniki,
Cujte, vse to vam povem, ker srce mi v prsih trepeče,
Zdaj po večerji domov odhitite, se odpočite.
Hočem vas več starašin povabiti jutri v posvete;
Tujca da mi pogostimo, darujemo zraven bogovom,
Da odredimo potem, kako ga v domovje odpošljemo
Varno, da pot izvrši, ter spremstvo mu varno podamo,
Da bo užival radost, oddaljen od vaše dežele.
Zlega, da njemu se nič, na poti ne bo pripetilo,
Ko se je vračal domov, a tam naj ga čaka usoda,
Kakor sestrice so nit življenja mu predle ob rojstvu.
Morda je prišel z nebes nesmrtnikov kdo veko-
[večnih,
V vidni podobi se nam pokažejo včasih mogočni.
Mišljenje drugo o nas gojijo resnično bogovi,
Kadar vslovesnem sijaju nazdravljamo mi jih z darovi;
Z nami v vrsti sedé in jejo pri našem obedu.
Čestokrat pa se zgodi, ko tujca popotnika vidijo,
Da se poskrijejo brž, sorodni smo jim in najbližji,
Kakor so divji Kiklopje in neukrotljivi gigantje.“
Njemu odgovor je dal zvijačni Odisej božanski:
„Tega ne misli nikar, saj nisem bogovom podoben!
Ti so v nebesih doma, Olimpa višav oblastniki.
Ne, po obliki in rasti, enak sem ljudem umrjočim.
Najbolj nesrečnega vseh zemljanov gotovo poznate;
Reven sem in siromak, primerjati z njim se ni dobro!
Znal bi povedati več, trpljenje še večje navesti,
Kteri bogov je nasvet, zadal moji duši potrti!
Prosim pustite me zdaj, da jem in napijem se malo.“

Če sem pa reven potrta, nesramnega bolj se ne najde,
 Kakor ostudni je glad, ki resno obupnika sili,
 Dalje spominja jedil, pijače potrebnih užitkov;
 Globokočutno pretrese vso dušo nesrečnemu možu,
 Tak sem vznemirjen in plah, po rednej pa vedno zah-
 teva,
 Novih jedil in pijač, pozabim pri tem na trpenje,
 Dokler popolnoma glad ukročen in in pa pomirjen.
 Kar mi obljubil je kralj, to jutri za rano zvršite
 Ter me pošljite domov, nesrečneža želje uvažujte!
 Leta in leta srcé razjeda mi že shrepenenje,
 Da bom že videl enkrat soprogo, imetje in hlapce!
 Želji Odiseja brž plemenitniki so ugodili,
 Ter so sklenili na dom poslati ga glasom zahteve.
 Ko darovali so dar pijače in pili zadostno,
 Šel je vsak na svoj dom, da vleže se mirno k počitku.
 V dvoru ostal je le sam Odisej božanski sedeči;
 Zraven je sedel še kralj, kraljica Areta, soproga.
 Dekle pospravljale v kraj opravo omizja so skrbno.
 Zdajci Areta prične, ta diljenoročna vladarka;
 Kajti spoznala je plašč in suknjo površno, prekrasno,
 Ktero kraljica nekoč je stkala z devicami svojimi;
 Hitro ga nagovori, mu reče krilate besede:
 „Moram te tujec jaz zdaj izprašati raznih podatkov.
 Kdo si? Odkod si prišel? Kdo dal ti je to le obleko?
 Nisi li morda trdil, vihar da te sem je donesel?“
 Odgovori Odisej znajdljivi, božanski ji reče:
 „Težko, kraljica zelo navajati moje je reve,
 Ti razvrstiti veš bôl, ki meni je bil prizadet.
 Dalí bogovi hebes so meni trpljenje različno.
 Vendar navesti ti čem, kar vprašaš zdaj stvarno, iz-
 vestno.
 Daleč na morju otok Ogigja stoji prav samotni;
 Kjer le Atlantova hči, zvijačna Kalipsa domuje.
 Je lepolasa zeló, a strašna boginja v podobi;
 Z njo ne občuje kak bog, človeka nobenega nima,
 Mene nesrečneža glej, peljala je v lastno domovje;
 Ko mi na morju vihar je ladjo razbil in uničil.
 Bilo je skoto brez skal, vetrovom nikakor dostopno.

Moji tovariši vsi utonili so v mrzlem valovju,
 Ladje porušene kij objel sem in pleval po valih.
 Taval okoli deset sem dni, a glej v noči deseti
 Peljejo me nebeščani v Ogigjo, kjer biva Ka lipsa.
 Je lepolasa zeló, a strašna prestrašna, boginja,
 Vsprejme me in pogosti, življenje mi zopet je dala
 Mi obetaje nesmrtnost, če hotel pri nji bi ostati,
 Zraven še trajno mladost, čvetočo in čilo živahnost.
 Vendar ni mogla srcá za se pridobiti za stalno.
 Sedem ostal sem tam let plakaje in solze točivši,
 Z solzami močil solzeč obleko ambrozje sem vedno,
 Katero mi dala je v dar. Ko leto že osmo skončuje,
 Mi nasvetuje, domov peljati se kakor ukazal
 Kronij je in odredil. Srce se je njej omečilo.
 Ko me z otoka spusti, na plavah privezanih trdno,
 Vina in raznih jedil mi dala je potom odhoda;
 Z jelom in pilom z obleko me še obdaruje bogato.
 Vetr ugoden potem, za mano je varno poslala,
 Ko pa že dni sedemnajst vodovje sem gledal nez-
 [merno,
 V silni razdalji na to, zagledal sem dan osemnajsti
 Vaše dežele okraj, prizori so me razvedrili!
 Toda nesrečnež, trpin; Pozejdona jeza me zgrabil!
 Zemljetrestitelja srd zadene mi mnogo bridkosti,
 Zraven razbil mi vihar je ladjo na morskih valovih.
 Bilo mogoče ni več na plavu krmiliti dalje;
 Besnih viharjev vpliv mi potvanje daljno ustavi,
 Ladjo vrtinec vrti, vihar jo razbije besneči.
 Rešil sem često se nag, plavaje dospel sem k bre-
 [govju,
 Kamor sinoči dospel sem, truden, upehan zadostno.
 Tja na otok me vihar pretiral je s krutim valovjem,
 Skoro pogoltne me val v vodovja kipečih vrtincih,
 Ko me zabrusil je v stran, v obrežja prestrašno ska-
 [lovje,
 Toda ubežal nazaj sem, plaval naporno do konca.
 Tu sem obrežje dobil, ugodno ožino, nizkotno.
 Bilo je skoro brez skal, vetrovom nikakor dostopno.

Ves onemogel na kraj sem prišel, se je zvečerilo.
Božjega toka sem breg zapustil in zlezel v grmovje,
V suho sem listje zaril se z dušo globoko potrto.
Sladki zapustil me sen je skoro ob solčnem zahodu,
Mirno prespal sem vso noč, do zore, do ranega jutra.
Tam na obrežju morja, zapazil sem deve igrati,
Hčerke ti blage in z njo, katera bogovom enači.
Njo sem poprosil lepo, uzornega mišljenja devo.
Vedla se ona je res dostojno mladeniški dobi;
Kajti mladost je norost, nespametna čestokrat silno.
Dala je meni jedil in sladkega vinca v krepilo,
Me okopavši čisto, obleko mi je darovala,
To sem povedal potrto, resnično ti vse kot je bilo.
Njemu dejal Alkinoj na to je sledeče v odgovor :
„V takem slučaju ni prav postopala hčerka mi draga,
Takrat bi bila dolžnost nje, tebi pomagati hitro,
Te pripeljati v naš dvor v spremstvu deklet krasno-
[ličnih.

Karati moram je že, zakaj te ni brž pripeljala
Semkaj v ljubljeni dvor, iskati krepil si, nasvetov.“
Hitro na to mu podal Odisej je govor prav mili :
„Prosim, vzdrži se kralj, ne karaj mi vrle ti hčerke !
Saj mi velela takrat je služkinjam naglo slediti ;
Jaz sem se branil in bal, da tebe ne žalil bi oče,
Sram me je bilo zeló in bal sem se tvojega srda.
Nagle smo jeze ljudje, zavistni drug družemu tukaj!“
Njemu nato Alkinoj je dal brž sledeči odgovor :
„Nisem po naravi jaz tak, jezil da bi se brez potrebe,
Saj je sposobnost povsod najboljša v vsaki zadevi.
Naj bi pač oče mi Zen, Atena in Fojbos Apolon,
Storili, da mišljenja mož kot ti tak vzornih značajev,
Snubil pač mojo bi hčer, za zeta ga radostno sprej-
[mem ;

Hišo in hčerko mu dam, imetja če tu češ ostati.
Nočem, da hotel bi kdo Fejakov te zadrževati,
To ne ugaja Bogu ! Odpošljem te jutri če hočeš
V tvoje domovje in dam ti ladjo, veslarjev obilno.
Ti boš počival medtem in v morski tihoti zasnival.

Lahko se bode voziti po morski gladini široki,
Prideš v kratkem domov, kjer zrl boš hišo, očeta;
Boš se prepričal že sam, izvrstne imajo veslarje.
Če je oddaljen tvoj dom, kot sama Eubeja je daleč
Pravijo naši ljudje, da kraj ta je precej oddaljen;
Ko Radamanta nekoč so k Titiju v spremstvu peljali,
K njemu ko šel na poset brez trudov, težav je po-
[sebnih,

So uporabili dan, trudivši se z vožnjo težavno.
Lahko prepričaš se sam, kako so izvežbani dobro;
Čvrsti veslarji so to, mladeniči moji mornarji!
Ladje po morju hité, kot čolni veslarski ugodni.“
Rekel tako je, vse čul je božji trpinče Odisej.
Ginjen ves začne potem pobožno moliti v zahvalo:
„Oče odpusti ti, Zen, Alkinoj da bode izpolnil,
Kakor obljubil je. Slava mu večna naj bode donela,
Jaz pa se vrnem domov, želim to že iskreno davno.“
Pomenkovala tako, med sabo sta dolgo se stvarno.
Liljeročna takoj vladarka ukaže deklicam,
Gostu v dvorani lepo zrahljati, ležišče postljati,
Zgrnejo polno preprog, podzglavje prav mehko vre-
[dijo,

Dajo volnenih odej mu in kar potrebuje še zraven.
Dekle po sobah hité svetilko v rokah držáje.
Kar je potrebnega brž pripravijo in vredijo,
Tujcu velijo podati k počitku se v mehko ležišče.
Rekle so dekle tako, želeč mu ugodnost počitka.
Tujca pokličejo zdaj, da se posloví in odríne.
Alkinoj v sobi je spal palače prostorne, prekrasne;
Njega kraljica krasi z zvestobo mu vedno udana.

VIII. Spev.

SNOV: Drugo jutro na vse zgodaj sta se napotila Alkinoj in gost v zbor, da bi se posvetovali kako bi spravili gosta v domovino. — Po zborovanju povabi kralj plemenitnike v svoj dvor, kjer jih pogosti. — Pri gostiji je bil tudi navzoč slavni pevec Demodok, ki je opeval trojansko vojsko, Odisejeva potovanja, spor Odisejev z Ahilejem. — Obedu sledijo bojne igre. — Na-

birajo se darovi za Odiseja. — Vrší se nov obed. — Demodok opeva vnóvič slavo Odiseja. — Odisej pripoveduje važne dogodke svojega življenja.

Zgodaj ko jutranji zor je kraje porajal okoli,
Vstane z ležišča takoj Alkinoj v slavi mogočni.
Vzdigne se še Odisej božanstveni, mest zmagovalec,
Pelje k Fejakom v zbor junaka prekrasnega silno,
Alkinoj, tjekaj na trg, kjer čakali so ga že zbrani.
Vsede se tja na klopi, uglajene in kamenite.
Palas Atena pa gre po mestu od hiše do hiše;
Skoro podobna je vsa Alkinoja klicarju v stasu;
Ima v mislih le to, odpeljati domov Odiséja;
Hodi pozorno okrog, vspodbuja uzorne prvake.
Pridite, reče, vi v zbor, vladarji Fejakov razsodni,
Prošnjo da čujete vsi mladenči na poti v domovje,
Kteri je prišel na dom Alkinoja modrega rano,
Semkaj čez morje ves plah nesmrtnikom skoro e-
[nači.

Lično krasno govori; a srce mu v prsih trepeče.
Hitro zasedeni vsi so sedeži bili na trgu,
Ljudstva iz raznih stanov se zbere v obilnem številu.
Občudovali so vsi tam sina Laerta v zboru.
Saj mu razlila ves sij je Palas Atena božanska,
Čudno miloto in kras na glavo, na ramena, pleča.
Velik, krepak se je zdel, bil čvrste rasti je in mlade;
Tak se Fejakom prikupil z marljivim je vzglednim
[vedenjem,
Vzvišen, častljiv je bil, prav spreten zmagalec v bojih.
Skušali so ga povsod, priljubil se vsem je v zboru,
Zbrani se v vrstah tišče, Alkinoj začne govoriti:
„Tujec ki došel je sam, nahaja se v naši sredini,
Ni mi zadostno še znan, odkod da je došel ta revček.
Došel ne vem prav odkod, od vzhoda, zahoda je
[semkaj.

Srčno želi on domov; potuje iz daljne tujine;
Hoče zdaj iti domov, le čaka določb še odhoda.
Vkrenimo mi kaj za pot po stari poznani navadi.
Daleč, oj daleč zašel je semkaj od vzhodo-zahoda.

Prosi odhoda določb in hoče odriniti dalje,
Rešimo po običajnih navadah še to mu vprašanje.
Tujec nobeden, ki iskal zavetja pri meni ni čakal
Dolgo, da ne bi dobil pomoči in pa sredstev po-
[trebnih.

Ladjo mi hočemo zdaj spustiti v morje presveto,
Treba mladeničev dva in petdeset je še k podjetju,
Spretno da vse izvrše, pokazali moč so že večkrat,
Ko ste na vaših klopeh že vesla trdno vtrdili;
Hitro stopite na kraj, na dvoru se našem krepčajte,
Zraven za vožnjo jedil, pijač vzemite zadostnih!
To je, mladenči, ukaz, katerega jaz vam veleвам,
Vi pa veljavni možje, z menoj se podajte v dvorano,
Da pogostimo lepo, še tujca sedaj pred odhodom.
Naj ne odreče uslug mi nihče potrebnih storiti.
Dalje Demodoka brž mi, pevca k zabavi pozvajte;
Saj mu dodelil je Bog dar petja, da vse kratkočasi,
Kakor veleва srce, bo glasno nam strune zabrenkal.
Rekši tako, je odšel kralj s plemiči proti domovju.
Klicar koraka naprej, božanskega pevca pokliče.
Dvainpetdeset vkup se zbralo je vrlih mladenčev,
Kot je bil kraljev ukaz. Že grejo do bregov vodovja,
Da prirede za odplov potrebno po kralju ukazu.
Ko so do ladje prišli, na bregu je stala čakaje,
Pahnejo naglo jo tja v vodovje peneče, šumeče;
Jadra pripnejo na vrh zdaj usnatih stebrov visokih.
Vse kot je modro in prav še vesla pripnejo bliščeča,
Jambore hitre vtrde in brza so jadra razpeli,
Ter napote se potem v dvorano Fejakov vladar'a.
Gostov odličnih že broj se zbira v prekrasni dvorani.
Starši, mladeniči glej, zbero se povrstno v prostorih.
Tolpi Alkinov veli, ovc dvajset zaklati debelih,
Osem prav belkastih svinj, dva tolsta domača vo-
[lička.

Kožo odstranijo proč in spečejo gostom pečenko.
Tečne gostije obed krepil je povablence razne.
Zdajci že pride klicar in milega pevca pripelje,
Muze zaupnika glej, mu dobro in slabo je dala,

Vzemši mu čili pogled, dar dala mu petja je slad-
[kega.

Spremljal ga Pontinooj je klicar v dvorano prekrasno,
Ter posadil ga na stol ob stebru tja v vrsto gостаčev,
Harfo na žebelj je djal, ki bil je nad glavo pripravljen.
Vedel mu roko je tja, da mogel pozneje bi najti
Harfo, če rabil bi isto, sviraje gostom v zabavo.
Klicar postavil je mizo in kruha posodo pred njega,
Čašico vinca, da pil bi kadar bi se mu zljubilo.
Bilo je polno jedil, s slastjo so užili gostijo.
Ko poželenje vkroté po jedi, pijači zadostno,
Muza zdaj pevcu veli, naj hvalo junakov opeva.
Pesem je živo obral, prot nebu je slava donela,
Slavnih junakov dveh spor, Odiseja in Ahileja:
Kak sta Pelida nekoč se sprla, si nasprotovaje,
Ko pri obedu bogov se zravsa, skavsata strastno.
Strašno se je veselil poglavar Agamemnon v srcu,
Ker sta najboljša v laseh, Ahajca se zmerjata hudo.
Febos Apolon ves znak označil je prerokovaje
Pytiji, kadar je prag prestopil že on kameniti.
Bilo začetek nezgod je isto vsem Grkom, Trojancem,
Kakor veleval je sklep božanskega Zena mogočni.
Demodok, pevec je čin preslavni opeval ginljivo.
Toda Odisej z roko čez glavo plašč naglo potegne,
Ter si pokrije obraz, Fejaki da solz bi ne zrli.
Božji ko pevec skonča, Odisej oči si obriše,
Z glave potegnil je plašč, kozarec v rokah drži;
Vina nalil je v dar bogovom, v zahvalo pristojno.
A ko je zopet začel opevati zdaj nagovorjen,
Kot so mu ravno takrat plemenitniki nasvetovali,
Pesmi se prav veseleč prijetnih in milodonečih,
Zopet pokrije obraz Odisej in solze pretaka.
Gostom enako je skril vse solze deroče po licah;
Tujca potrto, bridkost je opazil le Alkinoj sam,
Kteri v bližini je čul vzdih globoko čuteče.
Kralj govoriti prične, preljubemu ljudstvu vелеva:
„Čujte vodniki me vi, in svetniki, ki ste razsodni,
Nas je nasitil obed, nam srca je harfa vedrila.

Zdajci na prosto, le ven, poskusimo v bojnih se igrah
Gost, da vrnivši domov se, znal bo povedati svojcem,
Kak nadkriljujemo vse mi narode v spretnostih

[raznih;

Zlasti pa v boju s pestmi, v borenju, skakanju, letanju.
Rekši tako je odšel, sledili so njemu Fejaki:

Gostje so vstali takoj, odšli so na trg s svojim kraljem.

Klicar obesil je tja na žebelj, že harfo donečo,

Sel je pozorno pred njim, po poti kot šlo je občinstvo

Gledat boriteljev broj in iger različnih uspehe;

Mnogo privrelo na trg je ljudstva z velikim kričanjem,

Polno mladeničev tam, plemenitnikov bilo je zbranih.

Skušajo prvi se, glej, kraljevi sinovi v tekanju,

Halij Laodamant in Klitonej zadnji je zmagal.

Vstali po konci potem so Alijonej, Okjal, Eleater,

Nantaj in tudi Primnej Anhjal, Eretnej in drugi,

Pontej in Anabesin, Prozej, Thon čvrsti junaki,

Amfijal, Tektona sin, Polinej in Eurijal hrabri,

Bojnemu bogu enak, ki mnogo je ljudstva premagal;

Prišel je Naubolid sam, po rasti, podobi najlepši.

Vzdignejo trije potem se Alkinoja vrli sinovi:

Halij, Laodamant in Klitonej, hrabri bojevnik.

Skušajo v hitrosti nog med sabo potem tekovati.

Bil je odmerjen jim tek, od cilja zleteli so h krati,

Po tekališču leté zaprašenem, kar se je dalo.

Čujte, prehitel je vse, junak siloviti Klitonej!

Kolikor mula dobi pred bikom prostora v oranju,

Tak je pohitel junak s tekalci pred drugimi k cilju.

Skušali spretnost so vsi, tekrovaje med sabo po

[vrsti,

Vendar zmagalec je bil pred drugimi Eurijal čvrsti.

Ko so borilci srce si z igrami razveselili,

Rekel Alkinoja sin, Laodon je vsem zborujočim:

Vprašajte tujca mi zdaj prijatelji dragi, če igro

Bojno razume in zna, zamore se odlikovati.

On je postavno razvit, pogledjte koleni mu, bedri,

Prsi in močne roké ter žilati tilnik premočni.

Ima zadostno moči, če tudi potrj je v nezgodah.

Morda potrla ga bôl je raznih nadlog in bridkostij.
Znano ni meni gorja bolj strašnega, kakor je morje,
More skončati moža in krepkega ugonobiti;
Čvrst če je, čil in krepák, naj bode on tudi mogočen.
Eurijal reče na to: „Le idi ti k možu, pokličí
Njega zdaj semkaj na boj! Na to je vsprodbujal
[veljaka

Laodamant, prav lepo s prijazno besedo Odiseja.
Tuge da bode pregnal, on skuša v bojnih se igráh,
Dolgo ne bode več tu že čakajo ladje vodniki.“
Ko je Alkinoja sin to čul in zaslišal pozorno,
Stopi on v sredo ljudi in reče Odiseju dalje:
Moraš enako se ti mi skušati danes v bojih,
Če si se tega učil in bojno vrvenje iskusi!
Tukaj nič bolj ne krasi, življenje človeka na zemlji,
Kakor je rok in pa pleč vzvišena moč in veljava.
Toraj poskušaj enkrat, bridkost ti iz srca odstrani.
Tvoja ne bode več pot zdaj trajala dolgo do konca,
Ladja že v morje je šla, prijatelji čakajo tamkaj.
Njemu znajdljivi dejâ Odisej sledeče besede:
Kaj me vi tirate v boj Laodam tako sramoteče?
Tare bôl meni srce še bolj kot vsi boji krvavi,
Mnogo sem rev že prestal, bolesti sem mnogo pre-
[trpel,

V zboru jaz vašem sedim, tu sredi veljakov, prvakov,
Kralja in narod proseč, da dajo mi raznega spremstva.
Hočem oditi domov, kjer čakajo mene že znanci.
Kurjal mu reče nato šaljive, zbadljive besede:
Te ne primerjam možu, katerih je mnogo na svetu!
Ti strokovnjaki, veščaki, so iger voditelji spretni,
Raznih trgovcev okrog, mornarjev in drugih podjetij;
Morda roditelj si ti kupčijstva za velik dobiček.
Vendar podoben ne zdiš se meni kot kaki borilec.
Srpo pogleda ga zdaj, ne modri odvrne boritelj:
„Tujec osoren se zdiš, vpornež, ne znaš govoriti.
Tudi bogovi darov ne dajo vsakemu sličnih,
Vsem umrjočim ljudem, modrost govorjenja zadostno.
Marsikdo majhen je mož, božanstvo pa diči mu govor,

Venča s krasoto mu bog ubrano, lepó govorjenje.
Zrejo le njega vsi, gotovo odločno zadene,
Gladek, sladák je govor, ter prepričevalen, živahen;
Njega vpošteva ves zbor, zamaknjeni so poslušalci;
Kadar po mestu on gre, ljudje občudujejo njega,
Gledajo ga kot boga. A drugi podoben po stasu
Često nesmrtnikom je v njegovi podobi, milobi;
Malo je v tebi in sodi. Glej takemu ti si podebon
Polne besede milin glej stas ti krasán je, vgleden!
Saj bi ne mogel kedo krasnejše podobe storiti,
Vendar ostal tvoj razum je prazen in skoro neyrejen!
Zdražil si v prsih srcé mi, razne počutke še zraven.
Nisi govoril ti prav! Novinec jaz nisem v igráh
Bojnih, kot ti blebetaš, med prvimi bil si jaz menim,
Ko sem bil v cvetu še let, sem svojim očem vse
[zaupal.

Zdaj sem poražen, potrť po raznih nezugodah in revah;
Kajti pretrpel sem zla v viharjih jaz bojih veliko,
V strašnih valovih morja, trpljenje sem bridko jaz
[imel.

Zdaj če sem tudi potrť, se hočem poskušati v igráh.
Tvoje besede peko me strašno, ti užalil si mene.“
Rekši to, zgrabil je brž železno ploščico največjo,
Najdebelejšo od vseh in težjo vseh onih v vrsti,
S kterimi so se takrat Fejaki lepo veselili,
To zavrtil je okrog in vrgel jo, padla je daleč,
Tjekaj čez znamenja vsa, zafrčal je kamen visoko.
Zdajci Fejaki pričnó se k zemlji upogibati nujno,
Ladje voditelji, čuj, ko kamen je frčal po zraku,
Daleč čez znamenja proč je letel zalučan iz roke.
Dajala znamenja vsa Atena je slična Fejakom,
Kakor mladeničev šli so kameni, reče Odiseju:
Slepec bi vsaki spoznal in znamenje tvoje potipal,
Tujec tak daleč leži, od družih oddaljen je vidno.
Bodi ti toraj gotov, saj zmagodobitje je tvoje!
Nihče Fejakov ne bo te v igri gotovo dotekel!
Zmagal si vse, prekosil, ter igre do konca doigral.
Reče boginja tako, a on se raduje presrčno.

Čvrsti Odisej trpin, da našel je vendar prijatelja
Dobrega tukaj med ljudstvom. Fejakom pa reče sle-
[deče :

Lučajte kamenje tja kot mečem jih jaz prav pogumno!
Hvalo ti damo mi gost, verujemo tvojim besedam!
Ker smo uverjeni vsi, da ti ne bahaš se okoli,
Vendar pokazati moč, vpliv, dostojanstvo junakom,
Naj te v bodoče nikdo ne graja več v takih zadevah,
Vzlasti če ima razum, ker pametno znaš govoriti.
Konečno vendar še čuj, da moje besede junakom
Bodeš povedati znal o naših vrlinah, zaslugah!
Ko boš veselo doma, že sedel pri ženi, pri svojcih,
Naših se spominjajoč, kreposti in činov vzornih.
Vrli mladenči sedaj tekmuje vi z mano v igrah!
Ploščo jaz vržem, potem še drugo in daljne sledijo!
Svobodno pridite sem, se skušajte z mano junaki!
Žalili mene poprej s pestjo ste, z rokami, z nogami.
Iger se jaz ne bojim, mož vsaki Fejaški naj pride!
Merim jaz z vsakim se rad, izjemši le z Laodamantom.
Moj pogostitelj! junak, kdo z njim se bo meril v
[tujini!

Z možem uljudnim boril se, svest si prijazne gostije,
Tujec zabit je bedak, brez vrednosti in brez veljave
Ako prijatelja v boj pozivlja on v tuji deželi.
Ko ga vsprejel, pogostil, mu dal je daril še obilno,
Nočem nikogar od vas odbiti in zaničevati!
Čem vpoštevati moč, poskušati z raznimi sredstvi,
Da si sem zveden zelo, posebno v igrah bojevnih;
Vendar napenjati lok najbolje jaz znam in razumem,
Ko bi še toliko mož streljalo z menoj v poskušnjo.
Svojega v tolpi moža zadel bi gotovo s puščico,
Tudi bojevnikov broj, če bilo v vrsti za drugim
Zraven bi spuščali strel v sovražnike strašno srdite.
Enega moža poznam, le ta prekosil me je v loku,
Ta Filoktet je, nek Grk, premagal je mene v boju.
Ko smo Ahajci pred Trojo v metanju se vadili resno,
Druge premagam ljudi, vse strelce na zemlje po-
[vršju,

Smrtnike, kateri jedó svoj grižljaj v potu obraza.
Meriti nočem se več z junaki iz časov minulih,
Z Euritom ne in z Heraklem, z nesmrtniki ti so se
[merili.

V loka vrtenju odšel je Kurit, umrl je naglo,
Starosti žrtev ni bil, Apolon je njega ustrelil.
Kajti porednež ga sam izzival je z lokom do spora,
Kopje zavržem v stran, tak daleč kot komaj kak drugi.
Puščico vrže tja v tir, zažene jo daleč v razdalje,
V letanju me prekosi pa lahko kdo drugi med vami,
Kajti viharo morje je mene zelo oslabelo.
Trpel vsopredno več dni, brez jela in pila sem v
[ladji ;

Udom je zginjala moč, opešal sem že, onemogel.
Rekši to vsi le molče, osuplo strmijo in zrejo.
Konečno vstane še kralj Alkinoj začne govoriti:
Hvalo ti damo mi gost, verujemo tvojim besedam,
Ker smo uverjeni vsi, da ti ne bahaš se okoli;
Vendar pokazati vpliv dostojanstva kreposti junakov,
Naj te v bodoče nikdo ne graja več v takih zadevah;
Vzlasti če ima razum, ker pametno znaš govoriti.
Konečno vendar še čuj, ti moje besede junakom,
Da boš povedati znal o naših vrlinah, zaslugah!
Ko boš veselo doma že sedel pri ženi, otrocih,
Naših se spominjaj kreposti in činov vzornih,
Kakor vpodobil nas Zen od časov očetov je slavnih.
Hvale ne iščemo mi v borenju s pestjo in letanju,
Brzi tekalci smo vsi, veslarji prav dobri in spretni.
Ljubimo godbo, obed in plesne zabave ginljive,
Lišp le menjujemo, kinč in gorke kopeli v zabavo.
Vzdignite hitro se vi, najboljši plesalci, plesajte,
Da bo povedati gost kaj znal o umetnosti vaši!
Čvrsto Fejaki naprej, zaplešite brž po navadi;
Tujec vrnivši domov se, bode obvestil rojake;
Bode opisal ves tek plesanja, krmiljenje ladje!
Ide naj hitro kdo tja, opiše naj harfo donečo,
Za Demodoka leži v ležišču pripravljeno ugodno.
Reče junak Alkinoj in tekel je klicar v dvorano

Kralju harfo vzel je donečo in prav svirajočo.
Zbranih redarjev devet plešišče je v redu držalo,
Ktere izvolil je ljud, da igre so nadzorovali.
Krasno plešišče so brž premerili in uredili,
Prišel je klicar takoj, donesel je harfo donečo,
Za Demodoka nazaj je stopil v sredo mladenčev,
Čvrstih cvetočih za ples, in rajati vsi so pričeli.
Občudovati začel Odisej je gibčnost plesalcev,
Privzdigovaje noge, so poskakovali junaško;
Harfa je pela lepo, zvenelo prekrasno je petje,
Aresa pelje ljubav in pa Afrodite junaške.
Snov iz življenja je vzel nesmrtnih bogov vekovitih,
Kak se združila oba na dvoru sta se veličastnem
Skrivoma. Mnogo je bog podaril, in ognja vladarja
Posteljo onečastil. A hitro donese novico
Helij, ki zrl oba v objemih je skrivnih v dvorani.
Govor bolestni Hefajst, začul je in teče pod dimnik.
Demodok pevec je pel tako čudovito in milo,
Srčno se je veselil zdaj petja Odisej predragi;
Mične je pesmi opel z življenja nesmrtnikov dragih.
Z njim se Fejaki vsi voditelji ladij radujejo.
Laodamant tu je kralj, je svojemu sinu ukazal,
Z Halijem vbere naj ples, ker nihče se drugi ne upa,
Meriti z njima sedaj. Le eden je vrgel še žogo.
Iskro je spretno Polyp naredil iz volne škrlatne.
In se pripogne v znak, visoko že proti oblakom.
Predno dotakne se tal, jo drugi že v skoku ujame.
Drugi od zemlje takoj odskoči visoko po koncu,
Ter ga ujame hitro, še predenj se zemlje dotakne;
Ko so pa žogo v zrak zalučati skušali daleč,
Z njim se radujejo vsi Fejaki, roditelji ladij.
Zemljo teptaje so ples viseče pričeli visoko.
Menjali so položaj, a drugi mladeniči krožili
Vedno so v krogu naprej, so z glasnim bučanjem
[okoli.

Zdajci Odisej junak, tekmuje pogumno in reče:
„Slavni Alkinoj, junak, ti kralj si mogočen in velik!
Škočnih plesalcev se ti lepo veseliš tu na svetu,

Slavo ti vedno trdiš, pogled mi strmenje povzročal
Takrat Alkinoj vladar se srčno raduje v mislih.
Hitro možem je dejal, ljubečim le jadranje srčno:
„Čujte me on je dejal, Fejaški vodniki premodri,
Pameten mož se mi zdi, ta tujec tu v naši sredini;
Saj se spodobi daril, da odhajajočemu damo,
Kajti med ljudstvom dvanajst je knezov voditeljev
[čvrstih,

Kteri pravičnost vršé in meni so udani ponižno.
Dajmo mu vsaki en plašč in suknjo po vrhu v darilo,
Zraven še eden talent, ki zlat bo in pa dragoceni.
Tujcu to hočemo vse v spominek preblagi podati,
Da se bo ginjen vesel, k večerji v zabavo vsedel.
Spravo naj učini Eurjal z besedo, s primernim darilom.
Glasno Fejaki so vsi besedam lepo pritrdili,
Hlapci poslali domov darove so skupno nabrane;
Eurijal pa je vstal sledeči govor podavši:
Alkinoj vzvišeni kralj! Ti gosta si žalil, jaz hočem
Njega pomiriti zdaj, takó kot mi resno vелеvaš,
Glej darovati mu čem jaz bronasti meček z ročajem
S srebrnim, s same kosti je slonova nožnica trdna;
Nova je, vglajena, prav gotovo mnogo je vredna.
Rekši tako mu poda meč srebrni, res dragoceni.
Nagovori ga rekoč, kriljate mu ljubke besede:
Zdrav si mi otec in gost! Užaljenko če sem izustil,
Naj jo viharji neso prav daleč v kake puščave!
Njemu na to Odisej pa reče besede sledeče:
Ljubček mi bodi vesel, bogovi te vsi radostijo,
Naj bi ne rabil nikdar več meča katerega meni
V spravno si dal, v spominek veselih dogodkov.
Meček srebrn, zaključen obesi na ramo široko.
Solnce je ravno zašlo, ko prišli so krajni darovi.
V kraljevi dvor jih znesó na dom Alkinoja vladarja,
Tja pred kraljico vložé prečastna in draga darila.
Množica s kraljem je šla povrstno okoli v spremstvu;
Brž plemenitniki stole zasedli so vse po dvorani,
Kralj Alkinoj je dejal zdaj svoji Areti predragi:
Pridi, kraljica, oblek donesi mi brž dragocenih,

Zraven vzemi moj plašč oprani in suknjo še trdno.
Kotel medeni na plamen položi, da bode zavrela
Voda, da se okopal bo tujec zadostno in čedno.
Ko bo darila že vsa ogledal Fejakov radostno,
Bode gotovo obed z velikim veseljem užival;
Pesmi doneče bo rad poslušal, se v družbi zabavljal.
Hočem posodo mu to iz zlata podati v spominek,
Zenu in drugim bogovom, da bode darila nalival;
On se bo mene in vas z veseljem spominjal odsoten.
Rekel tako je in brž Areta je deklam velela:
Lonec naj poln vodé postavijo tjekaj k plamenu,
Hitro naj drobnih polen na ogenj naložijo suhih,
Da bo podžigal se plamen, voda bo hitro zavrela.
Tujcu poda še zavoj, kraljica gre naglo z dvorane,
Polno napolne jedil, zlata in oblek raznoličnih;
Suknjo in zraven še plašč pridene v zavojček prav
[skrbno,

Nagovori ga lepo z besedami kakor sledijo:
Sam si oglej ti pokrov in zapri zavojček prav trdo,
Da ne oropa te kdo, ko bodeš v domovje se vračal,
Ter boš počival sladko in mirno v notranjosti ladje.
Ko je Odisej to čul, trpin veličastni in skrbni,
Skrbno zapre svoj zavoj in voz el omota okoli.
Kakor od Kirke nekoč se bil je, naučil pozorno.
Služkinje so mu kopel napravile gorko in toplo,
V banjo poskoči. Kopel učvrsti ga gorka prijetno,
Saj se ni kopal nikdar, odkar je zapustil Kalipso,
Kjer se skrbelo je zanj tako, kot za same bogove.
Ko se okopal je ves, z dehtečim ga oljem mazilijo,
Dekle plašč prinesó in suknjo, da v njo se ogrne.
Že Navzikaja stoji zdaj zunaj v divni krasoti,
Ravno pri vratih, lepo obokanih, dvorov prezalih.
Ginjena često motri Odiseja v blišču krasote.
Nagovori ga lepo, mu reče krilate besede:

„Vrlo zdravstvuj mi, ti gost, ko vrneš se v svoje
[domovje,
Včasih spominjaj se me, sem rešila tebi življenje!
Ginjen na to je dejal Odisej zdaj s srcem veselim:

„O Navzikaja, ti hči vladarja Fejakov si brdka!
Ko bi dopustil zdaj Hero soprolog gromoviti,
Da se povrnem domov, tedaj bi se tebe spominjal,
Kakor boginjo vsak dan te molil, častil bom hvaležno;
Rešila deklica blaga si meni življenje naporno.
Rekši tako se na stran mogočnega kralja vsede.
Ravno delivši meso so mešali vino obeda.
Klicar je prišel takoj in slepega pevca pripeljal,
On Demodoka na stol posedel sred gostov je vrlih.
Svinskega tolstega koš je hrbta odrezal, namignil
Klicarju, ter mu dejal, naj da to Demodoku v znake
Moje hvaležnosti. Kos je masten in tečen zadostno.
Klicar ponudi meso Demodoku, naj ga obere.
S srcem hvaležnim sprejel je pevec podano darilo.
Rad bi hvaležnosti znak mu skazal če tudi žalujem.
Radostno pevca ljudje zemljani vsprejmejo v hiše.
In mu skazujejo čast, katera veljakom pristuje.
Muza ga pesmi uči visoke in pevca varuje.
Tak je Odisej dejal in klicar Demodoku nudi,
Vzel je z veseljem junak in z radostnim srcem v-
[sprejme.

Roke steguje vesel in čaka obeda prijazno.
Slast do jedil in pijač se skoro nasititi enkrat
Zdajci Odisej dejal znajdljivi je še Demodoku:
„Demodok, moje srce, te čisla pred vsemi zemljani;
Zenova učila te hči je muza in tudi Apolon!
Grških junakov krasno opevaš ti usodo junaško,
Kak so Ahajci ves čas trudili se in bojevali,
Kakor bi videl in čul dogodke vse sam pozorišča,
Pojdi le dalje, opevaj lesenega konja iznajdbo,
Z Palas Atene močjo postavil je Epeji konja,
Kak ga potem Odisej je spravil z zvijačo v mesto.
Iljon razdjal je potem, in vse oborožene čete.
Če mi opoješ še to tak krasno in pa veličastno,
Hočem potem jaz ljudem povedati tvoje junaštvo,
Da milostljivi ti Bog dal petja je krasne darove.
Reče in hitro prične opevati pevec navdihnjen;
Vojno Ahajcev odpljula je v ladjah stesanih,

Ko se zapalil šotor je tolpo Odisej pripeljal.
Ta je sedela okrog povesod, od Trojancev obdana,
Ravno v trebuhu konja so v Iljona mesto prinesli
Moštvo Trojani hitro, okoli konjiča sovražniki.
Sli s posveti okrog, različne so misli gojili;
Trojega mnenja so bili. Hoteli nekteri so stavbo
Z jeklom razklati, takoj jo drugi s seboj potegniti
Vrh skalovitih trdnjav, zvaliti jo in razdrobiti,
V spravne darove bogov, jo drugi hoteč posvetiti.
Zadnjih nasvet obveljal je, moral se je izvršiti.
Usoda določi pogin, ko Troja bi konja vsprejela,
Ta narejcu je z lesa v njem bili so Grki poskriti
Iljon zlo in pa smrt so Grki v njem zasnovali.
Silni Ahajci kako so mesto vzeli, opel je
Planili ko z odprtih trebuha so konja s prevaro,
Pelje kak tukaj in tam trdnjavo so kako razeljali.
Kak je Oisej ušel, na dom Deifoba junaka,
On, ki bogovom enak je z Menelajom Atrija sinom
Poln poguma, moči podaja se v boje prestrašne;
Vendar z Atene močjo premagal je vse zmagovalce.
Demodok to je opel. Odiseja ganejo solze,
Ginjen je zdihnil skrivaj in solze z očij si je brisal.
Žena zaplaka takoj, k soprogu preljubemu plane,
Zgrudi pred mestom se k tlom, boreč se pred ljudstvom
[pogumno,
Da bi odvrnil strašan dogodek od mesta mladine.
Njega se vidi, kako se s smrtjo bori in tuguje,
Hrbet in ramena glej jej bijejo kruti sovragi.
Zvežejo jo prav trdno, jo tirajo k delu in bolu,
V revah prestrašnih zveno jej lica cvetoča in zala.
Alkinoj tujca bridkost je zrl pozorno in plaho,
Zraven je njega sedel, poslušal vzdihne globoke.
Zbranim zdaj gostom dejal je kralj, ves zamišljen
[z pozivom,
Naj Demodok dokonča, ne poje on vsem le v veselje;
Kajti ne čujejo spev vsi radi in pa dopadljivo.
Kar še povedano tu in pevec božanstveni poje,
Ni še ponehal naš gost, opevati le žatostinke,

Dušo mu tare bridkost, srce mu razjeda otožnost.
Toraj naj peti skonča, da bomo se vsi veselili,
Kajti le gostu na čast pripravljeno je razvedrilo.
To mi želimo vsi, saj to že zahteva omika;
Gostu pripravljeno v čast okinčanje radost je ladij,
Broj raznovrstnih daril, s katerimi ga okrasimo.
Ljub in pa drag kakor brat nam tujec je, ko se nam
[bliža,

Ako občutno srce le malce je in pa dovzetno;
Skrivati vendar ne smeš zvijačno. Kar bodem te
[vprašal

Vse po pravici povej Tako že zahteva omika.
Kako je tvoje ime? Kak starši te zovejo tvoji?
Mesta in drugi ljudje, ki bivajo tukaj v bližini?
Nihče umrjočih ni tu brez kacegakoli imena,
Bogat in pa siromak, ko lučko je dneva zagledal,
Vsaki dobil je ime, po rojstvu mu bilo je dano.
Tvojo deželo povej mi, rojstno ti mesto ljubljeno.
Ako te čejo domov odvesti že moji Fejaki,
Ladje naj naših ljudi pilotov ne rabijo dalje,
Kajti že same vedo mož misli in volje različne.
Znana zatrdno so jim vsa mesta in kraji obmejni,
Sleherno ljudstvo drvi po morskih valovih prav hitro,
Megla ogrinja jih, noč, se bati ni treba, da morje
Bi jih viharo celo požrlo in poškodovalo.
Pravil mi oče nekoč je, Navzisto zval se predragi,
Da nas Pozejdon srdit, je zemljetresitelj okregal,
Ker brez nevarnosti tja smo vsakega radi spremili.
Ta bi bil treščil nekoč, gotovo z ladjo Fejakov
V morja razburkani val, kjer bila je v spremstvu
[bogata,

Mesto bi bil pa obdal z hribovjem visokim okoli.
Starček tako je dejal in prerokoval je oblastno,
Ali bi bog dopustil, izvršil, srce določuje,
Kratko nam pripoveduj, po kakih deželah si taval?
Kakšno dobil si tam ljudstvo odnošajei n mesta ob-
[ljudena?

Divje brez vsakih postav, barbarske brez vsake omike,

Ki so češčenje Bogov ljubili in pa gostoljubnost?
Zraven mi tudi povej, kaj misliš, kaj bridko žaluješ,
Ako Ahajcev in Iljona bridko usodo poslušáš?
To so storili v poraz ljudem, neumrjočih ukrepi;
Da bi unukom ta spev slovel jim v bodočih še činih,
Padel je morda kedo ti v boju sorodnikov dragih.
Kteri najbližji krvi in rodu so našega bili?
Ali prijatelj, junak udanega dobrega srca?
Kaj resnično večkrat je zvesti razumni prijatelj
Boljši kot vsaki je brat, telesni po krvi sorodni.

IX. SPEV.

SNOV : Odisej opisuje Fejakom svoje potovanje iz Troje proti Ismaru, kjer so vladali Kikoni. - Tu je bil poražen Odisej s s svojim spremstvom, od kjer je moral bežati k Lotofagom. - Nato opisuje kraj kjer stanujejo Kiklopi in prevaro s katero je rešil sebe in njegove tovariše.

Njemu znajdljivi na to Odisej izjavi sledeče :
Alkinoj, vrli junak, vladar in pa kralj si mogočni.
Radost občuti srce, poslušati petje ubrano,
Vzlasti če pevec kot ta, nebeške glasove posnema,
Skoro gotovo ne znam pojavov jaz lepših v življenju,
Kakor če ljudstvo slavi, kak praznik z veseljem je
[zbrano,

In če po hišah okrog poslušajo uvrščeni gostje
Pevca ginljivega glas, pri mizah pregrnjenih krasno;
Če se pečenko, meso uživa in vince naliva.
Z vrčev nalival tečaj je vino in polnil kozarce,
Goste vedrivši tako s presladko dehtečo pijačo ;
Moje to zove srcé največje veselje na svetu!
Tebi ugaja že zdaj vprašati mene po usodi,
Da miloval bom še bolj usodo in revščino svojo.
Kaj ti najprvo povem, kaj naj ti zadnje razložim?
Kajti premnogo gorjá bogovi so mi naklonili!
Prvo povedati čem, kako se jaz zovem, da znate.
Hočem ostati vaš gost, če groze mi dan prizanese;
Sin sem Laertov poznan, Odisej, junak po zvijačah,

V čislih me ljudstvo imá; nebá se dotika mi slava.
aka, solnčni moj dom je; dviga ponosno in divno
ISvoje prot nebu vrhé, nek gozdnati Neriton s šu-
[mom;

Zraven otokov leží, nedaleč oddaljen vsaksebi
Same Duljon Zahnit. Sred morja, vrh strašne trdnjave,
Proti vshodu stoji tam ltaka moje domovje,
Ktero je vendar možé že čile in čvrste rodilo.
Slajšega kakor moj dom se nič tu na svetu ne najdel
Če se na tujem živi, imetje in dom poseduje,
Često med tujce oddan, od svojcev zapuščen in ločen!
Mene držala nekoč boginja Kalipsa je v skritem
V strašni duplini, želeč v soproga me res pridobiti;
Ravno tako me potem držala je Kirka Aejeska
V dvoru bogatem nekdej, hoteč se z menoj poročiti.
Se ji posrečilo ni pa mojega srca dobiti.

Vendar milejšega ni, kot dom je in stariši vrli;
Ako drugod imaš dom in tudi imetja obilno,
Če pa si ločen od teh, katere ti svojcem prištevaš!
Mojo vrnitev le čuj! ti stvarno čem vse razložiti.
Blodil, odkar sem odšel iz Troje, sem vedno po svetu,
Kakor naklonil mi Zen gromovnik je v moji usodi.
Ko sem iz Troje odšel, zanesel me strašni je veter
Ravno v Kikonov okraj, ki Jzmar se zove po imenu.
Mesto sem tamkaj razdjál, pobil sem vse moštvo po
[rsti.

Žene in druge ves plen smo bratski med sabo delili.
Sem opominjal, svaril prijatelje naglo oditi;
A obveljal ni moj sklep, nespametnih vkrep le so-
[drugov.

Jeli in pili so tam na morskih obalih požrešno,
Klali so koze, ovce, govedo rogato po vrsti.
Vbegli Kikoni medtem kriče, se družéči s sosedi,
Brojni so vreli prot nam prav mnogoštevilni krepkejši.
Vajeni bili z vozov, in peš se boriti so vstrajno,
Teh kakor listja in trav, je vse mrgolelo okoli,
Vsi oboroženi k nam so rano hrumeli v zavetje.
Kazen nas božja in zló, nesrečneže hitro zasači.

Tamkaj pri ladjah pričel se boj presrditi je biti,
Hrabro orožje vihteč, ves dan smo se mi vojskovali;
Z boja v boje smo šli, kak švigale strele ognjene!
Prišel je jutranji zor, ob solčnem vzhodu je bilo,
Četam sovražnim naskok vprizorimo strašen in silen.
Branili smo se z močjo, Kikonom številnim v moči.
Ko je že solnce zašlo, sovražnik srditi je zmagal,
On nas Ahajce v beg pognal je, smo zmagali hitro,
Mož smo zgubili po šest na ladji vsaki s porazom.
Smrtni usodi všli smo skokoma kar se je dalo.
Jadrali mi smo od tod po morju, potrti in plah,
Se veseleči nadlog, da rešeni mi smo bridkosti;
Vendar tovarišev broj izgubljenih nam je ostalo.
Nismo pa dalje odšli, na ladjah zakroženih trdno,
Dokler trikratni ni klic pozdravil tovarišev padlih,
Ktere zmagalec pobil je v vojski krvavi, prekruti.
Ladjam poslal pa je Zen, zbiralec severnih vetrov,
Strašno bobneči vihar; obnebje z oblaki zakrije,
Zemljo enako stemni! Vsi jambori so se vpognili,
Predno smo jadra nazaj razvili, odpljule so ladje,
Strašno se lomi vihar, se lomijo jadra napeta.
S trudom jih snamemo brž, boječ se pogina in smrti.
Z vesli smo ladje na breg privlekli še v varno za-
[vetje.

Tamkaj dva dni, dve noči smo bridko mi vsi koprnili,
Skor' onemogli vsled rev, naporno smo bridko drhteli.
Jutranja zarja ko zdaj že tretjič oživlja okraje,
Jadrnike takoj in jadra smo svetla razpeli;
Vsedemo mirno se tja, da veter in krmar nas vodi,
Upali smo, da se dan povrne vesele vrnitve.
Ko smo pa ladje okrog Maleje krmilili hitro,
Vrže nas hitro vihar in severni veter od Kithere.
Dni nas devet je podil, nek veter nasprotni po morju
Tjekaj po morju, ki rib obilno preživlja v vodi;
Toda deseti že dan nas tira na breg Lotofagov,
Neko jedilo cvetic uživali ti so prav radi
Tam smo vstopili na breg, da pitne smo vode dobili,
Hitro pri ladjah obed pripravijo skrbni sodrugi.

Ko smo jedil in pijač zadostno vžili v krepito,
Poslal nekoliko mož ogledat sem kraje dežele,
Kaki živijo ljudje tam kruh li uživajo z žita;
Zbral sem tovariša dva, jaz klicarja in spremljevalca
Kmalu dospela sta v zbor Lotofagov veselih in čvrstih.
Glej Lotofagi nikdár, užalili niso našincev;
Lotos so dali za jed, zdaj tujcu v krepilo potrebno,
Slajša kot med je ta jed, sloveča in sladka izredno.
Kdor jo je enkrat vžil, pozabi na jed in vrnitev;
Tak več ne misli na dom Lotofagov, mu družba u-
lgaja,

Lotos bi trgal in jel; domovju bi se odpovedal.
S silo iztiral na breg sem brž plakajoče, ihteče,
Iste na ladji z vrvjo vtrdil sem, privezal prav trdno.
Druge potem sem izgnal, tovariše ljube narazen,
Da so na ladjah odšli, rešivši se še pravočasno.
Rešil tako sem svoj ljud in z njimi sem hitro odjadral,
Da jih ni mamila slast, pozabiti vsled lotosa dom;
V ladji na klopí so brž posedli in se razvrstili,
V vrstah sedeči, valove so rezali z močnimi jadrí;
Jadráli mi smo naprej, bridkosti nas trle v srcu,
Prišli v Kiklopov smo kraj, postav niso imeli nobenih.
Oni ne sejejo nič, ne orjejo, vendar jim zemlja
Vsega v obilju rodi, brez semen so vspele rastline.
Žita jim njive rodé, ječmena, pšenice obilno,
Trte so polne grozdov in vina se mnogo pridela.
Tam ni nobenih postav in zborov očitnih za svete,
Vrhu velikih gorá stanujejo, le po pečinah,
V votlih duplinah stoje, tam vladajo svobodno sami.
Svoj' vsakteri sodnik je ženam, otrokom, družinam
Nihče ne briga se tam za druge ljudi, njih ukrepe
Ravno nasproti zalivu Kiklopov otok se nahaja,
Ves je obrastel in ni prav daleč in tudi ne blizu.
Pasejo divje kozé se tamkaj okrog prav brezkrbno.
Strašnih ne moti višav nikaka stopinja človeška.
Lovci ne pridejo tja, da, preiskovali bi kraje,
Da po strmih pečinah sledili bi divjim zverinam;
Niti pastirjev ni tam, ne orjejo tam poljedelci,

Neobsejan je otok, in zemlja je pusta in prazna.
Prostor obljuden ta ni, le koze se krajev lastijo,
Tam ne prebiva nikdo, Kiklopje bojijo se kraja.
Ker so brez ladij, priprav za vožnjo po morju ugodnih.
Lahko bi vendar ljudje otók preobrazili spretno,
Narode da bi sveta obiskali, kaj pridobili
Znanja, nasvetov potreb, da dvignejo si blagostanje.
V splošno korist bi obrt gojili v smislu sosedov,
Kteri po morju gredó v kupčijskih in drugih zadevah;
Kmalu cvetoči bi vrt postal le pustotna goščava.
Zemlja je kakor nalašč, rodila bi sadja obilno,
Letne bi čase vse sadeže ljudstvu dajala obilno.
Preko bregov morjá se travniki bujni raztezajo,
Zemlja je rahla, da trt bogatih bi polno rodila,
Zraven je mnogo livad, vse setve bi dobro vspele.
Rahel in bogat je svet, pristanišče tudi primerno,
Luka je trdna dovolj privezati treba ni ladij
Sider in družih priprav, vporabljeni v svrhu vtrditve.
Treba ni spon in vrvi, na pesku tam ladja počiva,
Dokler mornarjev srce ne tirajo ugodni vetrovi.
Tik pristanišča pa čist studenec izvira iz zemlje,
S skalne jame šumlja, obdan je okoli s topoli,
Srebrni bistri mu tok; mornarjem zelo uporaben.
Prišli na ta smo otok, kak bog nas je moral voditi!
Skozi temotne noči nam bila je vožnja neznana.
Mesec takrat ni sijal, zakrivali so ga oblaki,
Goste le tmine leže krog ladij in tudi po valih.
Nihče ni mogel z očmi zapaziti takrat otoka,
Zvezdic in lune sijaj, zakrivali so ga oblaki,
Goste le tmine leže krog ladij in tudi po valih.
Nihče ni mogel z očmi zapaziti takrat otoka,
Zvezdic in lune sijaj so krile le tmine okoli.
Videli nismo valov pred sabo, ki pljuskajo strašno,
S silo ob skalnati breg, doklér se vstavijo ladje.
Ko smo k obalom prišli, smo jadra pripeta razvili,
Z ladij stopivši na breg, počivali smo zadremaje.
Čakali, da se zdani, smo zarje nebeške prihopa.
Jutranja zarja, ko vse probujati začne s sijajem,

Občudovali otok smo, kraje njegove različne.
Kronija hčerke brdke, li Nimfe so nam porodile
Brzo še polno kozá za tečno kosilo tovaršem.
Vzeli smo vsaki svoj lok od ladij in kopje potrebno,
Da smo pričeli brž lov, uvrstim vse v tri skupine,
Švigali streli so krog, podelil nam Bog je vso srečo,
Lova obilnega vspeh so kupi divjačine mrtve.
Bilo je ladij dvanajst pod mojim poveljstvom ugodnih,
Koz sem dal vsaki devet, deset sem jih zase pri-
[hranil.

Tam smo ostali ves dan, doklér se ni nagnilo solnce
Smo se gostili ves čas mi z vinom in z mesom ži-
[vahno.

Vino rudeče pošló ni bilo še takrat na ladjah,
Se je v zalogi dovelj, pijače točili smo v vrče,
Ko smo razdjali že prej mi mesto Kikonov presveto.
Zrli pozorno smo tja v deželo Kiklopov bogato,
Čuli glasove ljudi smo, koz in ovac bleketanje.
Videli dvigati dim smo v krajih različnih puhteči;
Ko pa je solnce zašlo in tmine pokrile so zemljo,
Tam na obalih morjá šumečega sladko zaspimo.
Jutranja zarja ko vse probujati začne s sijajem,
Skličem drugove vse, da se posvetujejo z mano:
Tu ostanite vi zdaj, tovariši moji predragi,
Hočem odjadрати sam, z drugovi odbranimi tjekaj,
V ono deželo in kraj, preiskati čem prebivalce
Smelo so tamkaj domá le divji brezčutni barbari,
Li gostoljubni ljudje, pobožni ki čislajo pravo.
Rekši tako, brž velim tovaršem v ladjo vstopiti
Ter odvezáti vrvi, da ladja bo lahko odplula.
V ladjo veseli gredó, na klopi se vsedejo v vrstah,
V vrstah sedeči valove so rezali z močnimi jadri.
Ko smo pa videli breg, zagledamo tudi pečino;
Strmo skalovje kipi tik morja obokano kvišku,
Lavorja polno dreves nahaja se v senci hribovja.
Tu prenočilo je broj ovac in pa koz in govede.
Visok se spenjal je plot iz vloženih kamenov, zraven
Z dobov košatih in smrek. Tu imel domovje je svoje

Mož nek orjak, velikan, ki pasel je svojo drobnico
Samo po pašah samotnih in ni občeval nič s pas-
[tirji.

Daleč od drugih le zló, koval je on v srcu zasebuo.
Strašen je bil ta orjá, izredna prikazen na svetu,
Ni bil podoben ljudem, le gori, katera vzdiguje
Glavo ponosno v vrhé, samotno stoječi na planem.
Stopim na suho z drugovi, ostalim svetujem ostati
Škrbno pri ladjah ves čas in čuvati skupno imetje;
Cvrstih možakov dvanajst odbral sem in sabo peljal
[jih,

Meh nek vzel sem seboj najboljšega črnega vinca,
Kterega mi je podal Evantejev Maron v zahvalo,
Ta pa je bil svečenik Apola, ki Izmar je vladal.
Njemu, soprogi in deci smo le prizanesli usodo,
Tamkaj na Izmaru vse smo druge pobili, umorili.
Imel prijetni svoj dom ta v gajih je Febos Apola.
Dal mi je mnogo darov odličnih in prav dragocenih;
On daroval mi zlata je čistega sedem talentov;
Zraven še vrček srebra in polno daril raznovrstnih;
Vrčev dvanajst mi nalil je črnega sladkega vinca;
Pristne pijače bogov, da take se daleč ne najde.
Nihče ni vedel o njej od slug in pa služkinj v hiši.
Vedel je samo le on in žena in še oskrbnica,
Vino so pili z vodó primešali dvajset smo delov.
Tega nalil je en vrč, kot balzam dišeče pijače;
Skoro božanske moči, ki ude je vsa okrepčala.
Težko je bilo vzdržati se kapljice božje presladke.
Tacega vina seboj sem nesel in košek jedila;
Zdelo se mi je najprej, da pridemo mi k velikanu,
K močnemu možu zelo, ne poznavajočemn prava,
Zakonov in pa postav, k krivičnežu in pa zločincu.
Blizu smo strmih pečin, orjaka ni bilo na domu,
Pasel je črede goved v goščavah in pustih strminah.
Gremo predrzno naprej, ogledamo da si votlino.
Polno ležalo okrog posod je, napolnjenih z mlekom,
Sira vse polno polic je imel orjak v zalogi.
V hlevih zaprto je ovc in jagnet vse polno, različnih;

Ločen zaprti je troje, tu mlado, tu staro, tu srednje.
Vidilo polno se děž je, brent in pa latvic ob steni,
V ktere ulival orjak je mleko v svrhu goščenja.
Drugov bil mojih nasvet je, sira obilno odnesti,
Prej ko se vrne lastnik, potem pa kozliče in járet
Spraviti v ladjah naprej, kot plen čez morskó gla-
[dino.

Nisem nasvetov jaz čul, a bolje bi bilo se udati!
Kajti nespametnik htel sem videti le velikana,
Vzlasti, ker sem se nadjal, da nas bo bogato obdaril
Motil sem se siromak - prizor preseneti vse druge.
V jami ostanemo vsi, čakaje orjaka, da pride;
Ogenj zanetimo, v dar opravimo dvojno daritev;
Jedli sedeči smo sir, prav težko čakaje prihoda.
Proti večeru tovór suhljadi prinese na hrbtu,
Suih drví in polen, orjak, da si skuha večerjo.
Nas je preplašil nastop, poskrijemo se po vseh
[kotih,

V jamo ko hrust pridrvi z vso silo, da pokajo skale.
Molzno drobnico zvečer prižene v široko pečino,
Ovce in kozle pusti pa zunaj ograje zidáne.
Skalnate duri potem postavi pred vhodom v pečino,
Strašne da vprega jih voz dvaindvajset ne zgane iz
[mesta,

Silen je bil ta zapáh, s katerim je duri podprl,
Vsede se, molzne ovcé in koze vse meketavke,
Vse zapored uvrsti, pod vsako pa dene mladiča,
Da so sesali medtem in niso povzročili šuma.
Mleka on pol je pustil, zgosti da se in pa utlači,
Ter ga je v latvicah brž razložil po lesah pletenih,
Drugo pa dene na stran, v posodah za lastno vporabo,
Žejo da si ugasi po dobri in tečni večerji
Ko je opravke vredil in hišne posode pospravil,
Ogenj naenkrat zažgé, pogleda po kotih vsklikne:
Tujci odkod ste prišli? odkod vas je val sem pri-
[tiral?

Imate kako obrt, li klateži ste, brez namena,
Greste li v valih okrog, kot roparji morski predrzni ?

Li vam življenje studí se, delate ljudstvu nadlego;
Ter škodoželjno okrog mornarje uboge lovite?
Reče tako nam Kiklop, a mi se prestrašimo silno,
Ko je besneče pretil, srce nam drhteti začinja,
Stvor nas pošastni zelo in strašno tuljenje osupne.
Dolge imel je nogé kot hrastje večletno debelo,
Močne je imel roké, da gore visoke bi metal,
Tulil je besno orjak, rjojenje se čuje okoli,
Vendar ojači pogum me, dam mu sledeči odgovor:
Grki smo, ki se domov mi vračamo zdajci iz Troje,
Prišli od Troje bregov čez morje smo silno viharo,
Sem na samotni otok pritirati nas so valovi,
Druge nam Kronid poti v previdnosti svoji namenil,
Mi smo pošteni ljudje, Agamemnona, Atreja sina,
Slava velika in čast pod nebom proslavlja le njega,
Ker je on Trojo razdjal in narodov mnogo uničil.
Njega smo ljudstvo, a zla usoda preganja nas kruto;
Prišli ponoči smo sem, te prosimo udano, klečaje,
Da nas ti tu pogostiš in daš nam še kako darilo,
Kakor v navadi je sploh, če tujec prosreči prihaja.
Boj poštenjak se bogov! Zaupno te prosimo revčki,
Znamo, da vrli si mož, zato se ti bližamo uljudno,
Milo proseči darov, gostije in družih potrebščin,
Saj maščevalec je Zen vsem tujcem opore prosečim!
Zen gostoljubni ki svete gostije proslavlja in vodi!
Reče tako, zareži zdaj Kiklop srditež prestrašni!
Tujec nespameten, norec ti, daleč če tudi prihajaš,
Ker mi predrzno veliš, se bati bogov jih častiti;
Mi se za kralja nebes ne zmenimo dosti Kiklopje,
Niti za Zena bogove; smo boljši, močnejši kot oni,
Srčnejši smo mi od njih, vsled tega bi ne prizanesel,
Tebi tovarišem vsem, če resno bi se mi zljubilo!
Zdajci jaz hočem, povej mi, kje ste pa ladje pustili?
Kje ste stopili na breg? Prekinili vožnjo naporno?
Blizu, li daleč od tod, da znal bom za razne slučaje.
Tak me je skušal lisjak; zvijačneža brzo poznal sem
Kako namero ima, imetja se če polastiti.
Zvito, prikrito podal sem njemu sledeči odgovor:

Ladjo je meni razbil sam zemljetrosetelj Pozejdon,
Ko jo je treščil ob breg skalovja te vaše dežele.
Veter odnesel takoj po morju tramove je, deske;
Jaz sem z drugovi ušel prestrašni usodi, poginu!
Tak sem pogumno dejal in nič več ne reče srditež!
Plane srdito, roké po mojih tovariših stegne,
Zgrabi dva, butne ob tla, kot psička dva mlada po-
[redna.

Hitro po tleh razlijó možgani se mi, krvavijo,
Ud jim za udom potem razreže, napravi večerjo.
Žrl je hrust kakor lev, ki v hribih visokih je vzrastel.
Vse je pohrustal, pojel, osrčje meso in koščice.
Milo plakaje, roké povzdignili zdajci smo k Zenu,
Ko smo ves jok in pa stok ter ljuto početje motrili;
Ko si napolnil Kiklop s človeškim je mesom želodec,
Čistega mlek potem napije se, žejo gasivši.
Vleže se kakor bil dolg in širok je tja po brlogu,
Ravno sred črede na tla. Sedaj razmišljam obupno:
Z dušo potrto, li meč naj zgrabim in njega pre-
[bodem:

Druga mi šine v spomin zdaj misel, ugodnejša, boljša.
Ako tu hrusta vsmrtim, ter meč mu zabodem v rebra,
Kaj nam pomagalo bo, kdo kamen bo strašni odvalil;
Težki odklenil zapah? Vsi morali v jami bi umreti,
Jaz sodrugi z menoj bi žrtve postali tu smrti.
Naše roke bi nikdar ne mogle odvrniti skale
Proč od prestrašnih duri, s katerimi vhod je zgradil
Čakali polni strahú, z vzdihli smo ranega jutra.
Jutranja zarja ko vse oživljati začne z nast pom,
Ogenj orjak je zažgal, ter koze in ovce pomolzel,
Ravno tako še zvečer pod vsako mladiča postavi.
Ko je opravke vredil in jamo v red že popravil,
Zopet pohrustal mi dva sodruga je že za zajuterk.
Kamen sedaj odvali, peljavši vso čredo na pašo.
Skoro igraje vhod odpre in odloži brž skalo,
Zopet igraje zapré nazaj zavalijo k vhodu;
Kakor bi vzdignil pokrov, z lahkoto vse to je izvršil.
Glasno je žvižgal in pel, Kiklop ko je čedo poganjal,

Mi smo obstali ves dan še sami zaprti v pečini,
V duhu sem tuhtal motril kako maščevanje bi zvršil.
Misli, načrtov tisoč sem imel snujoč maščevanje.
Izmej načrtov vseh, mi ugajal najbolje je tale:
Videl sem Kiklopa kij mogočni pri hlevu ležati,
Zelen iz oljke lesá, obsekan in dobro obdelan.
Kij je ta v kotu sušil, da prilično bi ga vporabil.
Dolg bil je skoro tako, kot steženj na ladji dvajsetni,
Ki se po morju podi, zibaje na vodah se strašnih.
To sem kijačo vzel in proč jo odsekam za seženj,
Svojim sodrugom velim, naj vgladijo brž jo primerno.
Kdo da bo imel pogum, kijačo zabosti orjaku
Ravno v njegovo oko, ko spal bo in smrčal presladko.
Štiri določi mu žreb, prijatelje srčne in krepke,
Ktere bil zbral bi bil sam; in jaz sem bil peti med
[njimi.

Ko se Polífem zvečer je vrnil domov s svojo čredo,
Vžene v pečino je brž, vse koze in ovce drobnico,
Staro in mlado vse vkup, prignal je on v jamo pro-
[storno.

Poln bil vsaki je hlev, boječ se jih zunaj pustiti,
Skrben je res gospodar, previden za vsake slučaje;
Ali mu dal je nasvet kak bog da prepreči nesrečo.
Skalnati vzdigne zapah, uhod založivši v pečino,
Ovce pomolze potem in koze vse meketajoče;
Vse je lepo vredil, pod stare mladiče postavil.
Ko je opravke vredil v duplini v red vse pospravi,
Zgrabi tovariša dva in hlastno oba je pohrustal.
Vrč sem napolnil lesen presladkega rujnega vinca,
Bližje pristopim in dam Kiklopu v spodbujo živahno:
Kiklop le vzemi tu pij, po mesu človeškem že tekne,
Da za pijačo boš znal, katero smo v ladji imeli.
Kapljica pristna je ta, vtrdila ti bode vse ude.
To sem prinesel ti v dar, da mene se vsmiliš in pošlješ
Zopet na ljubi me dom, tovariše moje enako.
Ti ba srditež divjaš prekruto in snuješ le čine
Zlobne v pogubo in kvar nam tukaj v pretemni du-
[plini!

Ti grozovitni si mož! A kdo se v prihodjič bo upal
Ti posvetiti obisk. Nikakor pravilno ne delaš.
Rekel tako sem; vzel in srebal z veseljem je vince
Kiklop. Ugaja mu to. Poprosi me zopet naliti:
Ljubček te prosim nalij mi zopet te sladke pijače
Zraven mi tudi povej, kako ti ime je, predragi,
Da ti gostijo napravim, kjer bodeš vesel, zadovoljen.
Vedi, Kiklopom rodi, dá zemlja obilno pridelkov,
Rujnega stadkega vinca, napaja ga Zena deževje.
Kapljica ta je vzor, ambrozje in nektar vsebuje.
Znova natočim trikrát mu žarnega vina obilno,
Trikrat izpije ga norc v svoji neumnosti, bedi;
Kmalu v možgane mu gré omami ga vtihne skor
[vinjen.

Milo ga nagovorim, z besedo uglajeno rečem:
Moje ime se glasi? O Kiklop, ti hočem navesti.
Vedi, da svest boš obljub, gostijo da daš mu prav
[slastno!

Moje ime je Nikdó, Nikdo mi po imenu velijo,
Oče in mati in vsi tovariši moji predragi.
Njemu tako sem dejal; a grd krvoločnik mi reče:
Vedi, Nikoga pojém najzadnjega, ko bom drugove;
Dobro zapomni si, znaj, to bode gostija, darilo!
Rekši to pade vznak in začne prav strašno smrčati,
Tamkaj v prahu leži na hrbtu raztegnjen drnoha,
Vino iz grla mu vre in moči človeške mesnine
P'janc v nezavesti ječi in snuje še daljna zločinstva.
Zgrabim kijačo takoj, porinem jo naglo v žerjavco,
Da ogori jej vsa ost, potem četvorica jo prime.
Z živo besedo ogrel sodruga za čin sem usodni,
Da bi mi nihče ne všel se skriti zahrbtno v kak kотиč.
V ognju je hotel že kij plamenoma kar zagoreti,
Zelen če tudi je bil, postal je zdaj strašno žareči.
Hitro potegnem nazaj iz ognja ga v pričo tovaršev,
Ki so tam stali z menoj; z pogumom navduši nas
[takrat

Eden nebeških duhov, kijačo zagrabijo ostro,
Oljčasto; ravno v okó porinejo kol zdaj Kiklopu.

Jaz jo v očesu vrtim, z višine pritiskam jo strašno,
Ravnotako, kot kak mož lesovje bi hrastovo vrtal,
Spodnji ob konci držé in semtertja naglo vrtijo.
Tak smo Kiklopu v okó mi vrgli kijačo ognjeno,
Curkoma vdrla je kri krog droga ognjenega s pla-
[mom,

Velke obrvi ožgane so krog in krog in osmojene,
Švigal iz luknje je plam, drskljale so vse korenine,
Kakor če spretni kovač sekiro iz péči potegne
In pa železo vroče na naklo hladilno postavi;
S tem se železo vtrdi, moči pridobivši v trdini
Ravno tako zašumi oko krog kijače iz oljke,
Strašno Polifem tedaj zatuli, a jaz in sodrugi
Planemo, puhremo v stran, tja v zadnje kotiče se
[skrivši,

Oni potegne brž kij krvavi si sam iz očesa,
Besen srdito ga v stran zabrusi in vrže od sebe,
Kíklope kliče v pomoč, ki bivali so po pečinah.
Vpije prestrašno, kot zver, da trese skalovje se močno.
Hitro priteko v pomoč iz raznih strani skrivališča,
Semtertje krožijo v krog, poslušajo ga pri vhodu,
Ravno pred vhodom stoje in vprašajo ga po vzrokih:
Čuli smo jok in pa stok, vpitje in strašno rjojenje,
Kaj je Polifem, da tuliš, rujoveš tako dnhomorno?
Kaj te tako žalosti, boli, da vpiješ tak besno?
Kakšen vznemirja te ból, da v nočni temoti zdihuješ?
Ali ti smrtnikov kdo je ovce in kože pokradel?
Ali te s silo moré in davijo nočne pošasti?
Dal jim odgovor je hrust, Polifem iz jame sledeči:
Nikdo ubija me! Zdaj tovariši zvito in strašno
Odgovorijo tako kriče zdaj v krilatih besedah:
Ako ne dela Nikdó ti sile in sam si v pečini,
Kaj nas pa kličeš, če Zen pošilja ti razne nadloge!
Ni ga zdravila za ból in sredstva nobenega zdajci!
Moli k očetu ti sam, k Pozejdonu zemljetrestitelj!
On je ki morja kroti in vlada vodovje široko.
Rekši tako so odšli, srce se je meni smejalo,
Da jih je moje ime izmišljeuo vendar prekanilo.

Stoka pa slepi Kiklóp, vsled opeklin se le zvija,
Tiplje z rokami okrog od vhoda odmakne skalino,
Sredi vhoda sedi, roke razprostira ob strani;
Tiplje in pazi, da kdo ne zmuzne z ovciami se vendar.
S skalne dupline pa pazi pozorno na vjete jetnike.
Za kratkovidneža hrust me smatral je v srcu srditem.
Novo zvijačo si zdaj omislim, kot sredstvo najbolje,
Sebe sodruge z menoj, da rešim umora in smrti.
Tisoč ukrepov zvijač, omislijo zdaj si v zadregi,
Saj za življenje je šlo, določitev je bila težavna,
Vendar od ukrepov je moj bil skoro najboljši med
[vsemi.

Bili med ovciami, glej, so ovni in kozli debeli,
Čvrsti in čili nalašč, obraščeni z volno debelo.
Zvezal sem s trtami tri. Stojijo že drugi pri drugem.
Tihoma to sem zvršil, da Kiklop brezbožni ne čuje;
Toda pod njega, glej, privezal tovarišev enega,
Pod najmočnejšega sam obesil se spodaj prav trdno.
Stala ob strani sta dva tovariša moja čuječa,
Trije so kozli skrbnó iz jame odnašali enega.
Sam sem pa kozla izbral med čredo najboljšega, urno
Zgrabim ga hitro za vrat, za hrbet držim ga prav trdno.
Bil pod trebuhom sem skrit, volnenim v varnem za-
[vetju.

Kodraste volne držeč se, tiho in mirno vstrajam.
Roki sem držal obe prav trdno vgrabljeni v volno.
Svetega jutra tako smo čakali vsi zdihovaje.
Jutranja zarja ko vse probujati začne s sijajem,
Grejo pastirji odrok za čredo z velikim upitjem,
Ovce blekečejo v hlevu, ker vimena so jih tiščala.
Kruti srditež sedi ves ranjen potrť pred vhodom;
Tiplje pozorno sedeč še vsakega ovna po hrbtu.
Toda opazil le ni, da bili so tujci pod njimi.
Moji tovariši ušli so srečno iz temnate ječe,
Oven pomika se moj počasi sedaj k odprtini.
Njega potiplje orjak, Polifem po hrbtu ga gladi:
Oven preljubi ti moj, danes ti zadnji korakaš?
Saj si navadno vselej ti prvi poskočni na paši.

Trav in cvetic se najéš in skokoma si že pri vodah.
V hlevu si prvi zvečer, a danes za mano najzadnji.
Kaj z gospodarjem ihtiš, miluješ z njim bridko u-
[sodo

Ker mu nek zlobnež Nikdó izžgal je oko bistrooko?
Lopov mi ukradel je vid opil me s pijačo je sladko,
Zvita njegova druhal pomagala mu je pri delu.
Ko bi imel ti razum in dar govorjenja potrebni,
Bi pojasnila mi dal, kje skriva Nikdo se predrzno.
Oh bi ga tresčil ob tla, možgane in mozeg bi zlil
[mu!

Nikdo ni ušel se mi zdi — pogubi katera ga čaka;
Ko bi se že maščeval, bi srce bridkostno pomiril,
Zopet bi bil jaz vesel, da zlobneža sem že uničil.
Rekel tako je iz rok izpustil je mojega ovna.
Ko iz pečine smo ušli, sem ovna na prosto izpustil,
Drugo odvezal sem zdaj, odgnali smo kozle debele,
Tolste mi k ladjam seboj in vkrcamo čredo dobljeno.
Radi sodrugi vsprejmo nas zdaj ko smo smrti u-
[bežali.

Jim je za zgubljene žal, katere je Kiklop pohrustal.
Nisem dopustil jaz tog, namignil sem svojim sodrugom,
Naj ne pretakajo solz, ukazal sem čredo rejeno,
Vreči na ladjo takoj. Na klopi se vsedejo v vrstah;
Mirno sedeči valove so rezali z močnimi jadri
Ko smo oddaljeni proč kot glas se človeški začuje
Takrat zakličem na glas Kiklopu, s sramotno besedo:
Hej ti Kiklop me poglej! Še nisi pohrustal možakov
Kruti srditi orjak tam v tvoji temotni duplini!
Že si plačilo dobil za grehe in čine nesramne,
Ker se ti nisi nič bal pojesti v pečini mi gostov!
Tebe je Zen kaznoval in drugi bogovi nesmrtni.
Kiklop se zdaj razsrdi odtrga vrh strmega hriba.
Vrže skalovje v val z vso silo naravnost prot ladji.
Dobro je meril, zadel je ravno pred ladjo v vodovje,
Morja razburkani val vrtince okoli povzroča,
Bil je zelo valovit, zaganja nas proti obrežju.
Primem zrokami nekdrog in ladjo od brega potisnem.

Čvrsto sodruge bodreč, naj urno veslajo od kraja,
Da smo vbežali mi zlu podvižejo jadрати dalje,
Dvakrat tako kakor prej ko bili smo daleč na morju,
Vkažejo mi naj molčim, prijatelji moji predragi.
Hočeš, predrzneš se bolj zdaj dražiti in togotiti
Hrusta orjaškega strel, ki nas iznenadil je ravno,
Ko nas je pljusknil ob breg, pogin in smrt nam pre-
[tivši?

Če bi tvoj glas bil začul le eno besedo žaljivko,
Z vrženo skalo tedaj bi glave vse naše polomil;
Ladjo bi bil potopil, imetje uničil v globini!
So se trudili zaaman, srce plemenito zmečiti
V novič Kiklopu grozim razburjen v srdcu neokrot-
[nem:

Zdajci Kiklop me ti čuj! Ko vprašal bi kdo te umrjočih,
Kdo ti izlil je oko in kdo te oslepil je strašno,
Svobodno mu le povej, resnico mu bridko izjavi!
Reci mu Laertov sin, Odisej ti mest je rušitelj
S skalnate ltake sem je prišel, da me je oslepil!
To sem mu glasno dejal. Stokaje mi dal je odgovor:
Meni je stokrat gorje! vresničilo se je zadevno
Prerokovanje moža, ki bival je tukaj med nami.
Vedež je bil znamenit ter močen in krasen v obliki;
Telem bil, Euryma sin, postaral se je pri Kiklopih.
Bil je postaran že mož kot vedež je znanil bodočnost
Kaj se zgodilo nekoč po letih bo mnogih v deželi!
Ta mi je pravil, da vid uzame mi neki Odisej.
Vedno sem pričakoval, orjak da me neki obišče
Velik in pa znamenit! A pride pritlikovec zlobni,
Ta me je še oslepil, oko mi je v glavi vžigal,
Ko me omamil poprej je z vinom sladkim opojnim,
Vrni se zopet nazaj ti ljubi Odisej te prosim,
Da te lepo pogostim, še spremstvo ti hočem podati,
Bodem izprosil boga pomorskega da te varuje!
Tak je vzklikal Kiklop; a njemu sem dal jaz odgovor:
Ko bi zamogel jaz v Had poslati te in usmrtiti
Ter se znebiti duha, telesa za vedno in stalno,
Kot ne ozdravi nikdar očesa več tebi Pozejdon!

Rekel tako sem, a on zdaj roke prot' nebu steguje,
K zvezdam on moli proseč Pozejdona morja vladarja:
Modrolasi Pozejdon, ki zemljo objemaš usliši
Vendar me, če sem tvoj sin, če res si ti oče moj

[slavni,
Vsliši me, oče mogočni, dopusti ne tega Odisej
Laertov sin, ki je mest ogromnih rušitelj junaški
Z Itake več se domov ne vrne, kot on nameruje!
Če mu pa vsojeno spet je videti ljubo domovje,
Doma preljubljeni kraj, deželo mu drago in znance,
Trate livade imetje očeta, sovrstnike svoje,
Pnsti, naj pride domov, nesrečen, prav pozno, brez
[spremstva

Reven in pa siromak naj bode le najden na domu!
Molil tako je orjak in višnjevolasi Pozejdon
Čuje njegove prošnje, prav milodoneče in srčne.
Zgrabi za skalo Kiklop, z močjo jo zabrusi v morje,
S silo in srdom z močjo štrbunkne v vrtinec nezmeren,
V morsko globino drvi pri višnjevi ladji naravnost.
V morja razburkani val peneče vodovje se ziblje,
Skala vznemiri morjé in val se za valom zaganja.
Ladjo valovi na breg pritirajo zopet v nevarnost,
Zdajei dospeli na breg smo peščeni kjer so počivali
Naši sodrugi težkó, čakaje tam naše vrnitve
Vsi so potrti, želeč pojasnil še o naši usodi.
Stopimo z ladje na breg, izpeljemo čedo na suho,
Brž razdelimo svoj del Kiklopovo čedo med sabo,
Vsaki dobil je svoj del in prazen ni nihče odslovljen.
Ovna pod katerim sem sam ubežal, so meni podali;
Tega zažgal sem v dar jaz Zenu ob morskih obalih.
Tolste sem bedri zažgal mu tudi v zahvalo rešitve,
Zenu ugajal ni dar on hotel ni vslišati mene:
Premišljeval je ves čas kako potopil bi krdelo,
Vgonobil da bi nas in ladje, sodruge po vrsti.
Tam smo sedeli ves dan, krepčaje se s sladko pijačo.
Ko je že solnce zašlo smo legli k počitku ob bregu
Jutranja zarja ko vse probujati začne ob zoru,
Stopimo v ladjo takoj bodrim jaz tovariše svoje,

Hitro naj svoje vrvi od brega potegnêjo v kraje,
Sedejo naj na klopi po vrsti na sedeže svoje
Strastno otepajo val in jadrajo dalje po morju.
Tak smo jadraje odšli potrti užaljeni silno,
Radi veseli, da tóg smo rešeni in pa bridkosti,
Vendar smo čutili bôl, pa gremo brez mrtvih le dalje.

X. Spev.

SNOV : Odisej pride na otok, kjer prebiva Hipotov sin, Ajol. - Tu dobi Odisej čudodelen meh v katerega zapre vse vetrove, da bi mu ne nagajali pri vožnji terga priveže na ladjo. - Mornarji misleči da so darovi v njem, odvežejo meh, vetrovi izlete, vihar pa prične tirati ladjo nazaj proti otoku. - Po velikih težavah dospe Odisej na otok Ajajo, kjer stanuje boginja Kirka. - Tu spremeni Kirka Odisejeve tovariše v svinje. - Odisej ostane pri Kirki eno leto, nato pa odpljuje po nasvetih Kirke.

Prišli smo že na otok Eolijo. Tu so živeli
Eol in Hipotov sin, prijatelj bogov neumrljivih.
Otok obdan je okrog z zidovjem mogočnim in trdnim,
Gladko skalovje bregov, lepoticje je kraja prav divno.
Imel otrok je dvanajst na otoku, lepo izrejenih;
Šest je vzornih hčerá, a šest pa je sinov prečvrstih
V krasni palači pri stariših ljubih so jedli in pili,
Tisoč imaje jedil okusnih, zabav v razvedrilo.
V hiši dehteči piščalk glasé se glasovi prijetni
Strun in piščalk celi dan; po noči počivajo mirno,
Zraven prijetnih soprog, z odejo ogrnjenih, trdno.
Prišli smo v mesto njih, v krasno palačo, ves mesec
Nas je z jedili gostil, z okusnimi in pa s pijačo;
Popraševal nas medtem z zanimanjem je prav veliko
Kaka je Iljona moč in kake so ladje Ahajcev,
Kaka nam bila je pot v domovje, težavna vrnitev.
Jaz sem natančno vso stvar opisal mu, kakor je bilo.
Ko sem zahteval naprej in spremstva potrebnega
[zraven,
Mi ni odrekel prav nič, ustregel brž mojim je prošnjam.
Dal mi iz kože takoj devetletnega vola narejenem
Mehu, zaprte tuleče vetrove, postavil je Kronjon

Njega kot varha vetrov, da jih potolaži, razburi,
Kakor on hoče. Brž meh privezal je s srebrno nitko,
Da ne bi mogla zapihati sapica kaka kvarilna.
Veter on pošlje pôtém, da nas in pa ladje je nosil.
Ni se zgodilo vse to, po krivdi smo pali v nesrečo.
Jadrali mi smo že dni devet, in noči po valovih;
Komaj deseti že dan, prikaže se nam domovina,
Videli ogenj smo že kurjavo pastirskih čuvajev.
Truden zadremal, zaspal sem jaz od naporov in dela.
Jadra obračal sem sam, krmiliti ne dopustivši
Drugim, da mi bi poprej dospeli v domačo deželo.
Skrivoma zdaj govore tovariši sami med sabo,
Mnogo da nesem zlatá in tudi srebra od Ajola
Poln prečastnih darov, Hipotadije kralja, katere
V znak mu zahvale je dal, a vračamo mi se le prazni.
Marsikateri tako se meni s tovarišem svojim:
Čudno ta možje dobil ljubav, spoštovanje pri ljudstvu
Kamorkoli je prišel, v mestih in pa na deželi;
Mnogo zakladov domóv in plenov je s Troje prinesel;
Mi ki zgrešili smo pot enako in mnogo prebili,
Raznih nadlog in težav se vračamo prazni brez plena.
Njemu naklonil je dar Eól iz obzirov prijateljstva;
Zdajci hitimo, zlatá, srebra mi poglejmo množino,
Ki se nahaja v mehu, da vidili bomo zaklade.
To so dejali, a svet je zmagal tovarišev zlobnih,
Brž so odvezali meh, vetrovi so naglo zbučali,
Hitro jih zgrabi vihar, zažene jih daleč po morju,
Daleč od doma, ihté v obupu v nevarnosti strašni.
Z spanja se jaz probudim in v srcu tako premiš-

[lujem,

Naj se iz ladje dol v val jaz vržem, da hitro poginem,
Ali molče naj trpim in vstrajam v krogu živečih.
Vstavim predrzni jaz čin, z obrazom pokritim tugujem,
V plašču ogrnjen ležal, vetrov sem le čakal ugodnih;
Kmalu nazaj na otok orkani so tirali ladjo.
Zdajci stopivši na breg, smo se preskrbeli mi z vodo.
Nam priredijo obéd tovariši tamkaj pri ladjah
Ko smo vtrdili telo mi z jedjo, s pijačo zadostno,

V spremstvu klicárja jaz grem in enega druga prav

[hitro
V Ajolov dvorec krasán. Tu našel sem ga pri obedu.
Ženo in deco seboj je imel pri dobrih gostijah.

Šli smo v hišo, na prag se v sedemo, oni strmijo;
Čudom se čudijo zdaj, nas vprašajo brž pojasnila.
Kaj je Odisej? Odkod? Kateri zli duh pa lovi te?
Saj smo poslali domov te prav ljubeznjivo in skrbno,
Kamor si srčno želél vse želje smo tvoje spolnili.
Vsi so dejali tako, jaz rečem potrtem jim srcem:
Zlobni tovariši, glejte poguba so moja, dejal sem
Če je mogoče vi zdaj nezgodo popravite hitro.

Hotel tako sem z besedo priliznjeno jih pridobiti.
Toda zadere se name sedaj gospodar prav osorno:
Hitro z otoka poberi se zdaj, malopridnež zvijačni!
Jaz pogostiti ne smem človeka, še njega mrzijo
Drugi bogovi. Domov ne smem mu podati še sprem-

[stva,
Hitro poberi se mož mi izpred oči, ker bogovi
Jezni so. Vzdihne globoko in s srcem potrtem gre
[dalje.

Z dvora me je zapodíl, ihteč sem zapustil palače.
Jadramo urno odtod potrti in žalostni silno.

Toda upadlo srcé je nam na utrujenih veslih,
Bilo ni konca nadlog, nesreče smo krivi le sami.
Dnij smo že šest in noči po valih mi jadrati bedni,
Sedmi dospeli smo dan pri Lami v Lajstrigona kraje,
Ravno Telepila kraj. Pastirji menjujejo čredo;
Ta ki se vrača domov že kliče pastirja, ki žene
Čredo na pašo; odzivlja mu z viki in kriki preglasno.
Dvojno si plačo kak mož bedéči bi lahko prislužil,
Mezdo govedarja, mezdo ovčarja, pastirja še zraven.
Mejniki dneva, noči so blizu v ozki razdalji.

Zdajci dospemo v zaliv, obdan je z visoko ograjo
Skal od različnih strani. Tu vržemo sidro v globino.
Kraj o pritoku zaprt je, skalovje se dvoje vzdiguje;
Tesno zaprti vhod nahaja se njima naproti.
Moji tovariši brž so ladje enakostesane

Spravili hitro v zaliv, privezali drugo ob drugi
Trdno, kjer nikdar še val kateri ni upal se vzdigniti
Velik, li majhen. Okrog je vladala sveta tihota.
Jaz sem edini ostál, vtrdil sem ladjo v zalivu,
Splezal potem sem na vrh skalovja in gledal okoli.
Bilo nikjer ni sledov živali in niti oračev;
Videli mi smo le dim se spenjati z zemlje prot nebu.
Pošljem jaz hitro možé preiščejo da mi deželo,
Kaki umrjoči da tam uživajo sadeže žita.
Bila odbrana sta dva: spremljevalec in klicar junaški.
Prišla oba sta na kraj in šla sta po cesti široki,
Koder drdrajo s hribov vozovi naloženi v mesto.
Srečajo devo, vodó zajemala je pri studencu
Kralja Antifata hči, Lejgistrona šla je k studencu,
Kjer Artakija vodo je nimfa sloveča dajala.
Sem iz Lestriga vodó so iskat hodili meščani.
Stopijo bližje pozdráv devici vročijo dostojni,
Vprašajo, kdo je ta kralj in ljudstvo katero da vlada.
Ona jih spremlja takoj k visoki očeta palači.
Strahoma šli so v dvór kraljevo dobe tu soprogo;
Vstrašijo se. Kakor vrh visoke je gore visoka.
Skliče Antifata zdaj iz zbora soproga možaka.
Jednega zgrabi takoj, pohrusta ga brž pri obebu,
Druga zbežala oba tovariša zdajci sta k ladjam.
Antifat zdajci je krik zagnal, se razlega po mestu;
Prišli od raznih strani Lajstrigona so na upitje.
Niso podobni ljudem, so bili le vsi velikani
Kamnje valijo navzdol, skalovje v pristanišče teče;
Silni nastajal je šum, na ladjah upitje neznosno,
Umirajočih se krik duhomorni okoli razteza,
Potapljaajočih se hrušč zdaj čuje že z ladij velikih.
Zbadali, klali ljudi so v strašne gostije prisotnim.
Ko so v zalivu možé požirali jaz sem ubežal,
Hitro odpašem svoj meč od ledij potegnem, presekam
Nagloma, hipoma vrv, ki vezala mojo je ladjo.
Vkažem tovarišem vsem, naj hitro odjadrajo dalje,
Da še nesreči vbežé; tako smo vbežali pogubi,
Vesla držijo in jadrajo dalje v strahu pred smrtjo.

Moja je ladja odšla prav srečno po morja gladini.
Drugi drvili v prepad vodovja so glasom usode.
Šli smo mi naglo odtod, potrti in žalostni silno,
Rešeni sicer nadlog brez ljutih tovarišev sami.
Prišli smo zdaj na otok Ajájo, jadraje prav naglo.
Tu lepolasa boginja je Kirka prebivala stalno,
Solčnega hčerka boga sta solnca, ki ljud razsvetljuje;
Solčnega kčerka boga in pa Okeanove hčerke,
Perze ter sestra hudobnega kralja Ajeta po imenu
Bila oba ob boga sta solnca ki ljud razsvetljuje;
Mati se zvala je Perze, Okeana modrega hčerka.
Mati se zvala je Perze, Okeana modrega hčerka
Z ladjo prijadramo v kraj, v pristanišče varno zavetje,
Spremljal nas kaki je bog Se vležemo trudni k počitku.
alostni tu smo dva dni počivali in dve noči,
Trudni naporov in del, potrti in pa onemogli.
Jutranja zarja ko dne je tretjega že nastopila,
Kij ko sem v roke vzel opasal sem meček krog pasa,
Hitro iz ladje na hrib podvižem, da kje bi zagledal
Kake sledove ljudi, prijetne človeške glasove.
Ko sem iz vrha strmin okoli jaz gledal prizore,
Kmalu zapazim nek dim, iz zemlje površja puhteti,
Skozi goščave in les domovja se Kirke je dvigal.
Zdajci jaz gledam okrog in sklep preišlujem zadevni.
Ali za dimom bi šel, da dalje preiščem to mesto.
Misel se zdela je ta med vsemi še vendar najboljša:
Iti najprvo na breg, tja k ladjam, v zalivu stoječim,
Moje krepiti z jedjó tovariše in ogleduhe.
Ko sem prav blizu že bil opremljenih ladij mogočnih,
Vsmili se eden bogov me. Pošlje jelena na pot mi
Bil je vejat in rogat in žejen poskoči iz meje,
Hotel k studentu stopit je, mirim, zadenem ga dobro
Ravno na hrbet; trebúh prodere jeklenka srdita;
Z nogo sem stopil na njo, živalici sulico izderem,
Ter jo položim na tla. Ob desni, ob levi povežem
Zdajci pošasti nogé, oprtam to breme in nesem
Tjekaj do ladij žival, na hrbtu oprt in na sulico,
Ramena roke preveč je breme prekruto težilo.

Teža orjaške živali je silno težila možaka.
K ladji tečem, zbudim tovariše mile vspodbujam:
Ljubi, ne bodemo prej vsled naše nadloge umrli,
Kakor usodna nas usoda pokliče v kraljestvo temote
Hada! Le jejmo in pijmo, gostimo se v družbi veseli!
Rekel tako sem in brž ubogajo mojim besedam,
Zdajci s šotorov hité, na morsko obrežje samotno,
Čudom se čudijo vsi junaškemu plenu jelena.
Ko so napasli oči, umijejo roke prav snažno,
Ter priredijo obéd, gostijo se bratski med sabo,
Skupaj sedeči ves dan s pojedino se radostijo.
Vina, obilno mesá so svežega vžili v krepilo.
Ko je že solnce zašlo in tema pokrivala zemljo,
Ležemo trudni zvečer k počitku na morskih obalih.
Jutranje zarje ko svit začel je oživljati bitja,
Škličem tovariše vse v posvete jim rečem sledeče:
Čujte tovariši zdaj me moji v nesreči zadeti!
Skoro ne vemo večer, da kje se nahaja in jutro,
Niti kje solnca sijaj pod zemljo se skrije samotno,
Niti kje vzhaja nazaj, zato premišljujmo mi resno;
Kajti pregledal otok s skalovja sem daleč okoli.
Isti obdan je okrog z vodovjem brezmejnim prav
[trdno,
Sredi otoka se dim je dvigal visoko z goščave.
Isto povem jim. Srce jim vtriplje drhteče od straha,
Brž se Lajstrigona činov Antifata spomnem pre-
[strašen,
In Polifema Kiklopa kateri ljudi je požiral.
Glasno so jokali vsi, prelivajo solze debele.
Niso dosegli prav nič z ihtenjem in pa tugovanjem.
Tolpo jaz zdaj razdelim tovarišev v četi različni,
Jedni načelnik sem sam, a drugi božanski Euripil.
Naglo v čelado smo žreb mi vrgli in tresli vadjlajje;
Zdajci Euriloha žreb je skočil iz moje čelade.
Ta se odpravi na pot, uzame dvaindvajset sodrugov;
Plakajo bridko, ihté, pustivši nas še na obrežju.
V dolu hribovja so dom zdaj Kirke dobili. Je s ka-
[menov

Sklesan, domovje teží sezidano s kamenjev gladkih.
V gosti goščavi prizor je dalekosežen, odprti.
Levi volkovi okrog podé se očarani strastno,
Kirka z zelišči jim strup namešala je, jih ukrotivši.
Planili niso grdo na tujce, jih sprejmejo ljubko.
Z repi migljali kot psi so, jako prijazno, udano;
Kakor če kak gospodár prinese sladčic od obeda,
Ravno tako so sedaj volkovi in levi prijazni.
Ti pa se strašno bojé pošasti in zmajev velikih.
Tamkaj na dvoru stojé, lepolase boginje čuječi;
Slišijo v hiši ropot prijetne glasove in petje.
Tkala je platno pojoč, za krasno preprogo veliko,
Kakoršno znajo le sploh boginje napraviti same.
Začne med njimi Polit, najljubši prijatelj mi udani;
Prijatelj reče: Nekdo prepeva tu pesmice divne,
Da se razlega ta glas, brav daleč okoli; boginja,
Kakšna li žena je tam. Začnimo kričati prav glasno!
Rekel tako je Polit; prijatelji ubogajo njega.
Kličejo, zdajci odpré boginja prekrasna vrata,
Vabi jih noter, slede vabilu nespametni, drzni.
Euriloh sam se prevar ostraši in zlo predočuje.
Tjekaj na stole, stolice jih dene, jim vina prinese,
Moke jim daja, medú in s sirom potresa jedila;
Močnega vina jim da, primeša zelišč jim strupenih,
S tem jih očara tako, da pozabili bi domovino,
Ko so pojedli vso jêd, popili pijačo sladkostno,
Zapre može v svinjak s čarodejno omamljeno palco.
Tamkaj dobili glave, glasove lase in postavo
Svinsko so, samo razum ostal jim je prejšni po-
[polni.

Euriloh zdaj prihiti tja k ladjam temotnim na prosto,
Kruto usodo tovarišev svojih obvesti jih urno.
Niti besede takrat ni mogel on več govoriti,
Da si je srčno želel; tako je bil plah in ves zbeگان.
Strah mu prešine srce, omamljen je ves in prestrašen,
Solzne imel je oči, a v duhu je videl bridkosti.
Dolgo ga le poprašujemo mi po vzrokih, dogodkih;
Konečno nam je vzrok potrnosti vendar navedel,

Zdajci tovarišev bôl odkrije in bridko pogubo.
Vzorni Odisej, smo šli kot hotel si mi skoz gozdovje!
V dolu hribovja smo dom zapazili umetno postavljen.
S kameni ta je sklesan po dalekosežni deželi.
Vidi se pravi ponos je krajev s čarobo prizorov!
Tukaj še dela nekdo in poje pri tkanju ubrano:
Žene boginje je glas! Vskliknejo drugi po vrsti!
Ona približa se zdaj, vrata otvori blesteča,
Notri jih vabi lepó nespametni so ji sledili!
Sam pa sem zunaj ostal, nič slabega nisem jaz slutil,
Zginjali revčki so vsi po vrsti nikdo se ne vrne,
Kolikor časa sedeč sem čakal jaz tu vračajoče.
Rekel tako sem in meč srebrnokovani opašem
Hitro krog ramen, še lok in tulec privežem, veleč mu,
Naj me odpelje naprej po poti enaki. Me prime
Ter se oklene kolen s krilato besedo mi reče:
Pusti me tu in z močjo božanstva ti mene ne pelji,
Kajti zatrdno jaz vem, nazaj se mi več ne povrneš,
Rešil ne bodeš ti več sodrugov, sovrstnikov tvojih.
Hitro bežimo naprej, da vtečemo mi še prokletstvu.
Rekel tako je, podal odgovor sem rekši mu zopet:
Euriloh vstrajaj tako na kraju mi tukaj pri ladji
Tukaj ugoden je kraj, jedila, pijače uživaj;
Hočem oditi tja sam, priganja me moč čudotvorna!
Rekši tako sem odšel od ladij, od morske obali.
Zdajci se bližam in kraj presvete doline prehodim,
Kmalu sem prišel na dom jaz Kirke skoz gozdov
[tihoto;

S palico ki je z zlata Hermej se mi bliža prijazno,
Ravno na poti v dvor podobo je imel mladenča.
Ta mi podal je roko s prijazno besedo mi reče:
Revček, kako le ti sam skoz puste goščave korakaš?
Vzlasti ker kraja ne znaš? Pri Kirki so tvoji sodrugi
Zdajci zaprti v svinjak, jim služi v bivališče redno.
Morda se tjekaj podaš, da rešiš nesrečnikov žrtve?
Vendar bojim se, nazaj se skoro mi več ne povrneš
Smelo boš tamkaj ostal, jetnik v zaprtiji s sodrugi.
Včinim jaz vendar poskus, da rešim nadlog te pretečih

Sredstvo zaravilno ti dám, zelišče; pogumno le idi
Tjekaj v Kirkini dôrn, gotova so ti čarodejstva.
Bodeš odvrnil ti dan prokletstva z vspehom od sebe,
Branila bode te moč zdravilnih zelišč ti podanih.
Dalje poslušaj in čuj, ko Kirka se tebe dotakne
S palico dolgo čaril ti meček potegni iz ledij,
Skoči pogumno na njo, čarovnico davi trpinči;
Plaha se tebi udá, prosila ne bode ničesar,
Pelje seboj te v šotor, ne brani se, bodi previden,
Reši prijatelje svoje deležen boš njene gostije.
Sveto prisego poprej, naj ona priseže, da žalega
Tebi ne stori prav nič v pogubo, na škodo obiska,
Čednosti in pa moči, da tebi ne vzame zavrato
Rekel tako je Hermej, rastlince zdravilne mu daje,
Ktere zruval je iz tla, navaja zdravilne vplive.
Njih korenina je črna, a cvetje je belo kot mleko,
Moly so dali ime bogovi tej vrli rastlini.
Smrtni ljudje jo iz tal prav težko izrujejo, vendar
Vse je mogoče nesmrtnikom večnim z veliko mo-
[dorstjo.

Argovzmagalec odšel na vrhe Olimpa je strme,
Skozi otokov goščave prot Kirkinem domu nemirno.
Plaho je moje srcé, vznemirjajo razne me misli.
Že pred vrati stoječ lepolase boginje vskliknem;
Čuje boginja že glas kričečega in se približa,
Vrat brž otvori zapah, povabi me uljudno v domovje.
Noter sem šel in za njo korakal sem čisto zamišljen.
Tu posadi me na stol, okrašen je z zlatimi žebli,
V čaši prezlati mi da zelišč raznovrstnih v jedačo,
Zraven primešala v sok strupenih zelišč je tvarine.
To mi ponudi. Jaz spil sem to brez pomiselkov
[vsakih,

Ne da opazim vpliv čarodejne pijače strupene.
Zdaj s čarodejno se palico mene dotakne in reče:
Brž se podaj mi v svinjak k tovarišem tvojim ležati.
Mene peljala potem k prestolu je krasnemu tjekaj;
Imel podnožje obito je z zlatimi žebli okoli,
V čašo ki bila z z'ata primeša zelišč mi strupenih,

Da me očara omami z opojno pijačo prav čisto.
To mi ponudi. Izpil pijačo sem, vrček spraznivši;
Zdaj s čarodejno se palico mene dotakne z namenom,
Iti mi zdajci veli v svinjak, kjer so drugi sodrugi.
Ostri popadem jaz meč izza boka, srdito poskočim,
Planil sem zdajci na njó, hoteč jo zavrtno umoriti.
Ona je glasno zaupila, upognjena k meni priteče,
Prime me brž za roko, objema kolena mi, reče:
Kdo si? Odkod si prišel? Kateri so stariši tvoji?
Čudom se čudim vpliv zelišč, da ni tebe očaral;
Nihče umrjočih do zdaj ustavil ni sil čarodejnih,
Hitro ko vince je spil omamljen je padel v spono.
Neukrotljivo srce ti bije v prsih junaških!

Ali si ti Odisej, ki blodil si krog po bregovih,
V brzih ko ladjah nekoč se vrne iz dalnjega Iljona
Kakor povedal mi bog okovan je z palico zlato?
Deni ti v nožnico meč prisedi ti k meni v pogovor.
Rekla tako je potem sem dal ji odgovor sledeči:
Kirka povej mi, kako naj tebi zaupam, boginja,
Ker spremenila ti vse drugove si meni v svinje
Slutim jaz lahko naprej, da i mene prekaniti hočes,
Tega ne moram storiti odšel da bi s tabo v sobo;
Da brez orožnemu zdaj kreposti in čednosti vzameš.
Tega jaz ne odobrim boginja, ostanem osamljen!
Ti mi prisezi sedaj še sveto prisego, da nočes
Meni nobenega zla povzročiti tamkaj na skrivnem!
Rekel tako sem trdno priseže mi kar sem zahteval.
Ko je zvršila lepo že sveto obljubo dostojno,
Z Kirko udano sem šel v šotor okinčan pray krasno.
V krasni palači čarovnice, bilo je dekl različnih;
Te so služile lepo opravljale posle so hišne.
Bile so nimfe studenčne, pogozdne, porečne; vre-

[dile

V hiši so razne stvari, služile so s pravo zvestobo.
Jedna stolice okrog pregrinja z blazinami bagra,
Zgoraj ogrinja škrlat po tleh pa prekrasne preproge.
Druga je k mizam s srebrá primaknila hitro stolice,
Jerbase zlate na nje položi, a tretja naliva

Sladkega vinca v vrče srebrne na mizi ležeče.
Dekla četrta vodé nanesla je, ogenj prižgavši,
Kteri plamteče gori, pod trinogom pa vodo ogreva.
Ko se tam voda ugreje v bliščečemu kotlu zadosti,
Pelje me brž v kopél iz puhtečega kotla prijetno,
Mešano vodo spusti čez ramena glavo rosečo,
Udom odvzemši ves trud vtrjuje telo mi otrplo.
Ko me okoplje lepó, me z oljem mazili prav rahlo.
Dalje ogrne mi plašč prekrasni in suknjo povrhno.
V sobo me pelje, na stol posadivši me srebrnosvetli,
Tukaj podnožje je nog za vtrujenost jako prikladno.
Dekla zdaj v vrču srebrá za umivanje vode prinese,
Nad umivalnikom vrč držaje, uliva počasi
Vodo še zdaj na roke, jih snažno in čisto izpere,
A oskrbnica potém okusnih jedil mi donese,
Iste na mizo lepo postavi, po vrsti vreditvi.
Kruha in družih zelišč različnih z obilne zaloge
Jesti zdaj meni veli. Pokusiti nisem pa hotel
Zdajci nobenih reči, ker bal sem se slabih posledic.
Sedel zamišljen sluteč sem zla morebitne prevare.
Kirka opazi sedaj sedečega mene pri mizi,
Ne da okusil jedil, potrť sem bil, skoro otožen;
Meni približa se zdaj mi reče krilate besede:
Kaj ti Odisej sediš, kot nemi pri mizi zamišljen,
Ter ne dotakneš jedil se tebi pripravljenih zdajci?
Kaj ti vznemirja srcé, bojiš se li kake prevare?
Prosim te nič se ne boj prisegla sem tebi zvestobo,
Sveto tako govori, odvrnem rekoč ji sledeče:
Kak bi se mogel kot mož pošten jaz gostiti na
[skrivnem
Tukaj s pijačo, jedjó, ko broj je tovarišev mojih
V bedi, in stiski ihte; če hočeš, da jem in pa pijem,
Meni tovariše zdaj ti reši, da bodem jih gledal.
To je pomagalo; šla, s čarodejno je palico s hiše,
Vrata svinjaka odpre, prižene mi iste v podobi
Samih merjascev. Potem je iste pomazala s sokom,
Z udov sčetine na to odpadejo hitro na zemljo;
Lepši in večji kot prej možje so, sodrugi postali,

Lepši podoba in rast jih diči, ponosno stojijo.
Mene spoznavši roke mi dajejo udano po vrsti,
Radost prešinja možé, da bridko pričnejo ihteti,
Krik in vpitje okrog stanovanja odmeva prestrašno,
Vzdihne boginja, bližaje se meni, vsklikne in reče:
Zviti Odisej! ti sin Laerta prebrisani silno,
K brzim ti ladjam podaj se mi zdajci tja k morske-
[mu bregu,

Ladjo najprvo na breg potegni, jo spravi na suho!
Ti dragocenosti vse, orodje različno pospravi,
Ki po pečinah leži, v duplinah na kupih se najde.
Vrni potem se nazaj s tovariši tvojimi k meni,
Rekla tako je, srcé k poslužnosti hitro omoti,
K brzim se ladjam podam, na morsko obrežje su-
[hotno.

Drage tovariše najdem pri ladjah osamljene, v vz-
[dihih

Solze točivši, ihté zavedajo zdaj se usode.

Ko me zagledajo, se veselijo, prešinja jih radost,
Kakor telički tekó ko vidijo matere svoje

Se vračajoče zvečer k počitku, v hleve prostorene,
Skačejo, letajo v krog, pregraje jih več ne držijo—
Ukajo, urno lete, veseleč se vrnitve prijetne;

Meni naproti leté, ihtijo in se veselijo.

Jim je pri srcu takó, kot prišli bi že v domovino,
V Itake krasni okraj, kjer rojeni so vzrejeni.

Glasno ihtijo, vzdik sledi za vzdihom nastopno:

Tvoje vrnitve srčno se mi veselimo, božanski,
Kakor da došli že zdaj bi v Itake, rodne mi kraje.

Rekli tako so na glas, odvrnem jim vljudno sledeče:
Dajte, potegnemo zdaj mi ladjo na suho obrežje,

Hranimo v jamah, duplinah ostalo orodje blaginje.

Urno vstanite potem in spiemljate mene vsi skupaj,

Da se na Kirkini dom podamo prijatelji moji.

Tamkaj dobite jedil, pijač in se skupno gostimo.

Rekel tako sem in brž ubogajo moji zahtevi,

Euryloh skušal je sam tovariše še zadržati —

Nagovori jih lepó jim reče krilate besede:

Kam se vam revčki mudí? Zakaj vi drvite v nesrečo?
Hočete v Kirkini dôh stopiti, je jako nevarno.
Ona nas brž spremeni v prašiče in leve, volkove.
Silila nas bi potem domovje nje braniti stalno,
Ravno tako se je tam godilo prijateljem mojim.
Kiklopa skalnati dom obiskati so radovedni,
Saj nas je srčni Odisej k Kiklopu Polifemu zvalil,
Pelje Odisej jih tja, zgubili so tamkaj življenje.
Rekel tako je in sklep jaz stvarno premislim v srcu,
Hočem potegniti meč izza pasa odsekati brzo
Glavo tovarišu, moj sorodnik če tudi je bližnji.
Skočijo k meni sodrugi, proseči me, naj že odneham:
Tu ga pustimo, junak božanski, če to ti zahtevaš,
Ladje naj naše pozorno varuje na bregu samotnem.
Nas pa ti pelji potem tja v Kirkino sveto domovje,
To zgovorivši gredo od morskega brega sodrugi,
Euryloh hotel ni sam ostati pri ladjah stesanih,
Ampak preplašen sledil vsled mojih pretil je
[osornih,

Moje prijatelje v tem boginja na domu prav skrbno,
Čisto okoplje, mazili jih z oljem dehtečim; po vrhu
Krasno obleko in plašč, ogrne vsakemu suknjo.
V dvorcu dobimo jo zdaj, pri dobri pojedini zbrani
Ko so ugledali dôh, krasoto spoznavši začnejo
Ginjeni jokati, krik razlega se daleč okoli.
Meni se konečno bliža boginja visoka mi pravi:
Prosim, Laertija sin, znajdljivi Odisej, ne plakaj!
Naj ne vznemirja bridkôst vas, dalje tukaj v tujini.
Vem dà prebili ste zlá na morju, na suhem veliko.
Mnogo od zlobnih ljudi prestali nadlog ste ob-
[čutnih,

Jejte in pijte sedaj da moč se vam v žile povrne,
Da vas bo dičil pogúm in srca kreposti vzgledne,
Ki vas je dičil nekoč, ko Itako ste zapustili,
Puste domovje okraje! Ste zmučeni zdaj in potrti,
Ste brez poguma, moči, nevarnosti so vam trpljenje,
Samo nadloge, srcé, počutke so vaše grenile.
S tem mi posili srcé, da vbogali mi smo jo radi,

Jedli in pili ves čas od dneva do dneva smo dobro,
Celo se leto vsposed vršil je gostij različnih,
Polno mesnin in pečenk smo z vincem presladkim

[nalili,
Konečno leto skončalo s spremembo je lune že
[davno.

Mnogo minilo je dni, tovariši že me bodrijo
Skrivoma k sebi me vabijo, me nagovarjajo vljudno:
Spomni nesrečnež se zdaj domovine, če tebi resnično
Mila je zopet, da zdrav domovje preljubo zagledaš.
Moji sodrugi srce mi ganejo, da jih ubogam,
Mi smo sedeli ves dan do solnca zahoda pri mizi.
Vince presladko smo, pili mesnine smo jedli zadostno;
Ko je že solnce zašlo, temota ko zemljo pokrije,
V senco se vležejo zdaj tovariši trudni k počitku.
V Kirke domovje zdaj grem objamem boginji koleno,
Prosim jo milo, domov naj mene odpošlje gotovo;
Kirka obljubi mi zdaj, izpolni obljubo mi dano,
Da odslovi me, srce domotožje občuti prestrašno.
Pošlji sodruge, z menoj ihte in tugujejo strašno.
Ko se obrneš ti proč, vznemirjajo mene s prošnjami.
Rečem tako; zdaj veli boginja me vslišati, reče:
Čuj, ti Laertija sin, znajdljivi Odisej, sledeče:
Dalje ne silim vas več na mojemu dvoru ostati,
Vendar vam treba je prej še potvanje eno zvršiti,
Morate iti v Had, k Perzefoni strašni in strogi,
Dušo Tebanskega starca Tarezje, da prašate tamkaj,
Vedeža slepega njemu razum je Perzefona sama
[dala,

Da je po smrti še čil in moder na duhu in umu.
Krožijo drugi okrog nezavestni in sencam podobni,
To mi boginja veli, srce mi drhti vsled bridkosti;
Ko sem zaslišal ta sklep, začel sem jokati zamišljen.
Menil sem, solnca nikdar ne bodem več gledal na
[zemlji.

Ko sem olajšal srcé z ihtenjem in pa žalovanjem,
Rekel sem zdajci ji brž krilate besede v pomiselk:
Kirka kdo bode vodnik pa meni na tem potovanju

Nihče umrjočih v Had odšel še ni z ladjo stesano.
Ko ji tako govorim, mi da pojasnilo boginja:
Prosim, Laertija sin, Odisej znajdljivi, ne brigaj
Toliko ti za vodnika se ladje! Le jambor postavi,
Jadra blesteča razpni, potem se usedi pa mirno
Severni veter te bo odnesel po morski gladini,
Ki si že v ladji odšel prav daleč po morskih valovih
Konec Okeana ladjo ustavi počivaj ob bregu,
Tam je obrežje in log podzemske kraljice Perzefone.
Polno topolja in jelk ter nizkega vrbja je tamkaj,
Zdajci podaj se v Had in splezaj čez neko skalovje.
Tukaj leži neki kr j, kjer Periflegeton in Kokys
Ta svoječasnó voda je Stiksovih tvoril odlomek,
Reki obe v Aheront ste tekli ob skali razpotja,
V kraj ta, podaj se, trpin Odisej, po mojih nasvetih.
Skopaj tam jamo, obod naj bode v komolca obsegu.
V krog mi obsega nalij pijač za umrle darilnih,
Zmešano medovo zmes, a zraven še sladkega vinca,
Vode nazadnje prilij, potresi ječmenove moke.
Dalje obljubi proseč podobam mrliškim, če prideš
V Itako, da da daroval jim bodeš v palači ti kravo
Nerodovitno, napák ki nima nobenih očitnih.
Tejreziju da češ pa krasnega bika zaklati,
Črnega, ki je ponos vsej čredi vzraščeni dobro.
Ko si obljubo zvršil tej tolpi mrličev odlični,
Ovna in ovco v dar zakolji černikaste barve,
Glavo živinčet imej obrnjeno proti Erebu,
Ti pa obrni obraz v oceana čisto vodovje,
Mrtvih prikaže se duš veliko iz Hada domovja,
Zdaj opominjaj svareč tovariše tvoje, naj ovcam,
Ktere si že pomoril oderejo kožo zročivši
Plamu njih nago teló; bogove noj molijo zraven,
Hada vplivne moči in Perzeponejo prestašno,
Sam pa iz kolka tvoj meč potegni, ki dobro je
[brušen.

Vsedi se in prepovej mrličem se bližati krvi,
Dokler ne vprašaš za svet preroka Tejrezijo milo.
Hitro ti bode prerok, narodov natančno povedal

Pot in pa sredstva poti navedel, kako bi v domovje
Lažje in varno dospel po morja srditih valovih.
Rekla je to; prihiti že jutranja zarja žareča,
Eos obleče me brž z volneno obleko površno,
Sama pa krilo s srebrá ogrne vkrojeno umetno,
Dolgo prekrasno še pas krog beder opaše si zlati,
Glavo si še okraši z zaveso pokrije lasovje,
Sam po dvorana hitim, bodreč vse tovariše moje,
K vsakemu stopim možu in rečem s prijazno besedo;
Dalje ne spite možjé, mi hočemo odpotovati,
Kirka božanska svari, z navodi me še navdušuje.
Rekši tako omečil je srca, da ubogajo radi,
Peljal sem naglo od tu sodruge, se zgubil ni nikdo.
Toda Elpenor najmlajši, do tolpe sovragov ni imel
Dosti poguma, razum zapelje ga, da se podal je
Skrivoma v Kirke šotor, v presveto nje rajsko do-
[movje,

Da si vročino shladi in vinske duhove pomiri,
Zdajci začuje ropot, vrvenje prijateljev došlih,
Skokoma plane še vinjen po koncu, pozabi omamljen
Kje so stopnice navzdol, zato pa je padel raz strehe,
Zlomil pri padcu si vrat, a duša je šta v globino.
Zbrati jaz tolpo velim, ko drugi odšli so že z mano :
Mislite morda domov oditi v vaše domovje ;
Kirka pokazala pot nam drugo je, bolj pretresljivo,
Če, da odidem v Had k Perzefoni strogi in močni,
Čujemo da tam izrek Terezija, starca preroka.
Ko so začuli to vest, prestrašijo silno se zbrani,
Glasno plakaje na prag se vsedejo, pulijo láse !
Javkanje vse je zaman, pomagalo ni jim ihtenje,
Ko smo mi k ladjam odšli in k morja obrežju vsi
[skupno,

Strašno skrbečih solzá smo mnogo med potjo prelili.
Kirka se tjekaj podá, ko mimo nas urno je tekla.
Ovna in ovco za dar priveže na ladji sama,
Hipoma izpred očíj izginila je to zvršivši,
Kako umrjoče oko odkrije nesmrtnika hojo.

XI. SPEV.

SNOV: — Odisej pripoveduje kako je prišel v spodnji svet in kaj je tam videl. — Iz teme privro duše ranjkih v prvi vrsti najprej duša Epenora. — Tega izprašuje in pomiluje, da se nahaja v Hadu. — Kmalu se je približala duša Tebanca Teirezije z zlatim žezlom v roki. — Prerokuje mu bodoče nezgode na otoku Trimakije uči ga brzdati sebe in tovariše. — Vidi dušo umrle matere, ta ga obvesti, da ga čaka doma soproga. sin Telemah pa med tem imetje oskrbuje. — Prično prihajati iz Hada duše umrlih junakov: Agamemnona, Ahileja, Patrokla, Herakla i. dr. — Odiseja prešine strah, zapusti podzemski kraj in odjadra.

Ko smo že ladjo na breg mi morski naporno dobili,
V sveto valovje potem mi ladjo potegnemo urno;
Jambore dvignemo gor in jadra na ladjah napnemo
Spravimo čredo ovac; na krov smo stopili nazadnje
Sami, na ladjo, kjer solz smo mnogo prebridkih
[prelili.

Kmalu za nami potem lepolasa boginja odpošlje
Veter ugodni in hlad, za spremstvo izbornu služeče
Kirka osreči tako popotnike nas tugujoče.

Ladje, orodje v red pospravimo zdajci veseli,
Tiho sedeči naprej z usodo vetrov smo hodili.
S polnimi jadri ves dan mi jadramo dalje po morju.
Solnce upade potí je tema zagrnila črna.

Zdajci globokih voda dosežemo kraje prijetne.
Tu razprostira se kraj, dežela je tukaj Kimerjev.
Vedno capljajo okrog po megli in temi okorno
Solnca ne zrejo nikdar, sijaja žarečega z žarki,
Niti takrat, ko v nebo se zvezdno vspenja prečastno.
Niti ko zopet na svet z obnebja se spušča počasi.
Strašna temota in noč obdaja uboge zemljane.

Spravimo ladjo na breg; izženemo ovce s prostorov.
Ob oceanu smo šli naprej, da dospemo do kraja.
Kakor nam dala ukaz je Kirka, darujejo tamkaj
Euriloh in Perimed. Potegnem iz nožnice brušen
Meč, da bi jamo skopal, komolec štirjaški ki meri,
Z medom in mlekom, sem jih napolnil in z vinom;
Tretjo iz samih voda, potreseno z mlekom prebelim.
Dal sem oblubo, da čem darovati podobam mrliškim

Kravico nerodovitno, brez madeža, kadar bom prišel
V Itake ljubljeni dvor, zažgal bom imetje predrago.
Vzlasti Teireziju čem uglednega ovna zaklati;
Barve je črne junak največji iz čredice naše.
Ko sem opravil jaz dar za mrtve in spravo dostojno,
Vzel sem število ovac, jim grlo nad jamo prerežem.
Curkoma lila je kri; iz Ereba duše so mrtvih
Prišle. Mladenči, soproge in starčki potrti v bridkosti,
Deve cetoče, jih bol mladosti je zorne omamil.
Ranjenih prišlo je broj, prebodenih z ostro jeklenko,
Mnogo vojakov, ki so imeli krvavo obleko;
V gostih skupinah okrog obkoljejo jamo z vpitjem
Strašnim, da groza in strah prešinja mi ude drh-
[teče.

Ukažem sodrugom velim dve ovci ležeči že mrtvi
Vzeti in vreči v plamen, prosljavljati Hada mogočnost
Strogo Perzefono. Meč nabrušen od ladij vzamem,
Tja me posedi, podob ne pusti se bližati smrtnih,
Tokom prelite krvi, Teirezijo vprašati moram.
Zdajci prikaže najprej se duša Elfenorja zraven,
Ni še počival ta v zemlje osrčju; pustili smo njega,
Truplo pustili nekoč smo v Kirke domovju nemarni,
Nepokopano brez solz, skrbi so nas tirale druge.
Meni Elpenor, povej, kako si ti prišel v temoto,
Nočno hitreje si peš, hitreje odšel, kot jaz z ladjo.
Rekel tako sem, nato pričel z zdihujočim je glasom
Blagi Laertija sin, najdljivi Odisej, božanski,
Mene končala sta duh sovražni in vino nesrečno.
Ko sem omamljen zaspal na Kirkinem domu, po-
[zabim,

Da je še treba navzdol stopiti po dolgih stopnicah.
S strehe prekucnem se dol ter zlomim si tilnik,
[členovje.

Duša zletela je v Had, v globino prestrašno usodno.
Zdaj te jaz častno rotim pri tvojih predragih puščenih,
Čuj pri soprogi rotim, pri očetu te tvojemu resno,
Ki te otroka zredil pri Telemahu sinu edinem,
Kteri ostal je doma saj vem da se vrneš ti zopet

Z Hada kraljestva nazaj na otok Ajajo; a spomni
Mene gotovo se kralj, te prosim udano zaupno,
Mene le pusti brez solz, da ležal neobjokovan bi.
Kadar odideš, da srd bogov te ne bode zašočil,
Zažgi z orožjem me vkup, spominek ti meni postavi.
Tamkaj na bregu morja, da čuli vnuki, potomci
Bodo o meni, o mojih nesrečah velikih, nadlogah.
V častni in trajni spomin na grobu mi veslo vsa-
[dimo.

S katerim sem urno veslal v veseli tovarišev družbi.
Rekel tako je, podam na to mu odgovor sledeči:
To ti nesrečni sodrug jaz hočem vse dopolniti,
Mirno sedeča govor razvijala sta medsebojni
Jaz sem ob strani sedel, moj venček nad krvjo
[držaje

Razno na strani pa duh je mojega znanca sameval
Matere umrle med tem Antikleje meni približa
Duša se ista kot hči Antiloha bila je znana.
Še je živela takrat, ko jaz sem odhajal v Trojo.
Bridko sem gledal potrč ugledavši jo ravno pred
[mano.

Poln sočutja velim užaljen naj se mi ne bliža
Bližje do moje krvi, dokler Teirezijo ne vprašam.
Glej Teirezije Thebanca se duša mi kmalu približa
Žezlo v roki drži; spoznavši mi reče nastopno:
Dragi Laertija sin, znajdljivi Odisej, poslušaj
Revček, povej mi, zakaj sijaj si ti solnca zapustil,
Da si ti prišel v kraj mrličev v strašno temoto
Malce odmakni ti meč od jame, da bodem v krepilu
Pil jaz pijačo krvi, da tebi resnico označim.
Rekši se umakne in meč v nožnico svojo vtakne.
Ko se je črne krvi napil, je začel govoriti
Vedež razsvetljen na to pričel je s prerokbami
[hitro

Srečno dospeti domov želiš ti Odisej preslavni
Isto obtežil bo bog on zemlje tresitelj! Gotovo
Vbežal ne bodeš mu več preganja te skrivno srdito,
Ker si mu sina, zaklad največji na svetu, oslepil.

Vendar dospel boš domov, če tudi po mnogih nez-
[godah,

Ako krotil boš srce in svoje prijatelje brzdal
Vzlasti sedaj, ko vbežiš ti morskim psestrašnim
[valovom.

Z ladjo, ko tja na otok Trlnakrije boste dospeli,
Solčnega tamkaj boga govedo drobnico dobite,
Kteri vse vidi in ve karkoli zgodi se pod solncem :
Tebi v vodilo skrivnost veliko povem, le poslušaj;
Ako z govedo v stik ne pridete, boste dospeli
Konečno vendar domov, če tudi po mnogih neizgodbah
Če se dotaknete čred, pogubo vam zlo prerokujem,
Tebi in tvojim tovarišem. Ako vtečeš cdini,
Bode te prej ali slej nesreča velika zadela.

Vrneš se pozno domov, na ladjah brez svojih so-
[drugov.

Revo na domu dobiš, šopirne pojedete blaga.

Tvoje imetje tam žró in snubijo tvojo soprogo.

Prideš in zmagaš uporne zdajalce z zvijačo li s silo,

Boš kaznoval ves upor izdajalcev, ko prideš v te kraje

Ko boš vse pomoril snubače z zvijačo, z ostrino

Meča v palači, z rokó uglajeno veslo zagrabi,

Brž se po svetu podaj, da prideš ti k ljudstvu, katero

Morja še prav ne pozna in slanih jedil ne uživa ;

Znanja, ki nimajo nič o ladjah pobarvanih rdeče,

Dalje s veslih uglajenih, ki so peruti pri ladjah.

Hočem označiti vse ti, blodil da dalje ne bodeš

Ako popotnik nekoč te sreča, kateri v tujini

Reče, da neseš lopato na ramenih tvojih prečvrstih

Veslo postavi v tla uglajeno, krasno daritve

Vdobne Pozejdonu, morja vladarju, prinašaj

Ovna in bika, potem merjasca prav čvrstega v
[rasti.

Vrni se hitro nazaj ; bogovom nesmrtnim darove

Svete po vrsti daruj, bivalci nebes so veliki.

Konečno prišla bo smrt iz morja, pobrala bo tebe,

V starosti vzela seboj bo tebe veselega, vendar

Tvojo usodo sem zdaj bodočo označil ti stvarno.

Rekel je ; jaz sem na to podal mu sledeči odgovor:
Veš Teirezija, takó bogovi so meni usodili,
Meni oznani, povej mi pristno resnico, gotovo
Dušo umrle jaz zrem, dragomile mi matere mrtve.
Tiho pri meni sedi, pogledati se me ne upa.
Niti besede ne zine, le venomer gleda in tuhta.
Vgibljem, kako bi začel, da mene bi sina spoznala.
Rekel tako sem, a brž mi vedež je dal pojasnila.
Lahko je, kar ti želiš izvedeti, čem ti povedat:
Komur ti mrtvih pustiš kri piti, postane zavesten ;
Komur zabraniš nazaj, povrne se v spodnje prostore
Duh Teirezije veli in teče v bivališče Hada
Zopet nazaj, ko pove usodo mi mojo bodoča.
Jaz nepremično sem stal in čakal, da prišla bi mati
Moja, da pije krvi ob robu prepada navadno,
Hitro spoznavši me, de z otožnim mi glasom po-

[trta :

Ljubi mi sinko, otrok, kako si ti prišel v temoto,
Grozno se čudim. Težko vam živim je zreti prizore.
Tamkaj na sredi vodovja deroči potoki šumijo,
Vzlasti pa peš okean ni skoro mogoče preiti,
Ne da bi ladjo imel, katera v zavetje krmili.
Kaj si ti prišel sedaj iz Troje, ko taval si mnogo
Časa okoli blodeč po morju s tovariši bojov,
Nisi še v Itako šel in videl soproge na domu?
Rekla tako je ; jaz dal sem zopet sledeči odgovor:
Mamka me sila v Had privedla, da vprašam zdaj

[zopet

Starčka Teirezijo tebanskega dušo o raznih zadevah.
Nisem še prišel nazaj v Ahajo, v domovje ljubljeno.
Vedno še blodim okrog, odkar sem jaz Trojo zapustil
Ko z Agamemnona vojno odšel sem na boje s
[Trojanci ;

Ti me obvesti sedaj oznani mi pristno resnico,
Kaka usoda te v smrt je tirala, kaka bolezen
Vtrgala nitke življenja polagoma je ali naglo,
Meni potem kaj povej o očetu in sinu katera
Pustil sem revček doma takrat, ko odšel sem na tuje.

Sta li v časti sedaj, li mislita da se ne vrnem ?
Moje soproge povej mi mišljenje, vstraja pri sinu,
Ali vse v redu drži, li družega je že soproga ?
Rekel tako sem, a dá mi mati predraga v odgovor:
Sicer mudi se še zdaj tam v tvoji palači vzgledno,
Z dušo trpečo in bôl jo spremlja po dnevu, po noči.
Ona se le žalosti. Še nihče zdaj drugi ne vživa
Tvoje visoke časti, imetje lepo oskrbuje
Telemah ljudstvo gosti, kot prija sodniku dezele ;
Vabljen na vse je strani. Tvoj oče živi na deželi.
V mesto ne pride nikdar, ne zbira si postelj vdobnih
Ktere podzglavja krasé in plašči ogrinjajo lični.
S klapci po zimi on spi tam v hiši pri ognju v prahu;
Slabo obleko ima. V ugodnejših dnevih poletja
V jeseni slično povsod postilja v vinogradih rodnih.
Z listja na golih si tleh ležišče napravi primerno,
Vedno zdihuje po tebi, usodo on tvojo miluje,
Večjo si duši bridkost, vničuje in tare ga starost.
Umrta tako sem i jaz vsled žalosti strašne po tebi
Ni me pograbila smrt, premagala potom bolezní.
Rekši tako že srce je vneto notranjega čustva.
Hotel objeti srčno umrle sem matere dušo —
Trikrat jaz hočem se vzpeti, da mater na srce pri-
[tisnem.

Trikrat zleti mi iz rok, kot senca, li sanjska podoba.
Večji prešinja me bol, otožnost me muči velika.
Nagovorim jo tako, ji rečem krilate besede:
Mati zakaj se braniš mojim objemom presrčnim ?
Nočeš, da naju srce olajšava si zdaj z objemom,
Tu v globočini gorjà, da solze bi skupne točila.
Morda navidezni stas Perzefona sliko dozdevno
Meni poslala je zdaj, zdihoval, da jaz bodem močnejše
Rekel tako sem, podá odgovor mi mati prav kratki:
Ljubljeni sinko, najbolj nesrečni med živimi ti si.
Tebe ne vara Perzefona, to je usoda mrliška,
Taki so umrli ljudje, ko zemljo so že zapustili.
Nimajo sicer mesa, kosti in pa žil, kot živeči,
Ognja gorečega moč požre in vniči vsa svojstva.

Hitro, ko bele kosti živahna je moč zapustila,
Duša zleti, kakor sen v temoto, globino osenčja.
Vrni se urno nazaj v svetove ti gornjih površje,
Da boš povedati zna! pozneje nekoč vse soprogi!
Ko govorila tako med sabo, tu prišlo naenkrat
Mnogo poslanih le duš; soproge in hčerke junakov
Grških so prišle na svet. Zbero se nad jamo usodno,
Crno da pile bi kri, jaz tuhtam, kako jih izprašam.
Imel načrtov sem broj, od teh mi najbolj je ugajal:
Meček vzemši prihod sem dušam po vrsti zabranil,
Da bi ne pile krvi. Se bližajo druga za drugo.
Vsaka naznani svoj rod, zaporedoma vse sem iz-
[prašal.

Zdajci zagledal sem Tyro, rodu plemenitega znanko
Zvala se ona je hči Šalimoneja brez graje vsake.
Videl soprogo sem tam, še Kreteja Eola sina.
Ta je ljubila poprej božanstveno reko Enipej.
Vil se po trati ta tok, najlepši med vsemi je dalje
Ko ob Enipeja šla je krasnih vodicah na sprehod.
Zemljjetresitelj nje stas, podobo dozdevno vzame,
Včini da v pesku zaspi ob strugi potoka z vrtinci.
Ravno kot hribček se val je spenjal okoli ljubljenske
Dobro obokan, ki skril boga je in devo umrjočo.
Devi on stisne roko, ji reče prijazne besede:
Deva ljubezni raduj se! Tekom ti leta spočela
Sina boš krasnega, glej, nesmrtnik ne seje brez
[misli,

Nerodovitnega semena. Bodi pozorna in hrani!
Zdaj se odstrani domov ter molči in nič ne omeni,
Zemljjetresitelj Pozejdon, ljubimec sem tvoj veličastni.
Rekši tako je odšel v valovje pomorsko, besneče
Tyro je nosna, rodi Neleja in Pelifa sina.
Zena postala oba služabnika zvesta sta uneta —
Pelij je imel ovac obilno tam v Jolka okraju;
Nelej pa imel svoj dom v peščenem je Pylu navadno
Druge sinove še Zena kraljica je Kreteju dala:
Ezona, Fera in konjebrzdalca še Amitaona.
Tudi Antiope gre, prekrasna je Azopa hčerka,

Hvali se, da je uekoč Kronida objemala ljubko.
Ona rodila bogu je Amfiona, Zetha sinova,
Thebo najprvo oba, sedmerovratno gradila,
Mestu postavita bran; nevtrjeno nista zamogla
Thebo braniti oba, če tudi junaška sta bila.
Pride Alkmone potem, Amfitrija vrla soproga,
Ki je rodila nekoč zmagalca, Herákla junaka —
Zena Kronida objem, to rojstvo je sam uprizoril.
Megara, Krejona hči prevzetnega, pride; enako
Amfitrijonida že gre soproga, ki neukrotljiv je.
Sem Empikaste hiti, prekrasna je Edipa mati —
Ta je najstrašnejši čin z oslepljeno dušo zvrš.la.
Sina telesnega, glej, morilca očeta, vzame
Ona v soproga, moža; hudujejo vsi se bogovi.
Edip je vladal potrť v preljubljeni Thebi previdno.
Kadma vzvišeni rod, po sklepih bogov raznoličnih,
Šla do trdnih je vrat, kjer smrti usoda začenja.
V srdu obupa, vtrdi tam vrv v visoko tramovje;
S tem zapustila je zlo prokletstvo in krvi oskrumbo.
Zdajci približa se Klor, Neléja prekrasna soproga,
Z množice lepih darov dobil je devic krasotico,
Jazona Amfiona hči, kateri mogočno je vladal
Minyev Orhomenós, ki bilo je mesto sloveče,
Pila vladarka nekoč, povila je sinov Neleju,
Nestorja, Hromija in znamenitega Periklemena;
Konečno Pero, ki bila sloveča je daleč okoli.
To so ljubili vladarji okoli sosedni a Nelej
Iste nikomur ne da, če govede mogočnega kralja
Jphikla, s Phylaka trat, ne mogel bi v plen odpeljati.
Čin je bil precej težak le vedež Metamp je poskušal.
Imel je polno ovir — ovira ga božja usoda,
Strašne okovi vezi pastirji govede na paši,
Ko so skončale noči in dnevi, ko minejo leta,
Novo ko leto prične in v horinem teku nastopi,
Reši že Jphiklev kralj mogočni zdaj vedeža hitro,
Ker mu je prerokoval. Se Kronida volja dopolne.
Ledo jaz zdajci vzrem, Tindareja častno soprogo.
Ta je rodila možú dva čvrsta in krepka sinova:

Kastor za konje vnet, Polydejk pa za boje z rokami.
Zdajci živita oba še v zemlji, katera oživlja
Tudi pod zemljo jih Zen z obilnimi prednostmi diči
Skupno menjavši se dan za drugim vzajemno ži-
[vita.

Smrti, življenja časti, sta božje deležna enako.
Jphimedeja potem, soproga Oloeja, pride —
Hvali se, da ji slučaj v Pozejdona sladkem objemu
Dal je sinova, a čas življenja je njima preminil.
Otto kot poln moči, Efjalt pa osoren, predrzen,
Bila najdaljša sta vseh zemljanov takratnih na zemlji,
Bila sta krasna najbolj za Orjonam prav imenitnim.
V letu devetem devet sta bila široka komolcev,
Šežnjev je bila devet, višina do vrha njih glave —
Često pretila celo nesmrtnikom sta na višavah,
Da napolnila Olimp z viharjem in z boja vrvenjem.
Vzdigneta Osso v Olimp, hotela sta dvigniti vrhu
Osse še Peljona hrib do nebes, da bi lahko dospela;
Ko zapustila mladost, bi bila vse to izvršila.
S smrtjo zadene oba pa Zenovi sinko umorno,
Kterega Leto rodila je, smrt ju zasači nemila
Prej kot iz brade mu rast poganjati začnejo brke
Prišla je Fedra potem in Prokris Adriadna krasna
Spretnega Minosa hči je ta, ki jo Tezej mogočni
Vzel tam je v Kreti nekoč, da pelje jo v kraje Atene.
Tega pa ni izvršil, pri Diji jo Artemis vstavi,
Tako povelje je dal Dionizij skrbeči za spremstvo,
Mera Klemejne že gre, sramotna Eriphile tudi,
Ki je predala možá za biser prezlati nesramno.
Ni mi mogoče vseh napisati in pa navesti
Ženà in hčerá preslavnih junakov, katere sem gledal;
Sicer ambrozije noč prešla bi in ura velevala,
Naj se k počitku podam k sodrugom na ladjo, li
[tuk:]

Vožnjo bogovom in vam izročim; pozorni bodite!
Rekel tako je, a vsi vtihnili so in molčali.
Culi so ginjeni v senčni, veliki, prostorni dvorani.
Liljeročna prične pa zdajci Areta vladarka:

Vendar povejte mi zdaj, Fejaki vi, mnenje o možu!
Li velikost mi podoba se strinja pač z duhom nje-
[govim ?

Vidite to je moj gost. Časti je deležen vsaki.
Ne odpošljite ga brž, ne varčujte z darili preskopo!
Polno zakladov doma nesmrtnih vam milost je dala.
Sivi junak Ehenej na to je izjavil v zboru,
Da najstarejši je bil možakov Fejaških odličnih,
Niti vsled naših željá, a niti vsled pričakovanja,
Polna modrosti veli kraljica, zato poslušajte!
Le Alkinoju govor pristuje in tudi dejanje.
Njemu Alkinoj veli mu reče sledeče besede:
To naj se skoro zgodi po tvojih besedah, zatrdno,
Dokler jaz tukaj živim, Fejake veslarske vlada je!
Tujec ostati želi do jutre še tukaj med nami;
Tudi če še hrepeni po ljubem domovju prav željno,
Dokler mu nisem daril prečastnih jaz skupaj pri-
[pravil.

Vožnja ob srcu je vsem, a vzlasti pa meni vladarju.
Njemu na to je dejal znajdljivi Odisej sledeče:
Daleč preslavljeni kralj, jnnak si Alkinoj preslavni!
Ako prisilite tu vstrajati celo me leto,
Vožnjo če prav vredite in polno daril mi darujete,
Rad privolim, pritrdim, če tudi mi boljši svetujete,
Ako se s polno roko v preljubo domovje jaz vrnem,
Dobro bi došel ljudem častitljev iz Itake moštvu
Ko vračajočega zdaj z darili bi zrl se vračat.
Njemu na to je dejal Alkinoj sledeče v pohvalo:
Celi, Odisej, tvoj stas pričuje, da nisi zvijačnej,
Niti pretkani goljuf, kot mnogo jih krog kolovrati,
Kteri slepijo ljudi z lažmi in s prevarami zraven.
Vzornega mišljenja mož si, poln nazorov miline,
Kakor le kak modrijan opisuješ nam vojno Argejcev,
Tvojih bridkosti in rev pojave v različnih oblikah.
Prosim mi pristno povedj resnico na razna vprašanja.
Ali si videl ti kje tovarišev mojih, katere,
Ki so prot Iljonu šli, dosegli usodo tam svojo
Dolge so meni noči, predolga, a ura počitka

Prišla ni. Še kaj mi povej o tvojih junaških dogodkih. Rad bi poslušal povest do ranega jutra pozorno, Dokler bi v sobi mi rev dogodkov slučaje navajal. Njemu znajdljivi Odisej veli v odgovor sledeče: Alkinoj, slavni junak, vladar najmočnejši ti ljudstva, Čas govorjenja skončal je, era počitka se bliža. Ako me hočeš dalje poslušati brez obotavljenja, Hočem prebridko ti bôl sodrugov opisati stvarno In pa nesrečno njih smrt. Vbežali krvavim so bitkam, Z boja Trojanov všli so umrli na poti v domovje, Zlobne ženice zavist jih smrtni usodi izroči, Ko na prestrašne poziv Perzefone se razpršijo, Duše žená, ki okrog so stale nazaj v globine. Atreja duša tedaj, Agamemnona sina se bliža. Plaka potrto od duš je družih obdana okoli Z njim, ki dočakali smrt so v Egista krasni dvorani. Ta me je hitro spoznal, krvi ko je malce okusil. Strašno zaplaka glasno in solze prebridke pretaka, Roke stegaje za mano, hoteč me prijazno objeti. Imel ni dosti moči, hitrosti, katera je vedno Ude junaka poprej oživljala z gibčnostjo stalno. Gledal sem njega ihteč in čutil sočutje sem srčno. Kmalu ga nagovorim, mu rečem krilate besede: Vzvišeni Atreja sin, junak Agamemnon vladarski, Kaka usoda, povej, je tebe pač smrti izročila? Ali je tebe umoril Pozejdon, ta zemljetrosetelj, Ko ti na poti poslal med vožnjo vihar je bučeči? So li zadali ti smrt sovražni možje na deželi? Ko si ti čedo goved in ovac odganjal bogato? Ali pa morda takrat, ko mesto in žene so vgnali? Rekel tako sem, na to mi oni veli in pa reče. Vzorni ti Laerta sin, znajdljivi Odisej božanski, Ni me Pozejdon vmoril, on zemljetrosetelj mogočni, Ko mi pošiljal vihar, vetrov je presilno bučečih. Niso sovražni možje morili me, vbili zavratno. Meni zadala sta zlo le Ajgist in moja soproga, Ko me povabil nekoč v gostije, me ranil je smrtno. Kakor zakolje se vol pri jaslih, sta mene napadla,

Ko je še trajal obed, že dušo sem svojo izdihnil,
Planejo v kupe na kup, kot merjasci, katere se kolje
V hiši, da bode obed ženitnine bogatega moža,
Kot da gostije bi dan se danes opravljal slovesno,
Bil si pri umorih navzoč različnih možakov junaških
Ki so v dvoboju ostali in padli v srditemu boju.
Vondar nikaki prizor ni ganil še mojega srca
Kakor takrat, ko krog čaš sedeli smo in pa pri
[mizah,

Dobroobloženih; kri pretakala se je po podih.
Čul sem se zvijati Prijama, hčerko Kasandro pred
[vsemi,

Smrti zadala je bol potuhnjena je Klytemnestra,
Ravno nad mano z roko povzdignem iz zemlje.
Ko sem umiral, za meč morilke popadem predrzno,
Drzno od mene je všla, oči ni zatisnila možu,
Ko je umiral drhteč, zaprla ni usten mu mrzlih;
Gršega vendar tu ni, ostudnega bolj tu na svetu,
Kakor je žena zločin, če kaki se upa zvršiti,
Kot ga je ona takrat, ko izza mladosti ljubimca
Sama predrzno umori! Navdajali mene so upi,
Kak me z veseljem sprejmo ljudje in otroci na domu
Zlobna pošastna spomin je, sebi in vsemu potomstvu
S tem ogrdila, če ta li ona vse dobro zasnuje.
Rekel tako je, podal sem zopet sledeči odgovor:
Čudom se, čudim, gorjé! Kak strašno je Kronja pre-
[vidnost

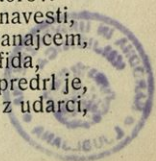
Potom zvijačnih ženic obiskala Atreja zarod!
Koliko umrlo je mož zaradi Helenske grdobe!
Zgubil življenja si vir Klitemnestra te je umorila
Rekel tako sem, na to mi oni tako odgovarja:
Tebe naj žena nikdar svojevoljno ne vodi na zemlji;
Nji ne zaupaj skrivnost nobeno iz kakih obzirov!
To in pa ono povej ji, drugo vse skrivaj, pozorno;
Ti pa Odisej nikdar ne umrješ vsled tvoje soproge.
Vzorna je Ikara hči, ta Penelopeja previdna,
Dušo njo pristna modrost krmili in vodi v činih.
Njo zapustivši nekoč kot mlado soprogo v palači,

Ko smo na boje odšli, še dete je imela na prsih,
Isti sedaj je možak vpliven v krogu možakoy;
Sinko presrečni, nekoč ga oče z veseljem pozdravi,
Ko se povrne domov in oče ga ljubko objame,
Meni privoščila ni soproga še tega prizora,
Videti sina, ker prej zavratno me je umorila.
Čuj in poslušaj moj svet, ohrani pozorno ga v srcu!
Skrivoma zdaj odpotuj ti z ladjo v domovno obrežje,
Ne pa očitno; nikdar ni upati ženskemu bitju
Mene obvesti, povej mi pristno in pravo resnico.
Ali ste čuli vi kaj o mojemu živemu sinu?
Morda v Orhomeni ali na Pylu nahaja se isti,
Ali pa pri Menelaju na tratah obsežnih Špartanskih.
Smelo ni umrl Orest uzorni še tukaj na zemlji?
Rekel tako je, velim mu zopet sledeče v odgovor:
Atreja sin le povej, zakaj izprašuješ ti mene.
Znano ni meni li živ, li mrtev se isti nahaja.
Stala sva tukaj oba v pogovorih bridkih otožnih.
Nama drhtelo srce je, solze sva skupaj točila.
Glej, Pelejida Ahila se duša prikaže zdaj nama
In pa Ajanta junak je bil ta v vojski Ahajcev;
Odlikoval za Ahilem se prvi je v rasti v omiki.
Duša me hitro spozná junaka orjaškega, zdajci
Začne otožno — veli krilate besede odločno:
Vrli Laertija sin, najdljivi Odisej božanski!
Večji še čin se trpin ti upaš sedaj izvršiti.
Kaka predrznost je to stopiti v globino, kjer mrtvi
Bivajo, kjer so ljudi umrlih le sence minljive.
Rekel tako je, dejal sem jaz v odgovor sledeče:
Vrli ti Peleja sin, Ahilej, Ahajcev si dika,
Iti sem moral jaz dol, Teireziju le zadostivši
Da bi izvedel, kako do skalnate Itake pridem,
Nisem še vendar došel v Ahajo, preljubo domovje,
Vedno še dalje trpim. Ahilej umerjočih nobeden
Tebi ni bil še enak, ti nihče ne bode enačil.
Prej ko si bil še živeč smo tebe mi oboževali,
Revčki Ahajci, sedaj ko tu se nahajaš mogočno
Vladaš duhove naj smrt te zdajci Ahilej ne mami.

Rekel tako sem na to mi oni odvrne sledeče ;
Smrti mi zdaj ne blagruj z tolažbo, Odisej božanski
Rajši kot dninar pomagal bi skromnemu kmetu na
[polju,

Obdelovati mu plan in polje v potu obraza,
Nego vladati broj mrličev trohnečih za večno,
Vendar te prosim, povej mi, kaj pa moj sinko počenja
Li četovodja je kje ostal, li je morda na domu.
Dalje povej mi, če veš o Peleju kake novosti,
Ali še vedno vladar je on Mirmidonov junaških,
Ali je zasramovan po Helu in v Phtije okrajih,
Kjer je starikast, treso se njemu že roke in noge,
Kajti ne hodim okrog s pomočjó mu ob strani, kot
[enkrat,

Ko sem v deželi Trojanski premagal vse čete junaške,
Da sem Danajcem pomoč in zmage dobival v bitkah,
Ko bi se vrnil na dom očeta jaz tako resnobo,
Kakor nekdanji junak, pogum in pesti bi pokazal,
Marsikateri bi všel, ki vlasti vladarstvo mu manjša.
Rekel tako je, na to mu rečem sledeče v odgovor:
Nič o Peleju ne znam, kako se godi mu na svetu,
O Neoptolemu sinu, ti čem pa resnico navesti,
V ladji stesani sem sam jaz njega pripeljal iz Skyre
Semkaj k Ahajcem, takrat, ko so se vršili posveti,
Kak bi se Iljon vzel, kako bi mi Trojo dobili.
Bil je govornik vnet in prvoboritelj pogumni,
Prvi razvijal govor je, plitvih besed ni navajal ;
Nestor božanski in jaz prekosila sva sama mladenčca.
Ko smo Ahajci odšli pred Troje trdnjavo k naskoku,
Vstrajal med tolpo ni mož v krdeli bojevnikov hrabrih
Letel je urno naprej s pogumom in srdom junaškim,
Planil je skokoma v trop, v vrvenje viharo orožja,
Mož je obilno pobil iz vrste sovražnih šotorov.
Vseh ti ne morem sedaj junakov naštet, navesti,
Koliko ljudstva tvoj sin pobil je v hasek Danajcem,
Eden navedem slučaj, kako Eurypila Telefida,
Vrgel srdito je k tlom, z jeklenko ga ostro predrl je,
Zraven sodrugov Ketejcev je broj skrvavelo z udarci,

V vrsti sovragov krasan za Memnonom bil je naj-
[lepši,

Ko smo v konjski trebuh, v Epeja delo umetno
Šli mi Ahajci in skrb je bila poverjena meni
Skrivno odpreti zapah trebuha, ga zopet zapreti.
Mnogo sedelo okrog glavarjev je in oskrbnikov.
Solze Danajci suše, roke in noge jim drhtijo.
Nisem v prizoru nikdar opazil jaz tvojega sina,
Da bi kedaj obledil in sušil si solze na licih,
Mene je prosil srčno iz konja da smel bi stopiti,
Kopje zagrabil jekleno in roko na meč je položil.
In je Trojancem pretil pogubo za zlo maščevanje,
Ko smo že Prijama grad razdjali in Trojo vzeli,
Imel je častnih daril in plenov bogatih veliko,
Stopil je v ladjo vesel brez vsake poškodbe na udih,
Čil pa čvrst, ni dobil hudih bil ran on nobenih
Kopja, li kakih jeklenk, slučaji, ki v boju so redki.
Ko sem tako govoril, poskoči Ahileja duša
Ravno po Asfodelonski livadi prav z brzim korakom,
Strašno vesel, da krepost sem sina mu stvarno po-
[vedal.

Duše ostalih umrlih so stale pa tukaj potrte,
Mučil jih strašni je bôl, skrbeče za to in pa ono.
Duša Ajanta stoji edina od daleč srdita,
Zdaj še vstedi bojnih nezdod, ko sem ga premagal
[pri ladjah,

Kasno v sporni zadevi orožja Ahileja junaka.
Mati božanska takoj mu ceno postavi Trojanov
Hčere in Palas Atena razsodbo so isto vredile,
Zmagal ko jaz bi nikdar ne bil pač v tem boju
[prestrašnem,

Zmagodobitja pogoj in cena je bila prečudna,
Kajti pokrila je zemlja glavo junaško že Ajanta,
Njega, ki bil je junak največji, častitljiv vsled činov;
V vrsti Danajcev prvak, za Ahilem brez graje slo-
[vel je;

Njega se nagovorim, mu rečem v prijaznih besedah:
Ajant, Telamonov sin, ne moreš sedaj opustiti,

COBISS

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000075717

COBISS

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000075718

